

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Antoni Konieczny, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 336

Poznań, wtorek dnia 23 lipca 1929

Rok XXIV

W okresie rozstrzygnięć

W niedzielę parlament francuski ratyfikował umowy dłużnicze z Ameryką i z Anglią, lecz tylko ośmiu głosami większości. Pierwszy krok ku „likwidacji wojny” jest zrobiony. Ratyfikacji bronić musiał p. Poincaré, wbrew osobistym poglądom i uczuciom, a jedynie na skutek zimnego obliczenia politycznego. Nie ratyfikować znaczyło nie tylko wypłacić w dniu 1 sierpnia 10 miliardów fr. Stanom Zjedn. i tyleż Anglii, ale, co gorsze, podciąć sobie zupełnie kredyt moralny i finansowy w krajach anglosaskich. Było to większe zło, niż zobowiązać się na znaczne spłaty dłużnicze w przeciągu 62 lat, nie wiedząc, czy Niemcy płacić będą odszkodowania i czy nawet wejdzie w życie plan Younga. Francja znalazła się między bezwzględny wierzycielem, któremu oprzeć się nie mogła, oraz przebiegłym dłużnikiem, który ma dość sił, by jej się oprzeć.

P. Poincaré wybrał mniejsze zło i bronił je w mowie, rozłożonej na trzy posiedzenia, z całym samozaparciem i wielkim wysiłkiem, który nawet nadzarpnął jego zdrowie. Gdy premiera zabrakło w parlamencie obrony stanowiska rządu podjęli się poszczególni ministrowie, zwłaszcza p. Briand. Musiał on bezwzględnie przeciwstawić się różnym próbom osłabienia ratyfikacji przez wprowadzenie zastrzeżeń, któreby warunkowały spłatę długów od wypłat niemieckich. P. Briand oświadczył, że tego rodzaju zastrzeżenia, o ile będą ujęte w formę wiążącą ustawy, są dla rządu niemożliwe, bo rząd waszyngtoński nie uzna wówczas ratyfikacji. Podkreślenie zależności od Ameryki było więc bardzo silne. W pewnej chwili p. Briand wykrzyknął: „Francja nie posiada pełnej swobody w działaniu międzynarodowym i nie może całkowicie zaznaczyć swego autorytetu i swojej siły.”

Jest to wyznanie bardzo przykre, zwłaszcza w ustach ministra. Pozwala ono nam jednak zrozumieć trudność położenia Francji, która stara się odzyskać utraconą swobodę działania przy pomocy odpowiednich związków politycznych. Czy takim związkiem, dającym Francji siłę, może być jednak porozumienie z Niemcami? Niemcy za swoje poparcie żądają zapłaty. Tą zapłatą — to przyłączenie do Rzeszy Austrii, Pomorza i Śląska. Lecz po takiej zapłacie Francja jeszcze mniej miałaby swobody działania niż obecnie. Stałaby wówczas bezpośrednio przed niebezpieczeństwem nowego Sedanu. A jest złudzeniem przypuszczać, że Niemcy wyrzekną się swoich planów rewizjonistycznych, że dadzą się „omotać” zobowiązaniami, czy to na rzecz Ligi Narodów, czy też na rzecz nowej „organizacji Europy”. Nie jest dobra robota pokojowa, która dla niemacania sobie miłego obrazu, nie chce widzieć niebezpieczeństw i postępuje tak, jakby ich nie było.

Istnieją na szczęście dla Francji inne możliwości odzyskania swobody, bez

Ku załatwieniu zatargu sowiecko-chińskiego

Zapewnienia pokojowe Sowietów i Chin

Waszyngton, 23. 7. (AW). Stinson otrzymał już odpowiedź zarówno od Chin jak i Sowietów na swą notę w sprawie załagodzenia konfliktu między obu państwami. Tak Chiny jak i Sowiety zapewniają w swej odpowiedzi, że nie zmierną w chwili obecnej do podjęcia kroków wojennych. Poseł chiński w Waszyngtonie oświadczył Stinsonowi, że rząd nankijski zamierza nawiązać bezpośrednie rokowania z rządem sowieckim.

Berlin, 23. 7. (PAT.). „Boersen-

Mimo pokojowych zapewnień — pogotowie zbrojne

London, 23. 7. (AW). Mimo uspokajających wiadomości nadchodzących z granicy sowiecko-chińskiej, wzdłuż całej granicy mandżurskiej wrogi wojska z bronią gotową do strzału czekają tylko na rozkaz, aby rozpocząć walkę.

Moskwa, 23. 7. (AW). Według otrzymanych wiadomości z Dalekiego Wschodu główna kwatera armii sowieckiej została umieszczona we Władywostoku, gdzie prowadzone są gorączkowe przygotowania czerwonej armii. Wojska sowieckie koncentrują się na wielkim łuku, jaki tworzy rzeka Amur koło Włagowieszczestka.

Moskwa, 23. 7. (AW). Donoszą tu z pogranicza chińskiego, że przybył tam do Hajlaru 4 pułki kawalerji i 3 tanki.

Moskwa, 23. 7. (AW). Jak utrzymują tu w związku z ogłoszeniem sta-

Cour.” informuje, że berlińskie koła polityczne oczekują w związku z interwencją prezydenta Hoovera szybkiego załatwienia konfliktu sowiecko-chińskiego w drodze pokojowej. Konflikt ten, podkreślają koła berlińskie, odbija się niekorzystnie na interesach Niemiec przede wszystkim w dziedzinie gospodarczej, ponieważ wskutek zerwania komunikacji kolejowej między Rosją Sowiecką a Chinami tranzyt niemiecki na dalekim wschodzie mocno ucierpiał.

nu wojennego w trzech wschodnich prowincjach Chin władza administracyjna została przekazana wojsku. Chińska partja komunistyczna została ogłoszona, jako znajdująca się poza prawem.

Moskwa, 23. 7. (AW). Donoszą tu, że marszałek Ciang-Tsu-Liang otrzymał od prezydenta Chin Ciang-Kaj-Szeka polecenie objęcia komendy głównej sił zbrojnych Chin w Mandżurji. Marszałek Ciang-Sue-Jank opuścił miejscowość kuracyjną Pejtago i przybył do Mukdena. W chińskich kołach politycznych wywoływało zdziwienie, że w tym czasie, kiedy sytuacja w Mandżurji stawała się coraz bardziej naprężona, głowa rządu, Ciang-Sue-Jang spokojnie pędził czas w uzdrowisku i dopiero na formalny rozkaz rządu centralnego przybył do Mukdena.

Proces akademików lwowskich

Lwów, 23. 7. (Tel. wł.) Prokurator Sądu Okręgowego we Lwowie przygotował już akt oskarżenia w sprawie lwowskich głośnych zajęć. Na ławie oskarżonych zasiadzie około 32 studentów wyższych uczelni lwowskich. Akt oskarżenia prokurator przekazał sędziemu, który prowadzi śledztwo celem doręczenia go oskarżonym. W razie niezłożenia sprzeciwu uprawomocnienie aktu nastąpi po ośmiu dniach.

Obrony oskarżonych podjęło się 14 delegatów Związku Adwokatów Polskich z adwokatami Pierackim i Macielińskim na czele. Cała sprawa wzięła się bardzo z uwagi na okoliczność, że większość młodzieży bawi obecnie na wakacjach, jak również ze względu na możliwość wniesienia przez obrońców odwołania przeciwko aktowi oskarżenia, który nie został doręczony zainteresowanym.

„Iskra” w drodze do kraju

Major Kubala planuje ponowny lot

Ponta Delgada, 23. 7. (PAT.). Zawinął tu statek polski „Iskra”, wiozący zwłoki mjr. Idzikowskiego. Jadący tym samym statkiem mjr. Kubala czuje się o tyle dobrze, że udał się na ląd na przechadzkę. Oświadczył on przedstawicielom prasy, że wadliwe funkcjonowanie motoru zmusiło lotników do lądowania. Mjr. Kubala

wyraził następnie ubolewanie z tego powodu, że na Azorach niema terenu do lądowania. W związku z propozycją kolonji polskiej w Stanach Zjednoczonych nabycia nowego aparatu mjr. Kubala stwierdził, iż gotów jest podjąć w roku przyszłym nowy lot przez Atlantyk pod warunkiem, iż rząd polski przyjmie tę propozycję.

karkołomnych kosztów i bez wielkiego ryzyka. Jest to polityka sojuszków, które powstały w czasie wojny i mają na celu utrzymanie jej skutków oraz równowagi politycznej, jaka się w następstwie wytworzyła. Jasnym jest bowiem, że zwłaszcza po ratyfikacji długów Francja będzie musiała sama wydobywać pieniądze od Niemiec dla płacenia Ameryce. A to się nie obejdzie bez dużego wysiłku i nacisku. Perswazją niczego Francja nie uzyska.

Francja znalazła się na rozdrożu. Ratyfikacja długów pociągnie szereg wy-

padków wielkiej doniosłości. Od systemu, jaki wybierze polityka francuska w najbliższych miesiącach, zależeć będzie bardzo wiele w całej Europie, między innymi również w Polsce. I dlatego jest rzeczą zdumiewającą, że w tym okresie doniosłych rozstrzygnięć, który bodaj czy nie największy wpływ mieć będzie na Polskę, nasza polityka zagraniczna nie daje znaku życia, ministrowie są na urlopiach, opinia nic nie wie, gdzie jesteśmy i gdzie idziemy. Obyśmy tego nie zapłacili zbyt drogo.

O wykonanie konkordatu

Katolicka Agencja Prasowa komunikuje, co następuje:

„W postępowaniu niektórych naszych organów władzy państwowej w stosunku do spraw kościelnych jest jakaś niesamowita pozostałość z czasów zaborczych. Wtedy Kościół traktowano jako zło konieczne, niezwalczone mimo represji. Dziś czasem piastunowie tej władzy w posunięciach swych włoką za sobą reminiscencje niewoli. Takiego przykładu dostarcza świeża sprawa w odniesieniu do przydziału ziemi kościelnej dla parafji w Skrzybowcach vel Murównace w pow. lidzkim.

„Restytuowany w jesieni r. ub. kościół w Skrzybowcach posiadał przed zaborem rosyjskim 70 ha gruntów. Ziemia ta w części podlega parcelacji, zgodnie z wymogami ustaw i konkordatu. Ale właśnie konkordat zapewnia wydzielenie odpowiedniej ilości ziemi na beneficjum kościelne do normy 30 ha. Przewiduje to więc układ o charakterze prawa i zobowiązań międzynarodowych. Zdawałoby się, rzecz w praworządnych stosunkach wystarczająca do zgodnego z temi ustawami załatwienia. Tymczasem dzieje się zupełnie inaczej.

„Oto kurja metropolitalna wileńska zwróciła się do województwa nowogródzkiego o przyznanie dla kościoła w Skrzybowcach tytułem beneficjum proboszczowskiego, oraz dla służby kościelnej i pod cmentarz grzebalny ogółem 32 ha gruntu z ziemi pokościelnej. Żądanie swoje metropolitalna kurja wileńska poparła obszernym memoriałem, opartym na niezbitych danych historycznych, przesyłając go w maju rb. do województwa nowogródzkiego. W dwa tygodnie potem województwo zawiadomia, że otrzymało wiadomość z urzędu ziemskiego o zarezerwowaniu dla potrzeb parafji Skrzybowce — 6 ha ziemi.

„Ponieważ konkordat wyraźnie mówi, iż z gruntów pokościelnych należą wydzielić ziemię od 15 do 30 ha, niezrozumiałą jest wobec tego powstała w tym wypadku norma 6-ciu ha.

„Chcemy wierzyć, iż p. wojewoda Beczkowicz albo przeoczył, albo nie wie, że w podległym mu urzędzie wypisywane są podobne dokumenty; chcemy następnie wierzyć, że ten przykry błąd niebawem zostanie naprawiony i słusznym żądaniom wileńskiego arcybiskupstwa-metropolji stanie się zadość.”

Propaganda komunistyczna w Niemczech

Berlin, 23. 7. (Pat.) „Berliner Tageblatt” reaguje w podnieconym tonie na wiadomości swego korespondenta z Moskwy, który donosi, że centralny komitet wykonawczy rosyjskiej partji komunistycznej wydał manifest instrukcyjny dla swoich agentów w Europie z racji zbliżającego się 1-go sierpnia, obranego przez partję dla propagandy na rzecz t. zw. „pokoju światowego”. Manifest ten zaleca komunistom niemieckim stawianie oporu władzom policyjnym w razie, gdyby utrudniały one urządzenie manifestacji pokojowej, podobnie jak to miało miejsce w okresie poprzedzającym tegoroczny krwawy pierwszy maj w Berlinie. „Berliner Tageblatt” nazywa te instrukcje niedopuszczalnym mieszanym się Moskwy w wewnętrzne sprawy Rzeszy, wyrażając zdziwienie, iż czynią to komuniści rosyjscy w chwili, kiedy rząd niemiecki przyjął zastępstwo interesów sowieckich w Chinach.

Kolej, drożyzna i — kino

Zapowiadana już od dość dawna podwyżka taryf towarowej na kolejach państwowych wejdzie w życie od 1 października. Będzie ona wynosić 15 do 20 proc. dotychczasowych taryf i przy uwzględnieniu niektórych ulg ma dać ministerstwu komunikacji około 100 milionów dochodu.

Podwyżka ta jest smutną koniecznością budżetową. Według zamknięć rachunkowych za 11 miesięcy okresu budżetowego 1928/9 kolej państwowa dała 45 milionów deficytu. W dużej mierze złożyła się na to klęska ostatniej zimy, jednak nawet bez niej deficyt byłby nieunikniony. Trzeba bowiem pamiętać, że w powyższym obliczeniu nie uwzględniono 95 milionów, które według budżetu kolej miały wpłacić do skarbu. Do marca wpłaciły zaledwie 22 miliony, a i te wobec złego stanu finansów kolei osobną ustawą zostały im zwrócone.

Niedosć na tem. P. pułk. Matuszewski powiedział w swym exposé, że trzeba będzie kolejom jeszcze dopomóc ze skarbu i nawet wniósł do Sejmu żądanie odnośnego kredytu. Ile tego będzie, nie wiadomo: może 10 milionów, a może i więcej.

Gdyby skarb był zasobniejszy, gdyby były płynne rezerwy kasowe, możnaby było dać kolejom tyle, ile im potrzeba, a tem samem uniknąć podwyżki taryf kolejowych i płynącego z niej wzrostu drożyzny. Bo że wszystko zdrożeje, to nie ulega wątpliwości. Podwyżka taryf towarowych nie jest niczem innym, jak podatkiem pośrednim, obciążającym nierównomiernie wszystkie towary, przewożone kolejami, a stosunkowo najwyżej te, które przy dużej wadze mają niską wartość, czyli, w których kalkulacji transport stanowi bardzo znaczną pozycję. Prasa rządowa, która uspokaja opinie, że nowa podwyżka proporcjonalnie dotknie więcej towary zbytkowe, niż artykuły codziennego użytku, popelnia tutaj — prawdopodobnie świadomie — rażący błąd, co wykażemy na przykładzie.

Taryfa od przewozu żelaza ma być podniesiona o 20 proc. Ponieważ zaś w kalkulacji żelaza przewóz stanowi 20 proc. ceny, zatem żelazo zdrożeje o 4 proc. przy każdym przewozie. Z drugiej strony, gdyby nawet dla towarów zbytkowych, np. jedwabnych pończoch, taryfa zdrożała i o 50 proc., to przy wysokiej cenie, małej wadze i możliwości innego sposobu transportu podwyżka ta

może zupełnie nie odbić się na cenie tego towaru.

Stoimy zatem wobec nieuniknionej fali wzrostu drożyzny, bo będziemy musieli zapłacić rodzaj dodatku do podatku obrotowego w sumie około 100 milionów zł, jak to oblicza samo ministerstwo komunikacji. Pociągnie to za sobą dążenia do zmiany cen robocizny, co z kolei wywoła dalszą podwyżkę cen. Cukier zdrożał już, nie czekając na podwyżkę taryfy, zdrożeje zapewne węgiel i chleb, gdyż trudno przypuścić, aby obecne ceny żyta poszły w dół nawet po dobrym urodzaju.

Wzrost drożyzny odbija się oczywiście także na budżecie państwa i samorządów zarówno w wydatkach rzeczowych, jak i personalnych. Jest rzeczą wprost niezrozumiałą, że w tej sytuacji sfery miarodajne nie myślą zupełnie o tem, co będzie z pracownikami państwowymi. Sprawę tę poruszmy jeszcze oddzielnie, ograniczając się narazie do stwierdzenia, że dalsza pauperyzacja stanu urzędniczego jest wprost nie do pomyślenia i urasta do rozmiarów niebezpieczeństwa państwowego.

Rząd bawi przeważnie na urlopie. Wyręczając go prasa rządowa stara się w sposób niepoważny zbagatelizować sytuację. Tak np. jednego dnia czytamy w „Głosie Prawdy”, że niema mowy o jakiejś podwyżce taryf towarowych, że nastąpi jedynie ich — reforma. Po sze-rokich i długich wywodach na ten temat, z których wynikałoby, że ta „reforma” taryf będzie dobrodziejstwem dla ludności, rządowa P. A. T. donosi, że podwyżka będzie ogólna, a tylko zróżniczkowana co do wysokości. Wygląda to na niewczesne żarty!

A już szczytem mimowolnej ironji są zachwyty prasy rządowej z tego powodu, że szef biura filmowego p. pułk. Łuski obniżył podatek miejski od bile-tów kinowych. Kino stanie!

Czy stanie, to jeszcze zobaczymy. Nie wiadomo też, jak sobie dadzą radę miasta ze swymi mocno nadwężonymi finansami.

Mamy tu jeszcze jeden, wprost manjacki przykład „radosnej twórczości”. Zdrożał cukier, zdrożeje żelazo, węgiel, pracownicy państwowi wpadają w coraz większą nędzę, miasta bankrutują — to wszystko nic! Grunt, że ma stanie — kino!

Czas najwyższy skończyć z tym — „sanacyjnym” filmem! M. K.

Czesko-słowacko-polskie porozumienie prasowe

W sobotę przybyła z Gdyni do Warszawy wycieczka porozumienia prasy czeskosłowacko-polskiej. Przed południem odbyło się posiedzenie porozumienia prasowego, na którym prowadzono rozprawę nad wykonaniem uchwał poprzedniej konferencji w Luchawicach oraz nad sprawami, prowadzącymi do zbliżenia narodów obu państw. W rezultacie wyczerpującej dyskusji powzięto następujące uchwały:

„Członkowie czeskosłowackiego i polskiego komitetu porozumienia prasy czeskosłowackiej i polskiej, zebrani na dorocznej konferencji w Gdyni i w Warszawie w dniach 18 do 20 lipca br., stwierdzają z zadowoleniem, że ostatnio pogłębia się i umacnia w szerokiej opinii narodów obu państw świadomość wspólnych zadań politycznych, kulturalnych i gospodarczych, których urzeczywistnienie leży w interesie Czechosłowacji i Polski, związanych z sobą węzłami krwi i historii.

„Prądów tych, wypływających z świadomości wspólnych celów i niebezpieczeństw oraz braterstwa krwi i kultury, nie mogą osłabić wystąpienia publicystyczne, notowane w ubiegłym roku sprawozdawczym, zarówno w prasie polskiej, jak i czeskosłowackiej, które, z pominięciem wspólnych żywotnych celów sąsiadujących krajów, zbyt indywidualnie traktowały niektóre bieżące zagadnienia z życia Czechosłowacji i Polski, lub w ocenie stosunków wewnętrznych nie umiały się utrzymać na poziomie koniecznej bezstronności i przyjaźni, łączącej oba państwa.

Nadto, wśród oklasków, przyjęto rezolucję, zaproponowaną przez delegację czeskosłowacką:

„Nie mniej przeto, konferencja porozumienia prasy czeskosłowacko-polskiej, oceniając doniosłość współpracy politycznej, kulturalnej i gospodarczej obu krajów, zaleca prasie obu państw rozwinięcie bardziej energicznej, niż dotąd, akcji propagandowej, w celu osłabienia niepożądanych skutków takich indywidualnych wystąpień publicystycznych, tak, aby nie mogły one utrudniać realizowania wspólnych żywotnych interesów, które życie powojenne świata narzuca narodom obu państw.

„Zarówno prasa czeskosłowacka, jak i polska, dążąc do umocnienia tendencji pokojowych, czuwając nad nienaruszalnością umów międzynarodowych, pragną współpracować usilnie nad utrwaleniem pokoju światowego.”

„Pod wrażeniem wspaniałego dzieła twórczego, które czeskosłowacki uczestnicy konferencji mogli stwierdzić na wystawie poznańskiej i w portach polskich, zwłaszcza zaś w Gdyni, delegacja czeskosłowacka proponuje, aby prasa poświęcała nadal wzmoczoną uwagę wzrastającemu rozkwitowi gospodarczemu obu państw, i popierała go przez propagowanie systematycznej współpracy na polu produkcji, handlu i komunikacji. Delegacja uważa za wskazane zainicjować w prasie czeskosłowackiej dyskusję, która wyjaśniłaby korzyści, płynące z skierowania czeskosłowackiego eksportu i importu przez porty polskie. We współpracy gospodarczej widzimy najlepszą podstawę zbliżenia politycznego.”

Następnie red. Hieronim Wierzyński wygłosił referat o mniejszościach narodowych w Czechosłowacji i Polsce, a red. ks. Władysław Zamykal o ubezpieczeniu społecznym dziennikarzy czeskosłowackich. Po podziękowaniu przez przewodniczącego konferencji p. Svihovského naczelnikowi wydziału prasowego M. S. Z. p. Chrzanowskiemu i przemówieniach pożegnalnych prezesów obu komitetów pp. Bazylewskiego i Svihovského zamknięto drugą konferencję porozumienia prasy czeskosłowacko-polskiej.

Po zamknięciu konferencji naczelnik wydziału prasowego M. S. Z. p. Chrzanowski podejmował śniadaniem jej uczestników.

Dziwaczny strajk

Ko wno 23. 7. (AW) Wybuchł tu dziwaczny strajk. Ponieważ jak wiadomo strajki na Litwie są naogół zakazane, pocztowcy postanowili solidarnie nie golić się aż do czasu uzyskania podwyżki.

W sprawie Harrimana

Miasta małopolskie przeciw koncesji dla Harrimana

Lwów, 23. 7. (Tel. wł.) Wczoraj odbyła się województwie lwowskim rozprawa w sprawie koncesji elektryfikacyjnej Harrimana, odnośnie do 11 powiatów województwa lwowskiego. Przewodniczył wojewoda krakowski dr. Kwaśniewski. Na rozprawie był też obecny delegat ministerstwa robót publicznych inż. Nowicki, dalej profesor politechniki lwowskiej inż. Sokolnicki i inż. Fryze. Grupę Harrimana reprezentowali adw. Tempel, inż. Czaplicki i Martini. Zjawili się też przedstawiciele elektrowni.

Harriman pewny wygranej?

Łódzka żydowsko-prorządowa „Republika” w artykule p. t. „Łodzianie dyrektorami koncernu Harrimana” donosi co następuje:

„Koncern Harrimana czyni daleko idące przygotowania do obsadzenia kierowniczych stanowisk w towarzystwie elektryfikacyjnym. Mimo protestów, podnoszonych z rozmaitych stron, koncern Harrimana uważa, iż zdoła uzyskać koncesję.

„Na dyrektora generalnego uprosić chciano ministra Kwiatkowskiego. Jak wnoszą należało z urzędowego komunikatu ministerstwa przemysłu i handlu, kandydatura ta nie jest już aktualna. Natomiast uzyskano definitywne porozumienie co do obsadzenia dwóch najważniejszych stanowisk dyrekcji, a mianowicie dyrektora administracyjnego oraz technicznego.

Memoriały z zastrzeżeniami i obje-kcjami zgłosiły miasta: Tarnobrzeg, Rudnik nad Sanem, Rzeszów, Łańcut, Przeworsk, Głogów, Brzozów, Ryma-nów, Rozwadów, Kolbuszowa i zakład zdrojowy Iwonicz. Przemawiali reprezentanci Rzeszowa, Rudnika, Brzozowa i Rymanowa, popierając zarzuty zawarte w memoriałach. Za udzieleniem koncesji Harrimanowi wypowiedziało się jedynie miasto Jarosław.

Imieniem Harrimana odpowiadali inż. Czaplicki i adw. Tempel.

„Złożyło się tak, iż dwa te stanowiska przypadną w udziale kierownikom łódzkiej elektrowni. Stanowisko dyrektora administracyjnego obejmie b. minister Tołłoczko, będący obecnie dyrektorem łódzkiej elektrowni. Natomiast naczelny dyrektor elektrowni w Łodzi, profesor Ullmann, obejmie stanowisko głównego rzeczoznawcy i dyrektora technicznego koncernu elektryfikacyjnego Harrimana.

„P. Leopold Skulski, który wyspecjalizował się w interesach elektrycznych, będzie brał udział w zarządzie spółki harrimanowskiej, gdzie zarezerwowano mu odpowiednio wpływowe stanowisko.”

Czy ten podział posad i zaszczytów nie jest — przedwczesny?

Cenne objaśnienia

Cenne objaśnienia rozprawy przed Trybunałem Stanu daje „Głos Prawdy” w swoim dodatku tygodniowym nr. 305, — cenne dlatego, że odsłaniają one stan pojęć najzupełniej swoisty. Pierwsze twierdzenie brzmi:

„Sejm nie zdał sobie sprawy z tego i nie chciał zdać jej sobie, czy działalność ministra Czechowicza, łącznie z wydatkami pozabudżetowymi, była pożyteczną dla państwa, czy nie. Albowiem — i tu leży klucz sytuacji — gdyby się nad tem chciał zastanowić, musiałby przyjść do przekonania, że wydatki, ujęte w przekroczeniach budżetowych, były dla interesów państwa pożyteczne, potrzebne i aż do najsporniejszych konieczne. Wobec różnorodnych tendencji, teorii i działań, których źródłem tkwi często nieujawniane dla własnych obywateli w agenturach, lub wprost w skarbcu obcych interesów, państwo polskie bronić się musi.”

Gdzie jest klucz? W tem podobno, że wydatki były potrzebne. Nikt nie przeczy, że mogły być i były wśród owych 563 milionów przekroczeń także i wydatki potrzebne. Ale w takim razie należało się zgłosić o kredyty dodatkowe. Dlaczego się nie zgłoszono? Bo nie jest prawdą, jakoby wszystkie wydatki były potrzebne, a jest prawdą, że były między niemi takie, do których nie chciano się przyznać, np. 8 milionów do funduszu dyspozycyjnego w czasie wyborów. I dlatego, aby zasłonić wydatki wstydlive wśród całości wydatków, nie zgłaszano kredytów dodatkowych. A teraz mówi się o... obronie przed „agenturami obcymi”, co po polsku nazywa się wykrecać się stanem.

Następuje wyraz lekceważenia dla ustalonych pojęć o prawidłowym postępowaniu w zarządzaniu sprawami państwowymi, skarbowymi i innymi:

„Zdajemy sobie też sprawę, iż dla ludzi pieścących w sobie owe stare kanony, w teorii wytworzone, nurt nowej prawdy, dobywający większe wartości, niż dotychczasowe teorie dojrzeć zdołały, musi być czemś nieznanym i niepokojącym wielce.”

Nurt nowej prawdy, dobywający głębsze wartości? Ale jakie wartości? Czy owe 8 milionów na wybory? To rzeczywiście wydobył nurt nowej prawdy. I dalej jeszcze:

„...W owym pradzie, który pod działaniem potężnej woli i wiary, największego w Polsce człowieka zniósł przeszkody, zerwał tamy przez przemoc obcą i lęk rodzimy polskiej myśli państwowej stawione i potężnym nurtem żłobi coraz głębiej, coraz intensywniej świadomość polskiej racji stanu.”

A niechby sobie żłobił świadomość, ale dlaczego żłobi kasę państwową? Oto pytanie znacznie uchwytniejsze dla Trybunału Stanu, niż inne zapewnienia o nurcie i prądzie.

Wreszcie zasada względności prawa, dla jednych tak, dla innych nie:

„Nie mogę pojąć, iż materialne prawa są formą treści, mieszczonej przeciętności, lecz prawo wyrasta ze źródła wiecznie aktywnego, wiecznie żywego, wielkości obejmującej całość rzeczywistości i sięgającej poprzez współczesność w dalekie jutro, pod kątem jego pożytku kształtującej formę dnia dzisiejszego. Bacząc na literę prawa, zapoznając ducha prawa, jeśli wysnuwają dziś perfidne wnioski, że jeśli prawo obowiązuje wszystkich, to obowiązuje i Piłsudskiego, jeśli zaś nie obowiązuje Piłsudskiego, to nie obowiązuje nikogo. Strychulec w tym wypadku chce być bezwzględny.”

Należałoby się rozczytać wielokrotnie w tych słowach o prawie tylko dla przeciętności, gdy zdrowy rozsądek mówi, że prawo jest dziełem stuleci, powoli ugruntowywanem, a to, co nie jest zgodne z prawem i nie stosuje się do tej przeciętności, to nie stoi powyżej, lecz poniżej prawa. A co znaczą te słowa o wyższym ponad prawo ludzkie źródle wiecznie żywym, sięgającym w dalekie jutro? Tak się określa w życiu świata pierwiastek boski. Ale stosowanie tego w innym znaczeniu jest bluźniercze i śmieszne.

Polityka na wakacjach

Krakowski „Głos Narodu” po omówieniu sytuacji międzynarodowej pisze pod powyższym nagłówkiem:

„Opuszczmy teren polityki zagranicznej i przypatrzmy się sprawom wewnętrznym. Cóż o nich napisać? Wyjechały na wakacje razem z ministrami. Nawet p. Prystor wziął urlop, podpisawszy nominację komisarzy do Kas Chorych. Premjer jeździ Buickiem po brzegu biskajskim i zwiedza stare zamki tego uroczego zakątka ziemi, p. Świtalski, ma jak wiadomo, zamiłowania literackie. P. Składkowski, zbyt się nawąchał nieporządków polskich, teraz studjuje z okien samochodu urządzenia higieniczne wsi francuskich. Co robi p. Ślawek, nie wiemy. Zapewne marzy o takiej Polsce, gdzie nikt nie robiłby trudności p. Czechowiczowi w wydawaniu 565 milionów zł poza budżetem, — o Polsce, którąby z radością przyjęła 8 milionów zł na fundusz dyspozycyjny, o Polsce bez samorządów, o Polsce komisarzy i „sanatorów”. Mówi poeta, że miło snami uciec z życia, Niech więc sobie pan Ślawek marzy!”

Krwawa walka graniczna

Warszawa, 23. 7. (Tel. wł.) Niedaleko Oran doszło do krwawej walki pomiędzy chłopami, zamieszkałymi po obu stronach granicy polskiej i litewskiej. Zajście wynikło na tle targu o wykoszone łąki. Zebrani z obu stron chłopcy ruszyli na siebie kosaми, podejmując formalną walkę. Przed nadejściem straży litewskiej znaleziono 8 ciężko poranionych z których 2 w drodze do Oran zmarło.

Polacy zagraniczni w Krakowie

Kraków, 22. 7. (PAT.) Przybyła do Krakowa wycieczka uczestników zjazdu Polaków z zagranicy w liczbie około 120 osób z przewodniczącym posłem łódzkim Wilpiszewskim na czele. Wycieczce towarzyszy z ramienia Ministerstwa Pracy dr. Kutylowski oraz z ramienia M. S. Z. radca Gawroński. Na dworcu powitali wycieczkę przedstawiciele miasta i reprezentanci Związku Turystycznego z pulk. Augustynem na czele. Następnie delegaci zjazdu udali się na kwatery, poczem zwiedzili zabytki Krakowa. O godz. 11 rano przybyli na Wawel, gdzie zostali przyjęci przez p. prezydentową Mościcką w salonach re-

cepcyjnych. Popołudniu zwiedzili kopiec Kościuszki, wieczorem zaś prezydent m. Krakowa senator Rolle wydał na cześć gości raut w salonach ratusza krakowskiego. W rautie wzięli udział przedstawiciele władz oraz reprezentanci obywatelstwa krakowskiego. Gości powitał dłuższem, serdecznem przemówieniem prezydent miasta Krakowa, sen. Rolle, podkreślając znaczenie Krakowa zwłaszcza w czasach niewoli dla rodaków, którzy znajdowali tu swoją macierz w ucieczce przed uciskiem innych zaborców. Odpowiedział poseł Wilpiszewski. Wśród serdecznego nastroju raut przeciągnął się do późnych godzin.

Prezydent Rzplitej zwiedza ośrodki naftowe

Krosno, 23. 7. (Tel. wł.). Po dwudniowym pobycie w Łańcucie udał się Prezydent Rzplitej na zwiedzenie ośrodków naftowych w powiecie krośnieńskim, zatrzymując się po drodze w Miejscu Piastowem, gdzie zwiedził prowadzoną przez księżę Michalitów szkołę rękodzielniczą. Na terenach naftowych zatrzymał się p. Prezydent najpierw przed kop. nafty Rogi, gdzie nastąpiła powitanie przez prez. Krajowego Tow. Naftowego sen. Długosza. Następnie p. Prezydent udał się do nowego szybu „Równie”, gdzie nastąpiło uroczyste otwarcie szybu, poczem udał się pod pomnik pioniera przemysłu naftowego polskiego ś. p.

Ignacego Łukaszczyka, gdzie przemówił prof. akademii górniczej z Krakowa inż. Bielski. Następnie odjechał p. Prezydent do Krosna, gdzie odbyło się owacyjne powitanie przez władze oraz ludność oraz bankiet w pałacu Małopolskiego Tow. Naftowego. Po zwiedzeniu obiektów przemysłowych Krosna, m. i. elektrowni w Męcinku oraz gazociągu, gdzie w obecności p. Prezydenta dokonano wytrysku ropy. Następnie udał się p. Prezydent do Jasła, gdzie po oficjalnem powitaniu zwiedzał rafinerję nafty, benzyny i parafiny. Z Jasła udaje się p. Prezydent do Tarnobrzega, poczem wraca do Krakowa.

Międzynarodowy kongres chirurgów w Warszawie

Warszawa, 23. 7. (Pat.) Wczoraj o godz. 10 rano w pałacu prezydium Rady Ministrów odbyło się uroczyste otwarcie VIII-go kongresu międzynarodowego towarzystwa chirurgicznego, nad którym protektorat objął p. Prezydent Rzplitej Polskiej Mościcki. — Przybyli na uroczystość m. in. zastępujący prezesa Rady Ministrów min. spraw wewn. Składkowski, marsz. senatu prof. Szymański, członkowie korpusu dyplomatycznego z ambasadorem Laroche na czele, doradca finansowy Devey, przedstawiciele władz i liczni reprezentanci świata lekarskiego. Zjazd otworzył min. Składkowski, witając delegatów w imieniu rządu i wyrażając podziękowanie za wybór

Warszawy, jako miejsca kongresu, poczem objął przewodnictwo prof. Hartmann, który wyraził radość z powodu tego, że dane mu jest poznać Polskę, kraj, wieloma węzłami przyjaźni złączony z Francją, oraz podziw dla wielkiego dzieła kultur. dokonanego przez Polskę i dla jej szybkiego rozwoju gospodarczego. W dalszym ciągu swego przemówienia mowa scharakteryzował postępy, jakie dokonała chirurgia i podkreślił rosnące jej znaczenie w medycynie. Na tem posiedzenie zostało zamknięte, poczem wszyscy delegaci udali się do grobu Nieznanego Żołnierza, gdzie złożono wieniec z białych róż.

Wszechniemiecka buta Gdańszczan

Gdańsk, 23. 7. (AW). Bawiła tu grupa przemysłowców francuskich i belgijskich, która przybyła do Gdyni luksusowy mstatkiem „Espagne”. Po zwiedzeniu miasta i portu turyści udali się do kościoła marjackiego, tam im oświadczone z arogancją niemiecką „nie potrzeba nam Francuzów” i

pomimo zaofiarowania stosunkowo dużej kwoty do zwiedzenia nie dopuszczono. Wśród turystów było obecnych również kilku przemysłowców angielskich i japońskich, którzy statkiem „Espagne” zwiedzili dla celów przemysłowych najważniejsze porty skandynawskie i bałtyckie.

Katastrofalny wylew morza w Anglii

Londyn, 23. 7. (Radjo wł.) Straszne burze w połączeniu z ulewnymi deszczami spowodowały w całej Anglii, a głównie w okolicach nadbrzeżnych, katastrofalne skutki. Wzburzone fale morskie zalewały dalekie przestrzenie lądu, przyczem wiele osób znalazło śmierć, a liczne domy zawałiły się. —

Ruch kolejowy jest na wielu linjach, szczególnie w okolicy Londynu, uniemożliwiony z powodu zalania lub uszkodzenia torów przez wodę. Rozmiary katastrofy są ogromne a wyrządzone przez nią szkody oblicza się na kilkadziesiąt milionów.

Skandaliczne stosunki w zakładzie kulparkowskim

Lwów, 23. 7. (AW). W związku ze sprawą naczelnego lekarza zakładu dla umysłowo chorych w Kulparkowie, dyrektora dr. Bednarza, wniesiony został memoriał, podpisany przez lekarzy zakładu. Między innymi obwiniają oni dr. Bednarza, że przymuszał poddających się obserwacji zakładu nieudzielnymi środkami i stosował wobec nich również tortury jak np. kocowanie chorych, co równało się kilka godzin trwającym cierpieniom. W czasie zimy nie pozwalał opalać sal chorych, doprowadzając temperaturę do 5 st. Celsjusza, kazał również zabierać podwójne koce. Robiąc oszczędności na życiu i na chorych, sprowadzał sobie dr. Bednarz luksusowe urządzenia mieszkania, budował korty tenisowe dla własnego użytku itd.

Lustracja wydziału samorządowego stwierdziła prócz innych nadużyć, iż dr. Bednarz operował pieniędzmi nieswojemu. Mianowicie zmarły lekarz Torczyński pozostawił urządzenie mieszkania i 9.000 zł w depozycie u dr. Bednarza. Z pieniędzy tych miało być przeznaczonych 1500 zł na budowę pomnika dla zmarłego lekarza, lecz dr. Bednarz wydał te pieniądze na urządzenie własnego mieszkania. W dalszym ciągu podanie podkreśla, iż urzędników nazywał dr. Bednarz publicznie idiotami, a do lekarzy odnosił się również brutalnie. Lekarze oświadczają stanowczo, iż gdyby dr. Bednarz miał powrócić na dawne stanowisko, wyciągną jaknajdalej idące konsekwencje. Lwów, 23. 7. (AW). Jak już donosiliśmy, do Lwowa przybyła specjal-

na komisja ministerjalna pod przewodnictwem referenta w departamencie zdrowia min. spraw wewnętrznych dr. Głuszkiewicza, celem zbadania zarzutów stawianych przez lekarzy zakładu obłąkanych, dyrektorowi tegoż zakładu w Kulparkowie dr. Bednarzowi. Onegdaj mimo niedzieli komisja rozpoczęła urządowanie i przesłuchanie poszczególnych świadków bez udziału dr. Bednarza. Komisja ministerjalna prowadzi dochodzenia w przyspieszonym tempie, tak, że już onegdaj wieczorem przystąpiono do przesłuchania lekarzy, którzy podpisali skargę do tymczasowych władz samorządowych.

Burza nad Warszawą

Warszawa 23. 7. (AW) Wczoraj wieczorem przeciągnęła nad Warszawą gwałtowna burza z piorunami i ulewnym deszczem wyrządzając znaczne szkody. W Warszawie uderzyło kilka piorunów w tramwaje, powodując spalanie motorów. Na Woli, Ochocie i Pelcowiznie pioruny uszkodziły podstacje elektrowni tak, iż dzielnice te pozbawione były przez pewien czas światła. Wskutek uderzenia piorunów w kilku punktach miasta i okolicy wybuchy pożary. Wskutek ulewnego deszczu w miejscach niżej położonych woda zalała piwnice. Na jednej z ulic piorun uderzył w kamienicę, zabijając jedną osobę kąpiącą się w łaźnicy. W tym samym domu wskutek uderzenia piorunu porażenie zostały 3 osoby.

Upały i burze w Niemczech

Berlin, 23. 7. (Pat.) Ostatnia upalna niedziela, która skłoniła tłumy mieszkańców do wyjazdu w okolice podmiejskie, zakończyła się dla berlińczyków tragicznie. W okolicznych jeziorach utonęło 13 osób, a późnym wieczorem w pobliżu kąpieliska słonecznego Grünau w chwili, kiedy tysiące ludzi cisnęło się do kolejek elektrycznych, nastąpiło zderzenie wypełnionych wycieczkowcami wagonów. Skutki zderzenia były fatalne, gdyż aż 47 osób odniosło obrażenia. Poza tem na różnych szosach pod Berlinem zaszły niezliczone wypadki zderzeń samochodów z motocyklami i rowerami.

Również zanotowano w porze rannej w okolicach Berlina i w miejscowościach, bardziej od stolicy odległych, szczególnie zaś w okolicy Hamburga w ciągu niedzieli lokalne burze elektryczne połączone z gwałtowną wichurą. Wielkie szkody wyrządziły te burze w północnym Szlezwigu, zaskoczyły one kąpiących się w wodzie w pobliżu Altony, przyczem utonęły 4 osoby. Od uderzenia piorunu spłonęło kilka większych gospodarstw. Z wyspy Rugji donoszą, iż piorun uderzył tam w wielką szopę i zapalił ją, przyczem spłonęło 500 owiec.

Upały we Włoszech

Rzym, 23. 7. (Radjo wł.) Upały ostatnich dni wzmogły się bardzo także we Włoszech, sięgając miejscami do 39 stopni w cieniu. Zanotowano także wypadki śmierci z powodu porażenia słonecznego.

Pamięć majora Idzikowskiego.

Paryż, 23. 7. (PAT) Z tutejszymi ambasadami polskiej, odbyło się w tutejszym kościele polskim nabożeństwo za spokój duszy ś. p. mjr. Idzikowskiego. Mszę celebrował ks. Łuczak. Obecni byli na nabożeństwie ambasador Chłapowski, który przybył specjalnie z Aix les Bains, p. ambasadorowa Chłapowska, cały personel ambasady, konsul generalny Poznański szef departamentu Lotnictwa płk. Rayski, attache wojskowy płk. Bleszyński, w otoczeniu licznych oficerów polskich będących na studiach we Francji komandor Rymaszewicz z ramienia polsk. misji morskiej we Francji, b. premier prof. Bartel, sen. Motz, attaches wojskowi belgijski i czechosłowacki, płk. Dusigneur, szef gabinetu ministra żeglugi powietrznej, przedstawiciele ministrów Wojny i Marynarki, delegacja korporacji studenckiej Filarecja, lotnicy Assolant, Levevre i Lotti, liczni przedstawiciele francuskich sfer wojskowych i lotniczych, oraz przedsiębiorstw lotniczych.

W środku kościoła ustawiono okazały katafalk, przykryty sztandarem polskim. Przed katafalkiem pełnił wartę ze sztandarem prezes Związku b. wojskowych polskich we Francji, p. Baryla. Wspaniałe wieńce złożyły m. in. redakcja dziennika „Intransigent” i dyrekcja firmy Lorraine Dietrich.

Po nabożeństwie obecni składali kondolencje na ręce p. ambasadora Chłapowskiego oraz kuzynki zmarłego p. Gordon-Jurgielewiczowej.

Katastrofa samochodowa

Warszawa, 23. 7. (Tel. wł.) Pod Berezyną Kartuską za Brześciem wydarzyła się katastrofa. Mianowicie prezes rady miejskiej w Brześciu dr. Łopota prowadząc samochód, wywrócił go. Cztery osoby ciężko ranne.

(Dr. Łopota wstawił się niedawno złożeniem urzędu z tego powodu, że województwo nie zatwierdziło zbyt wielkich wydatków na cele żydowskie, propagowane przed dr. Łopotą. — Przep. red.)

O miejsce i termin konferencji mocarstw

Paryż, 23. 7. (AW) Według pogłoszek dyplomaci amerykańscy i angielscy na odbytem wspólnem posiedzeniu uchwalili ostatnio zaproponować rządowi francuskiemu, aby konferencja reparacyjna odbyła się w Brukseli. Na to Briand miał oświadczyć, że oświadczenie woli Hagę.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 1/8, w Gdańsku na Warszawę 8,88.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,13 zł, gotówką — 211,71 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,65 zł, gotówką — 172,31 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 23 lipca 1929 Przebieg dzisiejszego zebrania giełdowego był mniej ruchliwy jakkolwiek kursy były utrzymane, a niektóre papiery nawet zwykowały.

Z pap. procent. doszło do notowania tylko 5 proc. poz. konwers., która się nieco wzmocniła i notowała 46 proc. w placeniu i 8 proc. listami dolarowymi, które również zwykowały i za które płacono 94 proc. Mniejsze ilości bez notowania handlowano w placeniu 6 proc. listy żytnie po 25,—, 5 proc. premj. dolarowe po 66,— i 4 proc. poz. inwest. po 108,— i wyżej.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych oddawano Bank Związku po 78,50, płacono zaś za Bank Ziemi 82,—, oddawano Centr. Rolników po 90,— i handlowano R. Mayem po 104,— w transakcjach.

Cedula urzędowa z dnia 23 lipca 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 46% P.
8% dol. listy Pozn. Ziem. Kredyt. 94% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Zw. Spółek Zar. I em. zł. 78,50 O.
Pozn. Bank Ziemi I em. zł. 82,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Centrala Rolników I em. zł. 90,— O.
Dr. Roman May I em. zł. 104,— +

Tendencja: Utrzymana.

Giełda warszawska

dnia 23 lipca 1929 r.

Waluty Gotówka

Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,88 sp. 8,90 kup. 8,86

Dewizy:

Belgia	tr. 123,96	sp. 124,27	kup. 123,65
Holandja	357,83	358,73	356,93
Londyn	043,27	043,39	043,18
Nowy Jork	008,90	008,92	008,88
Paryż	034,95	035,04	034,86
Praga	026,38	026,45	026,32
Szwajcaria	171,60	172,03	171,17
Wiedeń	125,57	125,88	125,26
Włochy	046,64	046,76	046,52

Papiery państwowe i obligacje:

4% poz. inwest.	111,50	110,25	110,75
5% poz. premj. dol.	000,00	064,00	063,50
5% poz. konw.	000,00	046,25	046,75
6% poz. dol.	000,00	000,00	083,00
10% poz. kol.	000,00	000,00	102,50

Akcje w złotych:

Bank Dyskotowy	00,00	—126,00
Bank Polski	000,00	—166,00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00	—078,50
Spies	000,00	—130,00
Firley	000,00	—051,00
W T. Węgla	000,00	—067,00
Nobel	00,00	—17,00
Lilpop	034,00	—083,75
Modrzewów	000,00	—025,50
Ostrowieckie Zakłady	080,00	—081,00
Pocisk	000,00	—003,50
Starachowice	000,00	—027,50

PŁODY ROLNICZE

Berlin, dnia 23 lipca 1929

Z powodu przeszkód atmosferycznych (burzy) notowania nie nadeszły.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 23 lipca 1929.

Wyplaty na Warszawę: 46,875—47,075
Noty wielkie: 46,85—47,25

Głuchych na nawoływanie, aby przejrzeć spisy wyborcze, wyłożone do publicznego przeglądu, uprasza się, aby w imię narodowego obowiązku obywatelskiego spełnili swą powinność.

Łódzka P. P. S. w rozkładzie

Wiceprezydent miasta Wielński zrezygnował ze swego stanowiska i wystąpił z partji

Łódź, 23. 7. (tel. wł.) Panujące od dłuższego czasu w czerwonym magistracie Łodzi tarcia przybrały charakter bardzo ostry.

Na ostatnim posiedzeniu magistratu podczas dyskusji nad sprawą nadużyć asfaltowych wiceprezydent miasta dr. Wielński oświadczył, że w magistracie normalna praca jest niemożliwa, gdyż nietylko prasa i władze nadzorcze, ale nawet własni towarzysze utrudniają jakkolwiek pozytywną pracę.

W rezultacie dr. Wielński oświadczył, że zrzeka się swego mandatu, zrzeka się również przewodnictwa w Łódzkim Okręgowym Komitecie Robotniczym P. P. S. i występuje z partji.

Oświadczenie to wywołało pioru-

nujące wrażenie. Posiedzenie zakończono, gdyż niektórzy członkowie prezydium opuścili salę.

Tego samego dnia wieczorem odbyło się nadzwyczajne posiedzenie grupy radnych P. P. S. Po dłuższej dyskusji uchwalono przyjąć do wiadomości rezygnację wiceprezydenta Wielńskiego i na stanowisko jego desygnować byłego prezesa Zarządu Kasy Chorych, p. Kalużyńskiego.

Miasto obiega uporczywa pogłoska, jakoby rezygnacja p. Ziemięckiego miała nastąpić już w dniach najbliższych. Jednocześnie jako domniemanego następcę prezydenta Ziemięckiego wymieniają sekretarza generalnego Centr. Komitetu Wykonawczego PPS poła Pużaka, który przybył do Łodzi.

Niemieccy oficerowie w Chinach

Pancerne pociągi patrolują na chińskiej kolei wschodniej, biegnącej przez północną Mandżurję, a Czang-Hsueh-Liang, mandżurski wódz, poczynił rzekomo „odpowiednie kroki”, by być przygotowanym na wszelkie ewentualności, płynące z ultimatum sowieckiego. Aresztowano setki agentów sowieckich, obsadzono linie telegraficzne i telefoniczne.

W świetle faktów dzisiejszych warto się bliżej przyjrzeć stanowisku i roli byłych oficerów niemieckich w armji chińskiej i pomocy, jaką oni niosą kulturalnemu i ekonomicznemu zjednoczeniu Chin, gdzie z dniem każdym wzmagają się wpływy Rzeszy i jego emisariuszy.

Paryski „Temps”, opierając się na informacjach „Journal de Shanghai”, rekonstruuje częściowo historię powstania i istnienia tych wpływów, które, jak niegdyś niemieckie wpływy w Turcji, mają Chiny pozyskać dla przyszłych celów państwa niemieckiego, a obecnie umocnić więzy handlowe i przemysłowe zadziernięte po wojnie.

W maju b. r. umarł w Szanghaju pułkownik niemiecki Max Bauer, doradca generała Czang-Kai-Czeka. Gdy w roku 1927 ten był pomocnik Ludendorffa, zjawił się w Chinach, pisma niemieckie podały, że rola jego ogranicza się do studjowania kilku zagadnień technicznych, wypływających z jego stanowiska inżyniera - doradcy głównodowodzącego Czanga. Po niejakiem czasie Bauer zwerbował w Niemczech cały zastęp oficerów niemieckich, mających tworzyć sztab generalny przy rządzie nankińskim. Śmierć Bauera przeszkodziła tym planom. W kilka dni po jego śmierci w „Journal de Shanghai” ukazał się artykuł, którego autor pisze:

„Oficerowie niemieccy podjęli się w Chinach pracy wykonywanej przez bolszewików. Tylko że działalność ich jest cicha, bez rozgłosu, bez głośnej „reklamy, która charakteryzowała czyny Borodina i jego współników”. A dalej czytamy: „Weźmy którąkolwiek prowincję chińską, a bezwzględnie w otoczeniu panującego tam generała znajdziemy jednego lub więcej Niemców. W Mukdenie jest Niemców 40-tu oficerów i inży-

nierów. Iluż oficerów niemieckich założyło już w północnych Chinach domy handlowe, których jedyne transakcje to ładunki amunicji i broni. Weźmy generała Fenga. W świecie jego znajduje się rzekomo tylko dwóch Niemców, ale ci dwaj znaleźli już zajęcie dla 22 rodaków i można śmiało powiedzieć, że cała armja Fenga jest wyekwipowana, uzbrojona i zaoprowizowana przez Niemców. Jeszcze dwa lub trzy lata temu u żołnierzy tej armji znajdowano pocztówki, wyobrażające ściskających wzajemnie dłonie żołnierza niemieckiego i chińskiego, nad którymi górował portret Wilhelma II, a pod tem napis niemiecki i chiński: „Wieczna przyjaźń łączy oba narody”.

Następujące cyfry podaje „Journal de Shanghai”: w maju rb. w służbie generałów chińskich znajdowało się 42 oficerów sztabowych niemieckich, 67 wyższych oficerów, 42 oficerów niższej rangi, lotników, artylerzystów, inżynierów, kawalerzystów. Następcą Bauera w sztabie generała Czang-Kai-Czeka jest również Niemiec.

Porażka wojenna Niemiec nie ujęła w Chinach nic z prestiżu, jakim się cieszył tam przed wojną niemiecki inżynier wojskowy. Pertracja niemiecka w Chinach podjęta została zaraz po wojnie z prawdziwą niemiecką metodycznością. W r. 1921 powrócili do Chin ci Niemcy, którzy z dawien dawna posiadali tam stosunki i, nawiązując zerwane nici, przygotowywali grunt dla dalszych emisariuszy. Oficerowie niemieccy przyszli bez hałasu, upewniwszy się przedtem drogą dyplomatyczną, że będą mile widzianymi gośćmi. Ten element wojskowy ma odmienne skuteczne sposoby propagandy. Wojskowe towarzystwo im. Ludendorffa, istniejące w Szanghaju, kierowane przez byłego generała niemieckiego, jakkolwiek oficjalnie nie ma łączności z rządem niemieckim, jest w kontakcie z niemieckim sztabem generalnym i działa zawsze w porozumieniu z niemieckimi sferami oficjalnymi. Celem tej organizacji jest nietylko militaryzacja Chin, ale i uformowanie dla Niemiec sprzymierzeńca łagodnego i wiernego. R. B.

Echa kongresu samorządowego

Na kongresie pracowników samorządowych, który odbywał się w ubiegłą niedzielę przy udziale organizacji skupiających stowarzyszenia samorządów powiatowych, samorządów gminnych i samorządów administracji gminnej, przyjęto rezolucję do referatu poła Pacholczyka na temat: emerytury, ubezpieczenia społeczne i uposażenia. W rezolucji tej stwierdza się m. in., że położenie pracowników państwowych uzależnione rozporządzeniem z dn. 24 grudnia 1924 r. od wysokości płac urzędników państwowych stale się pogarsza, zwłaszcza wobec wzrostu kosztów utrzymania. W dalszym ciągu rezolucji wskazuje się, że stan taki wywołuje coraz większe niezadowolone tak wśród pracowników państwowych jak i samorządowych, oraz podkreśla się fakt, że część pracowników samorządowych bywa wyjątkowo pokrzywdzana z powodu nieustalenia w rozporządzeniu z dn. 30-go

grudnia 1924 r. nawet minimum płac. Poza żądaniem wypłacenia w możliwie najkrótszym czasie zalegającego za rok 1928 dodatku mieszkaniowego, domaga się kongres, podniesienia płac zgodnie ze wzrostem drożyzny, znowelizowania rozporządzenia z dn. 30. 12. 1924 r. w kierunku „automatycznego przyznawania pracownikom samorządowym dodatków i zasiłków, przyznawanych funkcjonariuszom państwowym, zapewnienia minimum płac i pozostawienia związkom komunalnym swobody oceny wartości swych pracowników i swobody wynagradzania tychże.

W sprawie projektu rządowego ustawy o ubezpieczeniach społecznych wniesionego do sejmu, przyjęty przez kongres ustęp rezolucji brzmi jak następuje:

„Kongres pracowników samorządowych: miejskich, powiatowych i gmin wiejskich Rzplitej Polskiej, obradujący w Poznaniu w dn. 21 lipca 1929 stwierdza, że stanowisko wyrażone w artykule 5 ust. 6 punkt 1 i 2 projektu

ustawy o ubezpieczeniu społecznym, wniesionego przez rząd do Sejmu w d. 23. 2. br., nie odpowiada ani intencjom ani interesom pracowników samorządowych, gdyż zwalnianie od obowiązku przewidzianego w tym projekcie, uzależnione jest z jednej strony od zapewnienia przez związki komunalne świadczeń nie mniejszych, od świadczeń przewidzianych w projekcie ustawy, z drugiej zaś strony, od rozporządzenia przez związki komunalne własnym personelem lekarskim i sanitarnym, oraz prowadzenia we własnym zakresie odpowiednich zakładów leczniczych.”

Z uwagi na to, że projekt ustawy został przez rząd z Sejmu wycofany, kongres domaga się zmian w przyszłym projekcie w tym sensie, ażeby wyłączenie pracowników samorządowych z pod ogólnych ubezpieczeń, następowało tylko wówczas, jeżeli związki komunalne zapewnią im statutami, za-

twierdzonymi przez władze nadzorcze, świadczenia nie mniejsze od świadczeń przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym.

W związku ze zjazdem podkreślano z kilku stron osobliwą wprost kolejność przemówień, stosowaną przez prezydium kongresu. Był onp. dziwne i nie bardzo zrozumiałe, że przy przemówieniach powitalnych, udzielano głosu przedstawicielom Sejmu pod koniec, już po przemówieniach dyrektora czy też kierownika biura zjazdów samorządu ziemskiego i po przemówieniu przedstawiciela gmin wiejskich. Na temat taktycznego czy też przypadkowego zdarzenia padały różne komentarze i snuto różne domysły co do tak osobliwej przypadkowości. Komentowano też fakt niewysłania telegramu do prezesa Rady Ministrów, wobec wysłania telegramów do poszczególnych ministrów. (k)

Nadużycia w kasach miejskich w Grudziądzu

Na ławie oskarżonych 10 urzędników magistrackich — Sprzeniewierzono w kasie Głównej, Podatkowej i Oszczędności przeszło 200 tys. zł — Zniszczono szereg ksiąg rachunkowych Proces potrwa 2 do 3 tygodni

Nasz korespondent grudziądzki (iks) donosi:

W poniedziałek rozpoczął się w sądzie okręgowym w Grudziądzu proces w głośnej sprawie nadużyć w trzech kasach magistrackich (Głównej, Podatkowej i Oszczędności) miasta Grudziądza. Skarga wytoczona została 10 urzędnikom miejskim, a mianowicie rendantom wymienionym trzech kas Antkowiakowi, Szczygłowi i Wojewodzie, następnie kilku kasjerom wzgl. ksiązkowym w osobach Fularczyka itd. wreszcie — decernentowi wydziału podatkowego Lipowskiemu, który po złożeniu kaucji 15 000 zł z aresztu zwolniony został. Siedmiu oskarżonych znajduje się od marca ub. roku w areszcie śledczym. Akt oskarżenia obejmuje około 100 stron pisma masyńowego; rozprawa sądowa potrwa 2 — 3 tygodni. Śledztwo napotkało na ogromne trudności, ponieważ kilkanaście ksiąg kasowych zostało usuniętych lub zniszczonych. Przy pomocy specjalnego rewizora z Komunalnego Związku Kredytowego p. Lernarta z Poznania stwierdzono na podstawie pozostałych ksiąg rachunkowych i dokumentów, że łączna suma defraudowanych pieniędzy wynosi ponad 200 tys. zł.

Oskarżenie zarzuca, że w 1926 i 1927 r. dopuścili się sprzeniewierzenia pieniędzy miejskich: rendant kasy głównej Antkowiak — na sumę 35 tys. zł zgórą, Szczygiel — na sumę około 68 tys. zł a Wojewoda — na przeszło 95 tys. zł. Dalsze sumy sprzeniewierzone zostały w ratach w rozmaitych terminach. Oskarżyciel publiczny poza tem zarzuca podsądnym, że fałszowali księgi biurowe, sporządzali i przekazywali nieprawdziwe zamknięcia rachunków oraz fałszywe bilanse roczne, działając w wspólnym porozumieniu tak, że wstawione cyfry się rachunkowo zgadzały. Wreszcie wraz z Fularczykiem oskarżeni są jeszcze o to, że zniszczyli względnie uszkodzili kilkanaście ksiąg kasowych, szereg książeczek konto - czekowych, żurnali oraz dokumentów rachunkowych. Decernentowi Lipowskiemu zarzuca się, że w karygodny sposób zlekceważył powierzony mu nadzór nad czynnościami urzędników swego resortu.

Defraudacje wykryto dzięki drobnemu wypadkowi nieuczciwości, choć zwracało uwagę, że niektórzy z oskarżonych prowadzili życie szerokie, wydając znaczne sumy na przyjęcia i strój; Szczygiel był nawet szczęśliwym posiadaczem samochodu. On właśnie, któremu czyni się tak ciężkie zarzuty, poruszył pewne stosunkowo drobne uchybienie urzędnika egzekucyjnego niejakiego Grabowskiego, które w trakcie dochodzeń śledczych spadło ławiną na głowy szajki oszukańczej; Szczygiel bowiem złożył decernentowi Lipowskiemu raport, że Grabowski sprzeniewierzył kwotę 243 zł. Sprawą zajęła się policja a następnie prokurator; w toku dochodzeń wydało się, jakim to „ptaszkiem” był Szczygiel i jego towarzysze.

Oskarżonych bronią wybitni adwo-

kaci Siatecki i dr. Mayzel, potem adwokat dr. Jakowski z Torunia. Po stwierdzeniu personalji oskarżonych, przystąpił sąd do przeczytania aktu oskarżenia, co trwało kilka godzin. Następnie rozpoczęło się przesłuchiwanie Antkowiaka i Szczygła.

Pierwszy nie przyznaje się do winy i twierdzi, że nie popełnił żadnej defraudacji. Szczygiel oświadcza, że w czasie wojny zrobił w Kwidzynie wielki majątek, że był w możności nabyć w Polsce realność. Książek kasowych nie usunął, a jeżeli zginęły, to w czasie, gdy wskutek choroby już nie urzędował; przyznaje się, że pożyczal w Kasie Oszczędn. większe kwoty, lecz konta swoje regulował; że nie zaopatrywał pokwitowań w nr. własnego żurnalu, ponieważ był pracą obciążony. W skrytce Kasy Oszczędn. miał złożoną kwotę wynoszącą 4.000 zł, pochodzącą z nadwyżek, na które składały się pieniądze przekazane mu bez podania, na czyje konto je zapisać; pozatem mieściły się w niej także kwoty, których z niewiadomych powodów nie kontował. Pewna większa pozycja rzekomo sprzeniewierzonych kwot wywołała obszerną dyskusję między prokuratorem i biegłym Paullem z jednej a obroną z drugiej strony. Rozprawę odroczone do następnego dnia.

Dziennikarze czechosłowaccy

Warszawa, 23. 7. (Tel. wł.) W nocy wycieczka dziennikarzy czechosłowackich, bawiąca w Polsce, wyjechała do Wilna i stamtąd do Rygi.

Jugosławia wobec planu Younga

Białogród 23. 7. (PAT) Komunikat ministerstwa spraw zagranicznych podaje, że przedstawiciele Jugosławji w Paryżu i Londynie wręczyli tamtejszym rządům notę, stwierdzającą, iż przyjęcie planu Younga bez wprowadzenia do niego jakichkolwiek zmian, byłoby dla Jugosławji niekorzystne, wobec czego Jugosławja - domaga się dopuszczenia jej przedstawicieli na konferencję dyplomatyczną rządów.

**DOSKONAŁE
POLSKIE PERFUMY
MAJOLA**

Pw 10 887-62.431

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

STO LAT TEMU ZMARŁ OJCIEC SCENY POLSKIEJ

(Na dzisiejszą rocznicę zgonu Wojciecha Bogusławskiego)

Kolebka Bogusławskiego stała w Glinnie — Uczeń „Scholarum Piarum“ — Żołnierz — Aktor — Batalia z Włochami i triumf — Scena jako trybuna polityki narodowej — Po katastrofie — Niemordowany i nieugięty — Aż do zgonu.

W Glinnie pod Poznaniem z ojca Leopolda, rejenta ziemskiego i matki Anny, córki Stanisława Linowskiego, podstolego wschowskiego, urodził się dnia 9 kwietnia 1757 r. Wojciech Bogusławski. Najpierwsze lata w rodzinnych też spędzał stronach. Musiały być one szczęśliwe, skoro tak trwał i miłe wspomnienie wyryły w jego umyśle. Zawsze bowiem, ilekroć później przyzywał Bogusławski do Poznania, z rozrzwinięciem wital znajome mu kąty, tych świadków najmilszych bodaj dni życia.

Twarda jednakże ręka życia rychło od ojczystego oderwała go domu. Odwany został do Warszawy, aby tam w Collegium OO. Pijarów pobierać nauki. Stąd zwyczajem ówczesnym dostaje się jako paź na dwór możnego magnata, mianowicie ks. siewierskiego a biskupa krakowskiego Sołtyka. Nie długo wszakże tam pozostał. Wstępuje do wojska, do pułku gwardji pieszej, której komendantem był ks. A. Czartoryski. Że i tam Bogusławski nie długi czas przebył i obrażony za pominięcie w awansie, służbę wojskową na zawsze opuścił, było wynikiem jego ruchliwej i niespokojnej natury oraz popędu, jaki niechybnie już wówczas ku scenie odczuwał.

Miał bowiem Bogusławski przedtem już możność bliżej się ze sceną zapoznać, czy to u OO. Pijarów, gdzie sceniczne przedstawienia były niejako częścią programu wychowawczego, czy to u biskupa krakowskiego, czy wreszcie nawet we wojsku, albowiem i ks. Czartoryski wielce się teatrem zajmował. Widocznie miał już Bogusławski takie przeznaczenie, że wszędzie natrafiał na ludzi, którzy nie tylko sami interesowali się teatrem, ale i w nim zamiłowanie ku scenie rozbudzać umieli. I po opuszczeniu służby wojskowej Bogusławski zostaje aktorem.

Sam, jak gdyby wstydził się powziętego kroku, podkreśla dobitnie, że stało się to tylko przypadkiem. Czyż jednak? Przecież przypuściwszy, że po wystąpieniu z wojska istotnie byłby bez zajęcia a nawet w ciężkiej sytuacji finansowej, spowodowanej sprzedażą Glinna, to czy właśnie wybrałby zawód tak naoczas pogardzany i lekceważony? Bezwątpienia znalazłby zajęcie bardziej intratne, jako należący do uprzywilejowanej wówczas warstwy, do szlachty. A zatem nic więcej, jak tylko wrodzone zamiłowanie i pociąg do sceny, spotęgowane jeszcze w szkole i w wojsku, zdecydowało o wyborze zawodu. Jedynie silny gniew ojca na postępek syna oraz poniżenie ówczesne stanu aktorskiego tłumaczą nam, dlaczego Bogusławski nie odsonił szczerze swojej duszy.

Zostawszy raz aktorem, czuje się w nowym żywiole znakomicie. Pracuje z entuzjazmem a to sprawia, że już wkrótce zostaje dyrektorem oraz entreprenem. Odtąd prawie że do samej śmierci imię jego jest historją polskiego teatru.

Czasy, w których Bogusławski na scenę wstępował, były dla teatru polskiego przełomowe. Podobnie jak we wszystkich innych dziedzinach kulturalnego życia polskiego, tak i tu zaciążył silnie wpływ Stanisława Augusta. Poraz pierwszy teatr polski, dotychczas ekspozytura włoskiej opery, francuskiego baletu i niemieckiego melodramu, zaczyna nabierać cech narodowych. Od r. 1765 wystawia sztuki oryginalne i popiera twórczość wasną. Zrazu przecież bardzo słabo. Publiczność polska niechętnie uczęszcza na polskie widowiska, karmiona przez dziesiątki lat tylko cudzoziemszczyzną. Dla niej jaskrawe barwy i silne wrażenia tak wzrokowe jak i słuchowe mają większą wartość niż sama treść utworu. A któż inny jak nie popularne zespoły włoskie potrafiły najlepiej trafić do gustu efektownym śpiewem i zmysłowym tańcem? Miały też one powodzenie olbrzymie, a aktorzy polscy naprzędno usiłowali z nimi konkurować. Była to walka ciężka i niemal beznadziejna.

Dopiero kiedy sam Bogusławski został kierownikiem sceny polskiej, wszystko powoli poczęło się zmieniać. Bogusławski do pracy zabrał się z całą energją. Grał często i to role naj-

różniejsze; ponadto był reżyserem, dyrektorem i pisarzem. Ta pełna wysiłku praca nie została bez skutku. Inni zaczęli go naśladować i tak stworzył się z czasem zespół ludzi, wprawdzie pochodzenia najróżniejszego i w rzemiośle scenicznym bynajmniej nie wyszkolonych, karny jednak i pracowity, który musiał zwrócić na siebie uwagę i budzić podziw. Umiał ponadto Bogusławski utrafić w gust publiczności. Dawał dalej ulubione opery i balety, ale już w języku polskim i wystawiane z największą starannością. Sukces stawał się coraz większy a obce zespoły z dniem każdym traciły na znaczeniu. Nadszedł wreszcie dla Bogusławskiego wielki dzień, wystawienie po polsku opery „Axur“ a wraz z nim ostateczna klęska włoskich śpiewaków wi definitywny triumf polskiej sceny.

Opuszczenie przez zespoły obce Warszawy dały Bogusławskiemu możność opracowania programu stałego. Miał on być narodowy. Scena miała oddać nietylko bawić widzów, ale nadewszystko służyć sprawom publicznym i być jeszcze jednym ogniem wspólnych wysiłków ku ratowaniu zagrożonej ojczyzny. Z teatru padać miały słowa wielkie, płomienne, ożywiające serca. I istotnie. Widzimy wówczas, w czasie Sejmu czteroletniego, na scenie odbicie wszelkich ważniejszych spraw publicznych, widzimy ludzi i stronnictwa całe biorące udział w tych sprawach; tam wyśmiewano dawne przestarzałe urzędzenia starszackiej Rzplitej i egoizm magnackich wicherzyeli, tam też żywo popierano projekt nowej formy rządu. Konstytucja 3 Maja a później Insurekcja nie mało mają teatrowi do zawdzięczenia; propaganda ze sceny działała niezmiernie wiele.

Taki wytknąwszy sobie program pracy, musiał Bogusławski starannie dobierać repertuar. Nie opery ani farsy ani baletowe pantomimy mogły stać na pierwszym planie. Na przodzie kroczyły plody polskiej twórczości, niezmiernie podówczas bogatej. Był Bohemolec, pierwszy polski komedjopisarz, co tak udanie umiał dostosować Moljera do naszych ówczesnych stosunków; był Zabłocki sławny twórca „Sarmatyzmu“ do niedawna nawet uważanego za prapoczątek polskiej komedji obyczajowej; dalej autor tytuł patryjotycznych dramatów historycznych oraz nieśmiertelny „Powrót do Ojczyzny“, J. N. Niemcewicz, dalej Józef Wybicki z swym „Zygmuntem Augustem“ pełnym politycznych wskazówek itd. nie pominąwszy oczywiście samego Bogusławskiego, który w „Kraowiakach i Góralach“ dał dobitny wyraz swym uczuciom patryjotycznym. Repertuar, pełen patryjotycznych i politycznych aluzji, był najbardziej odpowiedni na tamte ważne czasy.

Wr. 1795 padł ostatni cios. Wolność nasza na długie lata stracona. Dla narodu nastaly najcięższe dni. Jedni w rozpacz, drudzy w skrajne popadli zubożeniu. Nigdy jeszcze we Warszawie tak wesoło się nie bawiono. Nie wielu myślało o dalszej pracy, ale do nich należał Bogusławski. Zaraz po rozbiorach schronił się do Galicji i tam we Lwowie stworzył stały teatr polski. Po kilku latach przybył do Warszawy. Tu zrazu walczyć musiał z niechęcią współrodaków. Jak ongiś jednak, pokonał ją wytrwałą pracą. Odnosił teatr, nadał mu pomimo szukan rządu pruskiego, charakter narodowy i utrwalił jego byt, założywszy szkołę dramatyczną.

Podczas letnich wakacyj corocznie Bogusławski objeżdżał prowincjonalne miasta niosąc wszędzie słowa pocieszenia i zachęty. Pracował w najróżniejszych warunkach najczęściej niepomysłnych, zawsze jednak świadomy swego posłannictwa. W 1814 porzuca przedsiębiorstwo, zdawszy je w ręce zięcia L. Osńskiego. Pracuje jednak dalej, zawsze pełen energii zarówno jako reżyser jak i aktor, aż śmierć wyrwała go z grona żyjących. Pozostała po nim wszakże spuścizna trwała i niezniszczalna: nasza polska scena narodowa, której Bogusławski był ojcem i pierwszym nieustrudzonym kierownikiem.

Grodzisk Wlkp.
Zdzisław Grot.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

„Collegium Maximum“. Ze Lwowa piszą nam: Uniwersytet Jana Kazimierza otrzyma nową salę wykładową t. zw. „collegium maximum“. Będzie to oddzielny gmach dwupiętrowy w podwórzu Uniwersytetu od strony ul. Kościuszki. W gmachu mieścić się będzie wielka, amfiteatralna sala wykładowa oraz kilka sal mniejszych, przeznaczonych na seminarja wydz. humanitarnego i prawniczego. Budowę prowadzi architekt p. Awin. Gmach oddany będzie do użytku z początkiem przyszłego roku akademickiego. (nl)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Ś. p. Paweł Wędrzigołski. Z Wilna piszą nam: Zmarł w rodzinnym Jaworowie pod Wilnem ś. p. Paweł Wędrzigołski, profesor Politechniki Warszawskiej i Państwowej Szkoły Budownictwa. Zmarły był twórcą licznych monumentalnych gmachów (gmach Wolnej Wszechnicy, dom Banku Rolnego w Gdyni, renowacja pałacu Mostowskich i kościoła św. Ignacego w Wilnie i in.) Poza tem był autorem dzieł i artykułów z zakresu architektury, jednym z założycieli Stowarzyszenia Architektów Polskich. Ostatniem marzeniem zmarłego było wzniesienie w swoim Jaworowie azyłu dla artystów tzw. domu Przyjaciół. Przedwczesna śmierć nie pozwoliła wykończyć mu tego dzieła. (pw.)

Wystawa „Instytutu sztuk plastycznych“. Z Warszawy piszą nam: Urządził tu wystawę prac uczniów „Instytutu sztuk plastycznych“, którego dyrektorem jest obecnie Stanisław Rzecki, a profesorami: Wacław Borowski, Eugeniusz Geppert, Władysław Skoczylas i Wacław Husarski. Na wystawie znalazły się kilimny, pejzaże, kompozycje dekoracyjne, i grafika. (aw)

KRAJOZNAWSTWO

Dary do muzeum etnograficznego. Z Krakowa piszą nam: Etnograficzne nasze muzeum otrzymało szereg darów, które powiększyły jego zbiory. M. in. przybyły: 31 naczyń glinianych z różnych stron Polski, rzeźbiony łyżnik góralski, koszula i gorset kobiecy oraz chustka, tkana w Jurgowie na Śląsku, dwa obrazy ludowe M. Boskiej, pochodzące z Dąbrowskiego Powiśla, drewniana ręczna stępka, drewniane widły do nawożenia, dwie ludowe kropielniczki gliniane, przedhistoryczny toporek krzemienny, 3 krakowskie zabawki gliniane, 2 „kogutki“ z Brześcia Litewskiego, miska i skarbonka z Wadowic, pas krakowski, sierp, dwa ludowe obrazki, 9 pisane z pow. strzyłowskiego i obraz F. Franica, przedstawiający krakowskiego družbę weselną na koniu. (oz.)

RUCH REGIONALISTYCZNY

Dział przyrodniczy na wystawie w Pułtusk. W dziale przyrodniczym na wystawie mazowiecko-kurpiowskiej w Pułtusk p. Kossakiewicz zebrał szereg okazów, charakterystycznych dla terenu. Jest tam różnorodność ptactwo wodne i lądowe, okazy gąbek słodkowodnych, spotykanych na dnie rzeki Narwi, mrowisko mrówek leśnych w przekroju, na którym widać długie kurytarze, śpichrze i komórki. Zwraca w tym dziale uwagę meteorolit, który w dniu 30 stycznia 1868 roku spadł w postaci wielkiej bryły kamiennej, ważącej około 27 kg., pod wsią Gostków, w pow. pułtuskim, nad brzegiem Narwi. (mk.)

MUZYKA

Szymanowski ustąpił. Z Warszawy piszą nam: Znakomity kompozytor, Karol Szymanowski zrezygnował ze stanowiska dyrektora państwowego konserwatorium muzycznego, motywując to złym stanem zdrowia oraz chęcią zupełnego oddania się twórczej pracy. Minister W. R. i O. P. przyjął rezygnację, wyrażając jednocześnie znakomite muzykowi podziękowanie i uznanie za doskonałe pomyślaną pracę nad artystycznym poziomem konserwatorium. Stanowisko dyrektora konserwatorium objął zastępczo p. Zbigniew Drzewiecki. Konkurs będzie wkrótce rozpisany. (zner)

OCHRONA ZABYTEKÓW

Proces o celę Konrada. Z Wilna piszą nam: Sensacyjny proces znajduje się na wokandyje sądu wileńskiego. Chodzi o zwrot kościoła Bazyljanów, obróconego przez Rosjan na cerkiew. Kościół ten i sąsiednia posesja bazyljańska (ta ostatnia została już rewindykowana), związane są ściśle z Mickiewiczem i procesem filaretoń. Szczególnie pamiętkowa jest tzw. „Cela Konrada“, w której rozgrywa się scena z III cz. „Dziadów“. Był tu uwięziony Mickiewicz, a później powstańcy z 31 roku, wreszcie Szymon Konarski. Ustalono, że cela ta mieści się na I piętrze, w końcu południowego skrzydła klasztoru. W dawnej posesji bazyljańskiej będzie urządzone muzeum pamiętek martyrologji polskiej. Powództwo w sprawie rewindykacji kościoła rozporządza obfitym materiałem; nie ulega więc wątpliwości, że zostanie ona wygrana. (oz.)

TEATR

Farsa pozostanie w Teatrze Letnim. Z Warszawy piszą nam: Jak wiadomo magistrat postanowił był przenieść farsę z Teatru Letniego do gmachu Teatru im. Bogusławskiego, w którym obecnie mieści się kino miejskie. Zabrakło jednak pieniędzy na remont Teatru im. Bogusławskiego. Wobec tego farsa pozostaje nadal w Teatrze Letnim, a w Teatrze im. Bogusławskiego — kinematograf miejski. (tw)

LITERATURA

Nagroda literacka miasta Bydgoszczy. Rada miejska w Bydgoszczy uchwaliła, wzorem innych miast polskich, ufundować nagrodę literacką. (lp)

Nowy Conan Doyle. Sir Conan Doyle, który ostatnią zimę spędził w Afryce, napisał książkę, zawierającą wrażenia ze swego tam pobytu. Książka będzie wydana przez firmę Murray w pierwszych miesiącach jesieni. (zo)

Oryginalne konkursy. W Anglii modne są teraz oryginalne konkursy dla literatów. Nagrody przyznawane są nie za wartości literackie utworów, lecz — za kaligraficzne rękopisy. Londyński korespondent nowojorskiego „Timesa“ donosi, że w pierwszym takim konkursie pierwsze miejsce zajął Arnold Bennet, drugie — Dean Inge, trzecie zaś Bernard Shaw. (zo)

SZKOLNICTWO

Uwagi krytyczne na temat systemu daltońskiego. Znajdujemy je w numerze 4. „Pracy Szkolnej“. St. Wiącek poddaje krytyce wyniki, otrzymane w oddziałach niższych szkół powsz., prowadzonych systemem daltońskim, i dochodzi do wniosku, że nauczanie w tych oddziałach systemem daltońskim jest niecelowe. Do takiego samego wniosku dochodzi p. dr. Librachowa, która jest zwolenniczką nauczania w niższych oddziałach metodą projektów, t. j. grupowania materiału dokoła pewnych zagadnień, np. budowania modelu wsi. (St. N.)

VARIA

Czechy a teatr i muzea. Rząd czechosłowacki przedstawił w ostatnim czasie parlamentowi dwa projekty do zatwierdzenia. Chodzi mianowicie o upaństwowienie Muzeum Narodowego i Teatru Narodowego w Pradze. Objęcie przez państwo tych dwóch zasłużonych instytucji kulturalnych ma nastąpić 1 stycznia 1930 r., a opieka rządu wyrażać się będzie tylko w tem, że obie instytucje otrzymywać będą całkowite zabezpieczenie pieniężne, kierownictwo zaś ich nadal spoczywać będzie w dotychczasowych rękach. Dla Teatru Narodowego w Pradze zwłaszcza jest ten krok rządu szczególnie ważny, pomimo bowiem wielkiego poparcia społeczeństwa reprezentacyjny teatr czeski walczył z wielkimi trudnościami finansowymi, które wyrażały się w ostatnich latach deficytem wynoszącym około 10 000 000 kc. rocznie. (j. k.)

KSIAŻKI NADEŚLANE

Jan Brożek. Gratis. 1625. Wydał Henryk Barycz. Kraków 1929. Nakł. Polskiej Akademji Umiejętności.

Juljan Pagaczewski. „Gobeliny polskie“ Kraków 1929. Nakł. Polskiej Akademji Umiejętności.

Platon „Rzeczpospolita“. Przełożył, wstępem i objaśnieniami zaopatrzył Stanisław Lisiecki. Kraków 1929. Nakł. Polskiej Akademji Umiejętności.

PISMA NADEŚLANE

„Tęcza“ Zesz. 29. Ilustrowane pismo tygodniowe. Treść zeszytu: Od Redakcji. — K. Stojanowski: „Cele i zadania harcerstwa“. — St. Sedlaczek: „O źródłach harcerstwa“. — St. Wasylewski: „Czwarty Fredro“. — Tęczowa droga: W. Bąk: „Miłość Ojczyzny“. J. Kisielewski: „Dni powszednie“. — J. Wiktor: „Malowidła na szkle“. — J. Kisielewski: „W pracowni rzeźbiarza“. Ks. I. Posady: „Nad Martwym Morzem“. — St. W.: „Cuda srebrnego ekranu“. — set: „Zwalczona choroba“. — J. Stein: „Szkolnictwo na P. W. K.“ — Anegdota historyczne. — Światłocienie. — Życie teatralne. — Wśród czasopism. — Wśród książek. R. Bergel: „Poeta przyrody polskiej“. — Kronika. — Świat wczoraj, dzisiaj i jutro. — Powieść i nowela: Z. Kisielewski: „Doktor Paweł“. — J. Meissner: „Szkoła orląt“. — G. Marcinek: „Uśmiech zza płotu“. — Rozrywki umysłowe. — Okładka E. Johna.

„Promień“ Nr. 2. Kwartalnik b. słuchaczy Uniwersytetów Ludowych. Treść: Zbigniew Łukomski „Święto Polski“ — Leszek Klima „Astronomja Mickiewicza w „Panu Tadeuszu“. — Alojzy Nowara. „Kolicacje domów polskich z Hohenzollernami“. — Józef Rajch „Cudzoziemcy na Wszechnicy Jagiellońskiej w XV. wieku“. — Leszek Klima „Nasza podróż do Wenecji“. — Z życia młodzieży. — Z życia byłych słuchaczy. — Zdania i uwagi.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Skutki burz i upałów

Temperatura dochodziła do 35 stopni Cels. w cieniu

Dotychczas właściwie nie mieliśmy jeszcze prawdziwego lata ze wszystkimi jego objawami. Jeżeli zawitało ciepło — to bardzo krótkotrwałe oraz niezbyt uciążliwe, a wieczorami zniknęło zupełnie i noce były chłodne, zupełnie jesienne. Tymczasem przepowiadano powszechnie w związku z tą zimą i mrozami, które tak ogromnie dały się wszystkim we znaki — lato będzie również upalne. Miał jednak czerwiec, połowa lipca — a o prorokowanej kaniku- le ani słychu!

Jednakże od paru dni pogoda poczę-

ła się powoli ustalać, ciepota powietrza wzmagać i wreszcie rtęć termometra przekroczyła wyraźnie dwudziestkę, prac ku trzydziestce, a nawet i wyżej. Więc w niedzielę najniższa temperatura wynosiła 21 st. C., najwyższa — już 33 st. C., naturalnie w cieniu; w poniedziałek wahanie to odbywało się w granicach od 24 do 34,7 st. C. i dopiero wieczorna burza wywołała pewne odświeżenie atmosfery, a dziś łagodzi żar miły wiaterek. Wszystkie prognozy wskazu- ją na to, że zanosi się obecnie na trwa- łą pogodę.

Szałkiem niszczycielskiej burzy gradowej

Poniedziałkowa burza wyrządziła znacznie większe szkody w dojrzewającym już zbożu. Jakkolwiek grad przechodzi zwykle strefami, to jednak doniesienia o wczorajszej niszczycielskiej fali pochodzą z różnych stron województwa, szczególnie środkowych oraz wschodnich.

Niema obecnie jeszcze szczegółowych danych. Według zasięgniętych przez nas informacji w Tow. Ubezpiec. „Vesta”, Kraj. Ubezpiec. Ogniomowe, dział gradowy, i innych towarzystwach ubezpieczeniowych narazie zgłoszono szkody w Porąbce i Sielinku na pograniczu powiatów grodzkiego oraz nowotomyskiego, dalej w Garaszewie (pow. poznański), w pobliżu Krzesin i Skorzęcinie (pow. gnieźnieński, dawniejszy pow. witoski). Według wszelkiego prawdopodobieństwa, ilość poszkodowanych znacznie wzrosła.

Pożary od pioruna koło Buku i Wrześni

Nasz korespondent z Buku (jb.) do- nosi:

Przechodząca nad Bukiem i okolicą nawałnica wyrządziła kolosalne szkody. Przedewszystkiem ucierpiało zboże. W dominum Wojnowice piorun uderzył w owczarnię, napelnioną blisko 100 furami siana. W Sędzinach spłonęło od pioruna całe gospodarstwo Nowockiego, a w Grzebinisku spłonęła doszczętnie sto- doła i chlew. W czasie burzy nad Wiktorowem piorun uderzył w przydrożne drzewo, poczem wpadł do domu mieszkalnego, wyrządzając wewnątrz ogromne spustoszenie. Szkody oblicza się na kilka tysięcy złotych.

Nasz korespondent wrzesiński (y) pi- sze:

Kilkaset mórg lasu poszło z dymem na Pomorzu

Nasz korespondent pomorski (X) do- nosi:

W nadleśnictwie Kłodawa w pow. chojnickim wybuchł w niedzielę pożar, który objął kilkaset mórg starego drze- wostanu. Wskutek tropikalnych upałów ogień rozszerzył się niezwykle szybko na terenach leśnych. Przy gaszeniu roz- szalałego żywiołu brała udział ludność

Tak samo wiele strat wyrządził grad w miejskich i prywatnych zakładach ogrodniczych, niszcząc szlachetniejsze okazy róż oraz innych kwiatów i egzotyczne delikatne liście ozdobne. Szczególnie grad dał się we znaki inspektom, przyczem szyby tak zostały podziurawio- ne, jakby w nie strzelano z karabi- nów maszynowych. Dużo ucierpiał m. i. Ogrodniczy Zakład Miejski w Górczy- nie.

Nie oszczędziła burza cukiernię i ka- wiarnię „Warszawiankę” przy Al. Mar- cinkowskiego. Mleczne żarówki wzdłuż werandy uległy podziurawieniu, jak wspomniane szyby inspektowe. Coś oko- ło 50 żarówek jest niezdatnych do użyt- ku.

Wogóle w wielu zakładach publicz- nych oraz ogrodach grad w krótkim tym czasie wyrządził wiele szkód, które narazie trudno dokładniej sprecyzować.

W poniedziałek przeciągała około go- dziny 17 nad Wrześnią burza, która spowodowała w dwóch miejscach pożary, jeden w zabudowaniach gospodarczych handlarza bydła p. Waszaka we Wrze- śni, przyczem spaliły się doszczętnie ob- szerny chlew z stajnią i oborą. Bydło i świnię wyratowano. Z miejscem pożaru sąsiaduje tartak, który ocalał tylko dzie- ki umiejętnej akcji ochotniczej straży we Wrześni.

O tym samym czasie uderzył również grom w dom mieszkalny folwarku Przy- borki, należący do majątności Wrześni, oddalony od miasta o 2 do 3 km. Cały budynek spłonął i pozostały jeno mury.

Przeciągająca nad Wrześnią burza nie była zbyt silna, mimo tego w następ- stwach tak straszna.

okoliczna i straże ogniowe; wreszcie we- zwano wojsko na pomoc i policję pań- stwową.

Po sześciogodzinnej wspólnej akcji zlokalizowano niebezpieczeństwo. Stra- ty są olbrzymie i dochodzą do miliona złotych. Pożar powstał prawdopodobnie przez nieostrożne obchodzenie się z ogniem.

wierni przyjęli Sakramenta święte, aby godnie brać udział w podniosłej uroczystości.

Przepiękny kamienny pomnik wy- konany jest na podstawie projektu architekta Lucjana Michałowskiego z Poznania i przedstawia wysoką ko- lumnę z przesłoniętą modelowaną po- stacią błogosławiącego Chrystusa, wznoszącą się wysoko ponad okolicz- ne domy; Jaśniejący biały piaskowca pomnik stanowić będzie po wieki przypomnienie wielkiej chwili zapo- mnienia w Gostyniu N. Serca Jezusowe- go a równocześnie artystyczną oz- dobą naszego miasta. Cztery wpania- ły lampy miedziane zdobią cokół, a światło palić się będzie dzień i noc ja- ko ofiara wieczna.

Jak słyhać ofiary zebrane już prawie pokryły koszty wynoszące o- około 32.000 zł.

Obfity połów policji

Ujęcie dwóch szajek złodziejskich

W ostatnim czasie szerzyły się w zastraszający sposób kradzieże kie- szonkowe, a nawet zuchwałe włamania na terenie Poznania. Dzięki niezmor- dowanej akcji naszej dzielnej policji udało się przychwycić dwie szajki zło- dziejskich i kilku luzem chodzących rzezimieszków.

Ujęto więc Stawskiego Marjana z ul. Strzeleckiej 25, Kułakowskiego Fr. z Piekar 5 oraz Dopierałę Stanisława z ul. M. Focha 15, którzy włamali się do sklepu konfekcji męskiej przy ul.

Wyspiańskiego 1, skąd skradli różne towary ogólnej wartości 30.000 zł. Na- stępna grupa, składająca się z Kalinki Jana z Warszawy, Mrówki Franciszka z Poznania, Januszkiewicza Hipolita z Górnej Wildy 25 i Burzyńskiego Apo- linarego ur. w r. 1884, zajmowała się specjalnie kradzieżami kieszonko- wemi.

Poza tem przytrzymano Micińską Kazimierę z G. Wildy 81a za udział w kradzieży i nierząd; Horowskiego Ste- fana z Leszna i Dymitruk Annę z Warszawy — oboje za oszustwa, wreszcie Orenszejną Gerszoną z War- szawy, poszukiwanego od dłuższego czasu przez sąd grodzki. (z)

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

tygodnik 8-stronny

bezpłatny

dodatek dla naszych abonentów.

Lombard miejski

Sprawne funkcjonowanie — Ostatnia licytacja — Z pomocą biednym — Zamknięcie na dwa dni

Lombard miejski jest istotnie dla szerokiej mas uboższej ludności nie- małym dobrodziejstwem. Dawniej, gdy w okresie inflacji uległ on likwidacji, potrzebujący gwałtownie gotówki zmuszeni byli nieraz sprzedawać za pół darmo cenne pamiątki różnym lichwiarzom. Obecnie tego wyzysku już niema, a położył mu kres magi- strat przez ponowne uruchomienie lombardu, który cieszy się ogromną frekwencją.

Zubożałe warstwy ludności, z ca- łem zaufaniem powierzają lombardowi swe często cenne przedmioty w przekonaniu, że one nie zginą — a po- mimo wszystko cel swój osiągają, gdyż zarząd idzie na rękę zastawcom i u- możliwia im przystępny wykup zasta- wionego przedmiotu.

Niezwykle ożywiony ruch w lom- bardzie miejskim panował w ostatnich dniach od 9 bm., gdyż od 10 do 19 od- bywała się licytacja niewykupionych zastawów od nr. 66.106 do 74.237. Tem więc tłumaczy się wspomniane oży- wienie. Wielu zdobyło w ostatniej chwili jeszcze potrzebną na wykup za- stawionego przedmiotu gotówkę i pośpie- szyło do lombardu. To też urzędnicy pracowali od 7,30 do 17 bez wytchnie- nia.

Bardzo często zdarzało się tak, że bezpośrednio po wykupieniu przed- miotu, zastawiono go natychmiast przy drugim okienku. Tym, którzy zastawu nie mogą wykupić a z dru- giej strony żal im pozbyć się przed- miotu, posiadającego nieraz pamiątko- wą wartość, dyrekcja prolanguje za- nikłą opłatą zastaw.

Na samą licytację przybyło dużo zainteresowanych, szczególnie handlar- zy, którzy nabywali przeważnie złoto, srebro oraz inne wartościowe przed- mioty. Wogóle sprzedano około 1500 przedmiotów za cenę 24 tys. zł. Ponie- waż natłok był wielki, dyrekcja po- większyła personel na czas licytacji, by tylko wszystko odbywało się sprawnie. Częstość też w ostatnich dniach załatwiano dziennie około 1000 pozy- ccyj kasowych.

Obecnie lombard z powodu we- wnętrzych zmian zamyka na dziś i jutro swe podwoje. (z)

KALENDARZYK

Wtorek, 23 lipca 1929.

Słońce: wschód 3,57; — zachód 20,00; — długość dnia 16 godz. 3 min.
Księżyc: wschód 21,22; — zachód 5,06; — po pełni.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 22 st. C., pochmurno, wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 757 mm. — W ub. dobie temperatura najw. + 35 st. C., najniższa + 19 st. C. — Ilość opadu 4 mm.

Stan wody w Warcie według notowań In- spekcji Dróg Wodnych: w niedzielę + 0,30 m; wczoraj + 0,24 m; dziś + 0,20 m.

Kal. rz.-kat.: Apolinary B. i M. — jutro Krystyna.

Kal. słow.: Zelisław; — jutro Lubomir.

Przy rozmaitych niedomogach, natural- na woda gorzka Franciszka Józefa działa przyjemnie i znacznie zmniejsza te dole- gliwości często nieraz mała ilość działa już pewnie. Prace lekarzy ginekologów jedno- głośnie stwierdzają łagodne działanie wo- dy Franciszka Józefa, która nadaje się do delikatnego stroju kobiecego. Zadać w ap- tekach i drogerjach. nw 2648

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcińska, ul. Fr. Ratajczaka 12. — Apteka Czerwo- na, St. Rynek. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickie- wicza 22.

Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Strusia. — Apteka p. Plucińskiego, ul. Marszał- Marszałka Focha 72, róg ul. Niego- lewskich.

Wilda: Apteka „Fortuna”, G. Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdujące.

Pogotowie Ratunkowe Związku Leka- rzy ul. Pocztowa 30. dyżurnie we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Związek Faszystów Polskich w Po- znaniu zwołuje ogólne zebranie na czwar- tek, dnia 25. bm o godz. 20 w saie Stron- ictwa Narodowego przy ul. św. Marcina 65. Na porządku obrad referat i waż- ne sprawy. Członków i sympatyków upra- sza się o liczny udział.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej okręgu poznańskiego urządza dorocznym zwyczajem 28. bm. atrakcyjną zabawę w ogrodzie Bractwa Kurkowego na Szelagu. Impreza podjęta przez młody hufiec sko- ordynowanej młodzieży, zapowiada się wspaniale. Przed zabawą okręg przedetu- luje z oddziałem kolarzy, przy dźwiękach orkiestry ulicami miasta, poczem korowod uda się na Szelag. Akcją w miejsce nie- chętnego patrona ks. prał. Prądzyńskiego, kieruje wicepatron ks. Lewandowski. Czy- sty zysk przeznaczają na potrzeby orga- nizacji. Młodzież, szczególnie zarząd okrę- gu czyni usilne starania, by całość wy- padła jak najlepiej. (z)

— * Klasyfikacja zakładów ogrodnic- zych. Wobec bliskiego terminu klasyfi- kacji zakł. ogrodniczych ubiegających się o prawo kształcenia uczni ogrodnic- zych podaje się zainteresowanym ogro- dnictwem handlowym jak i dworskim do wiadomości, że termin nadsyłania zgło- szeń upływa z dniem 20 sierpnia br. Zgło- szenia przesyłać należy do Wlkp Związku Tow. Ogrodniczych, Poznań, ul. Pocztowa 30, gdzie można odpowiednie formularze nabywać. Równocześnie zwraca się uwa- gę, że w przyszłości do egzaminów w Wlkp. Izbie Rolniczej dopuszczani będą uczniowie tych zakładów ogrodniczych, które komisja złożona z przedstawicieli Wlkp. Izby Roln. oraz Wlkp. Zw. Tow. Ogrodn. za odpowiednie do kształcenia uczni ogrodniczych uznała.

— * Zarząd Bractwa Kurkowego w Po- znaniu zał. 1254 r. podaje niniejszem do wiadomości swym członkom, iż tegoroczne tradycyjne strzelania czwartkowe rozpo- czynają się w czwartek, dnia 25 bm. na strzelnicy w Szelagu o godzinie 15. Wy- stawione będą oprócz tarczy królewskiej, tarcze premjowe. — O jak najliczniejszy udział w strzelaniu uprasza Zarząd.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Pięciolecie Podof. Rez. w Głównej. Zw. Podoficerów Rezerwy ziem zach. R. P. Koło Poznań-Główna obchodził piękną uroczystość 5-ciolecia swego istnienia. Obchód zapoczątkowano uroczystem nabo- żeństwem w kościele parafjalnym. Podnio- się kazanie wygłosił ks. prob. Chilmer. Po uroczystościach kościelnych uformował się pochód z współudziałem innych towar- zystw, który wyruszył na salę p. Przy- wioki, gdzie odbyło się uroczystościowe posiedzenie. Zagaił je prezes koła poznań- skiego p. Jan Kasprowicz, witając zgro- madzonych, poczem dalsze przewodnictwo oddano w ręce pułk. p. B. Sikorskiego. Poza tem do stołu prezydjalnego popro- szono p. Drygasa. Obszerne sprawozdanie złożył prezes Kasprowicz. Następnie pre- zes Związku wygłosił referat n. t. „Zada- nia Zw. Podof. rezerwy Z. Z.” poczem wrę- czono uroczystie członkom honorowym dyplomy a zastużonym członków odzna- czono krzyżami związkowymi. Po otwar- ciu księgi pamiątkowej nastąpiło wbiianie

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Pierścien bajadery”.
Aurora: „Pat i Patachon jako włamy- wacze”.

Bajka: „Wyrok bez sądu”.
Casino: „Spowiedź uczciwej kobiety”.
Colosseum: „Wirze wielkomi- ejskim”.

Edison: „General” — z Buster Keato- nem”.

Kapitol: „Jawnogrzeczna”. „Lekarz kobiet”.

Metropolis: „Huragan”.
Odeon: „Rajski ogród”.

Renaissance: „Jeden z dziesięciu”.

Słońce: „Gra o kobietę”.

Stylowe: „Jego chłopiec”.

Wilsona: „Cienie Haremów”.

gwoździ i składanie życzeń. Pierwsza przemówiła chrestna sztandarowa dyr. p. Górnicka, dalej delegaci kół Poznań, Gniezno, przedstawiciel Sokola, Powst. i Wojaków, Bractwa Kurkowego, Harcerzy, Młodzieży Polskiej. Zw. Młodych Polek, Marynarzy, Tow. Robotników, delegat Związku Tow. itd. Po odczytaniu licznie nadesłanych telegramów i listów z życzeniami zabral głos pułk. B. Sikorski, członek honor. Zw., podkreślając znaczenie całej miejscowości, które winno skierować całą swą siłę na zwalczanie zarazy komunistycznej. Po wygłoszeniu okolicznościowych przemówień przez udekorowanych członków, zakończono piękną uroczystość okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej i Jej Prezydenta oraz odśpiewaniem „Roty”. (z)

Wycieczka urzędników samorządu wojew. Stow. Urzędników Pozn. Samorządu Wojew. urządziło przed tygodniem wycieczkę do grobu generała Henryka Dąbrowskiego w Winnogórze. Po nabożeństwie w miejscowym kościele, udano się w towarzystwie ks. dr. Kozierowskiego do kaplicy, w której spoczywają zwłoki generała Henryka Dąbrowskiego, gdzie uczestnicy wycieczki złożyli wspaniałe wieńce na jego sarkofagu. Przy tej okazji dr. Kozierowski opowiedział w podniosłych słowach życie i czyny generała oraz historię Winnogóry i miejscowego kościoła, który również zwiedzono. Po południu udano się do pobliskiego lasu, gdzie zwiedzono m. i. górę, na której znajduje się wysoki krzyż, dla uczczenia jedynego syna gen. Dąbrowskiego, wojewodzie Bronisława Dąbrowskiego, zmarłego w Winnogórze w r. 1889. Po wycieczce w lesie wycieczka ruszyła wozami do Miłosławia celem zwiedzenia pięknego pałacu i parku hr. Kościelskich. Następnie zwiedzono pomnik wystawiony ku czci poległych w Miłosławiu podczas powstania w r. 1848 oraz miejscowy kościół. Po krótkim wycieczce udano się w drogę powrotną do Szlachcina, skąd wrócono w wesołym nastroju do Poznania.

KRONIKA WYPADKÓW

Śmiertelnemu porażeniu prądem elektrycznym uległ rano szofer Franciszek Wichrowski z Poznania. Zajęty on był ładowaniem akumulatorów, przyczem zetknął się z prądem i padł trupem na miejscu. Zwłoki nieszczęśliwego przewieziono do kostnicy miejskiej. (k)

Utonął w Warcie podczas kąpienia się w pobliżu toru kolejowego szeregowiec Andrzej Matuszek z Szeostwa Łączyńców przy DOK VII. Zwłok topielca nie wydobyto. (z)

KRONIKA POLICYJNA

Kradzieże i włamania. Włamano się do sklepu p. Kubiak Wiktorji w Starolegę przy ul. Bystrzej 27, skąd skradziono różne artykuły spożywcze wartości 300 złotych. — P. Nowakowi Ignacemu skradziono w klubie wioślarskim „Tryton” trzewiki wartości 40 zł. — P. Racłowskiemu Leonowi z Bydgoszczy skradziono nad Wartą półbuciki wartości 30 złotych. — P. Wagner Marji, przy ul. Szyperskiej 15 skradziono z mieszkania 4.500 złotych gotówki. — P. Kubackiowi Andrzejowi z Woźniki w pow. grodzińskim skradziono z kieszeni na St. Rynku 1.100 złotych. — P. Maarcowi Pawłowi z Białej w pow. Czarnkowskim skradziono z kieszeni w ksele na sumę 6.957 złotych. — P. Blumowi Herm. z Dukli w pow. krosnieńskim skradziono na terenie P. W. K. portfel zawierający 150 złotych. — Schultzowi Wilhelmu z Łowicza skradziono w teatrze P. W. K. (Rewja) zegarek męski wartości 150 zł. (z)

W wydziale śledczym pokój 41, znajduje się wykaz osobisty Anny Świątkowskiej i Włodzimierza Dobrzańskiego oraz legitymacja arcerska Bakuna Łukasza (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

Pożary. W niedzielę krótko przed godz. 23 powstał w Żninie pożar w zabudowaniach mistrza rzeźniczego p. Wiśniewskiego przy ulicy Klasztornej. Spłonęła doszczętnie szopa z znajdującymi się w niej narzędziami. Ogień przybrał tak wielkie rozmiary, że zapaliło się również przyległe zabudowanie p. Śmiechowskiego. Tegoż dnia zniszczył ogień w odległej o 3 km. Górze wiatrak p. Ptaszyńskiego. — Nazajutrz zaalarmowano straż do mieszkania p. Gapika przy ul. Bydgoskiej. Dach domu uległ zupełnemu zniszczeniu. (kr)

Pożar wybuchł w dn. 22 bm. w zabudowaniach rolnika Bertolda Pflauma w Żninie (pow. nowotomyski), wskutek wadliwego paleniska pieca urządzonego w oboznie która służyła za mieszkanie z powodu budowy domu. Spaliło się wiązanie dachu, słoma i siano, oraz 900 zł. w gotówce. (k)

Grom uderzył w dn. 22 bm. w zabudowania Ottona Griegera w Paproci (pow. nowotomyski). Stodoła spaliła się doszczętnie. (k)

Usiłovali się włamać do skarbcza kasy miejskiej w Inowrocławiu w nocy na wtorek nieznanymi narazie sprawcy. Jak się okazuje ze szczegółów, złoczyńcy przystępowali włamanie z pomyślnością i rutyną zawodowych rabusiów. Przy pomocy t. zw. raka rozpruto kase ogniotrwałą, a dwie dalsze uszkodzono, usiłując jeszcze rozbić inne; zaniechano jednak wykonania tego zamiaru z powodu braku czasu. (k)

W okno wystawowe wjechał motocyklem kupiec Stanisław Sławiński z Gnieznaw towarzystwie Antoniego Kubowicza również z Gniezna. Na zakręcie ul. War-

szawskiej kierowca motocyklu wpadł — tak niezwykle drogą do sklepu z bławatami własność p. Zbigniewa Kuleszy. Przy wypadku uszkodzone zostały drzwi frontowe i rozbita szyba wystawowa. Winę przypisuje się Sławińskiemu, który ponadto nie posiada prawa jazdy na drogach publicznych. (k)

Szofer jadący z nadmierną szybkością samochodem P. Z. nr. 44910 na ul. Dworcowej w Szamotułach najechał na powóz rolnika Stempla z Emiljanowa. Przy zderzeniu został uszkodzony wóz i poranione konie. Winę przypisuje się szoferowi, który jechał z wielką szybkością, nie dając sygnałów ostrzegawczych i uderzył w wóz z tyłu. (k)

Spadł z rusztowania zatrudniony przy rozbiórce mostu w Wydawach (pow. rawicki) 36-letni robotnik Michał Nowak i odniósł ciężkie pokaleczenia na nogę. (k)

Na udar serca zmarła w Nowym Tomyślu w restauracji Idy Mathiesowej Elżbieta Rundt z Przychodka w pow. nowotomyskim. Po zbadaniu komisja sądowno-lekarska wydała zwłoki rodzinie. (k)

JARMARKI

Gostyń. Jarmark na bydło i konie odbędzie się dnia 25 bm.

Z WIELKOPOLSKI

Miejska Górka. (Osobiste). W dniu 17 b. m. odbył się w kościele parafjalnym ślub córki znanego w szerokich kołach naszego społeczeństwa dyrektora cukrowni Antoniego Andreę'a i żony jego Pelagji z domu Żurkiewicz, panny Władysławy Andreówny z p. dr. Tadeuszem Osmiałowskim, lekarzem z Obornik. Obrzęd ślubny dokonał kuzyn pana młodego ks. prob. Szwabe, przemówiwszy w pięknych słowach do nowożeńców. Gości weselnych przyjmowali rodzice panny młodej. W czasie uczt weselnej nadeszło 255 listów i telegramów z życzeniami. (ew)

Trzemeszno. (Pod pręgierz opinii publicznej.) Potępienia godny fakt zaszedł przed kilku dniami w naszym mieście. Oto Goldbergowi — moźszeszowego wyznania — którego wypędził za niepięćnie czynszu mieszkaniowego pobratymiec rasowy p. Schweser, wydzierżawiła skład z mieszkaniem p. Kempka tuż przy katedrze. Wśród obywatelstwa miejscowego panuje wielkie oburzenie z powodu powyższego wypadku. (ca.)

Z życia sokolego

Złot sokołów w Bydgoszczy

W Bydgoszczy odbył się w niedzielę złot okręgu V „Sokola”. Po porannej próbie generalnej, sokoli udali się w pochodzie z orkiestrą na czele do kościoła garnizonowego na uroczyste nabożeństwo, podczas którego ks. prof. Kukułka wygłosił kazanie do sokołów. Następnie udano się przed grób Nieznanego Powstańca Wlkp., gdzie w otoczeniu 16 sztandarów przy dźwiękach hymnu narodowego złożono wieniec. Śpiewał chór kolejarzy bydgoskich.

Po tej uroczystej chwili ukazał się pochód z kolarzami na czele na ulicach miasta. Szczery entuzjazm wywołały maszerujące w pochodzie dzieci polskie ze Śląska Opolskiego w liczbie 100. Na końcu postępował oddział konny. Defiladę na placu Wolności odbierali przedstawiciele władz. Otwarcia ćwiczeń złotych dokonali prezes okręgowy „Sokola” p. Malczewski, po czym rozpoczęły się popisy.

25-lecie „Sokola” w Swarzędzu

Dnia 10 bm. minęło 25 lat od chwili, gdy w Swarzędzu założono pierwsze gniazdo „Sokola”. Zbytecznym jest rozwodzić się szeroko o tem, jak wielkie organizacja ta położyła zasługi około hartowania duszy narodu w chwilach najsroźszego ucisku zaborcy, skoro wiemy o tem wszyscy z historii „Sokola” w całej Polsce.

Uroczysty obchód srebrnego jubileuszu „Sokola” w Swarzędzu odbędzie się w dniu 28 bm pod protektorem zasłużonego pioniera idei sokolej p. posia Karola Rzepeckiego.

Po zbiórce drużyn sokolich na boisku w strzelnicy odbędzie się o godz. 9.15 nabożeństwo, a następnie defilada przed władzami. Zkolei udadzą się wszyscy do sali p. Korcza na jubileuszowe zebranie, na którym nastąpi odczytanie historii gniazda, wręczenie dyplomów członkom - jubilatam, składanie życzeń przez delegatów oraz wręczenie gwoździ pamiątkowych. Po przerwie obiadowej, zbiorą się zawodnicy do biegu na przelaj, którego trasa wynosi 3.500 m. O godz. 16 odbędzie się ćwiczenia druhow i druhen oraz młodzieży sokolej. M. in. przewidziano ćwiczenia wolne, na przyrządach, piramidy oraz strzelanie do tarczy o premje, gry i zabawy. Zakończeniem uroczystości będzie zabawa taneczna w sali p. Dykiera (Hotel Polski).

Zawodnicy, tylko członkowie „Sokola”, chcący wziąć udział w biegu, zechcą zgłoszenia wraz z wpisem po 50 gr nadsyłać do naczelnika p. Piotra Przyncicznego w Swarzędzu, St. Rynek, a goście, chcący wziąć udział w wspólnym obiedzie, zechcą nadesłać zgłoszenia do p. Jana Strychalskiego do dnia 24 bm.

RADJO

Programy radijofonijne

Sroda, dnia 24 lipca 1929 r.

Poznań (335 m) godz. 12.20 radiografja; godz. 12.50 komunikaty P. W. K.; godzina 13.00 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 Notowania giełdy pien. i zboż. — towarowej; godz. 14.15 komunikaty gosp. roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 17.10 odczyt p. t. „Zywe iskry” (wygl. prof. Oskar Zawrocki); godz. 17.30 audycja dla żołnierza (wygl. p. kpt. Gustaw Baumfeld); godz. 17.50 komunikaty P. W. K.; godz. 18.00 koncert popołudniowy. Wykonawcy: Wera Kościńska (mezzosopran) art. op., Kazimierz Wawrzyniecki, art. op. (baryton), Jadwiga Komorowska (akomp). Program: 1. Haydn: Canzonetta, Dans le soir, Beethoven: In questa Tomba (odsp. p. Kościńska), 2. Donizetti: Arja Dulcamare z op. „Napój miłosny”, Moniuszko: Arja Zbigniewa z op. „Straszny dwór” (odsp. p. Wawrzyniecki), 3. C. Franck: La procession Lalo: L'esclave, Laparro: Lettre a une Espagnole (odsp. p. Kościńska), 4. Moniuszko: O matko moja, Jacob: Wiatraczek, Gall: Skryta miłość (odspiewa p. Wawrzyniecki); godz. 18.55 nadprogram; godzina 19.15 pogadanka francuska (wygl. p. Omer Neveux); godz. 19.40 kronika „Tygodnia Radjowego” (wygl. p. Zenon Kosidowski); godz. 20.05 odczyt „Z przeszłości Śląska” (transmisja z Katowic); godz. 20.30 Wieczór tańców. Wykonawca: Zdzisław Jahne, prof. Konserwatorium Państw. (skrzytce), przy fortepianie dyr. Zygmunt Wojciechowski; godz. 21.15 audycja wokalna w wykonaniu p. Jarowej; godz. 21.30 słuchowisko (transmisja z Krakowa); godz. 22.15 sygnał czasu — komunikaty PAT; godz. 22.30 radiografja; godz. 23.00 muzyka lekka z Pałacu Dancinowego „Muchy i Ska” na Wesolem miasteczku P. W. K. Orkiestra pp. Karasińskiego i Kataszki.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Czeladź Piekarska Zw. Robotniczo-Rzemieślnicze Z. Z. P. Zebranie odbędzie się dnia 24 bm. o godz. 15 w sali p. Switalskiego przy ul. Podgórznej 13.

Towarzystwo Loteryjne Pozna-Wil-da. Posiedzenie plenarne odbędzie się dn. 27. bm. o godzinie 20 w lokalu posiedzeń, ul. Strumykowa 37.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Wawrzyn Dubert, robotnik 69 l. Marta Matuszewska z d. Dohnke 53 l. Czesław Dajerling 6 dn. Juljanna Hadyniakowa z d. Niedźwiecka, wdowa 85 l. Antoni Borowski, obuwnik 79 l. Ignacy Ratajczak, obuwnik 50 l. Helena Mąkowska z d. Neymanówna 56 l. Edmund Stanecki 8 m. 11 dni. Frieda Hoppe 1 r., 1 m., 28 dni Stanisława Waškowiakowa, robotnica 24 l. Stanisława Stempniewska z d. Kujawa, wdowa 34 l. Feliks, Zbigniew Krzyżyński 2 m. 25 dn. Stefan Zbierski 19 l. Janina Rakoczy 1 m., 4 dn. Marianna Kucharska 40 l. Helena Kempiuska z domu Dębna 36 l. Berta Ischaroh 78 l. Tadeusz Zaleski 1 d. 8 godz. Irena Grześkowiak 3 m. 20 dni.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na chleb św. Antoniego: M. Nowicka 5.—, razem z poprzednio pokwitowaniami 17.— zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: M. Nowicka 5.—, W. W., Poznań 25.—, M. K., Poznań 5.—, Prof. Dr. Paweł Gantkowski 50.—, Em. Broekerowa jako zwrot od p. Zd. nieprzyjętych 5.—, Wieczorek Franciszek, Stroma 26, 50.—, Tronowiczówna 10.—, Kwiatkowski, Gniezno 10,20, Feliks Mikielewicz, Ostrów 5.— K. N. 5.— A Majewska zamiast powinnowań imieninowych 5.—, Fr. Andrzejewski 5.—, razem z poprzednio pokwitowaniami 2.336,90 zł.

TEATRY

Teatr Wielki. Dziś, we wtorek, „Polska krew”. W srode, 24. b. m. melodyjna, pełna humoru operetka „Farinelli” w dobrorowem wykonaniu całego zespołu z pp. Fontanówna, Karska, Nochowicz, Bratkiewiczem, Folańskim, Sendeckim i Wiśniewskim na czele; kapelmistrz p. Mierzejewski. W czwartek opera Puccini'ego „Jaskółka”, która po tem przedstawieniu schodzi zupełnie z repertuaru z powodu wyjazdu pp. Dudziaczyn i Szeleńskiej; w przedstawieniu biorą udział prócz wymienionych pp. Drabik, Maj i Sendecki kapelmistrz p. Wojciechowski. W piątek opera narodowa „Zygmunt August” w partjach Barbary i Fydzymunta wystąpią po raz pierwszy pp. Fydzymunkowa i Perkowicz

Teatr Polski. Niebawym sukces artystyczny i kasowy, jakim cieszy się arcyprzezdana krotoczwila Adama Grzymaly-Siedleckiego „Maman do wzięcia”, tryskająca werwą, dowcipem, skrząca się błyskotliwością, rwącego wartkim strumieniem dialogu, po swem jubileuszowym święcie rozpocznie z dniem dzisiejszym, od wtorku, drugą pięćdziesiątkę chlubnego na scenie Teatru Polskiego żywota, równie młoda i wesoła, jak w dniu premjery.

Premjera przemiej, swojskiej lekkiej komedji Wincentego Rapackiego „W czepku urodzony” wyznaczono na wtorek 30. lipca. Próby odbywające się codziennie pod kierunkiem reżysera p. Nowackiego dobiegają końca. Sztuka otrzymała doborową obsadę.

Teatr Nowy. Dziś i jutro ostatnie dwa występy teatru moskiewskiego (Stanisławskiego), przyjmowane przez rozentuzjawną publiczność niemiłkącymi oklaskami. Teatr ten stanowi największą rewelację artystyczną doby obecnej i niewątpliwie ostatnie dwa występy wypełnią salę Teatru Nowego po brzegi.

Premjera w Teatrze Nowym. Próby niezwykle fascynującej komedjo-groteski p. t. „Pieniądz leży na ulicy” są w pełnym toku. Reżyserję tej niezwykle interesującej komedji prowadzi p. A. Bystrzyński. Premjera w czwartek.

Teatr „Rewja” na P. W. K.

Nikt nie może mówić, że widział Powszeczną Wystawę Krajową, jeśli nie był na największej polskiej rewji w teatrze „Rewja” na P. W. K.

„Kulig” — to najbarwniejszy wójaz, który pieśnią i tańcem przeniosi widza co chwilę w inną dzielnicę Polski.

„Jazda na Wystawę” — to świat najwydatniejszego wyczynu rewjowego, w którym widowńie ze sceną łączy autentyczne „Wesołe Miasteczko”. Uroczą Elna Gistedt, najwytowniejszy - amant Szczawiński, rozweselający do łez Gierasieński, podziwu godny pianista-wirtuoz Sienkiewicz i fenomen akrobacyjny Mona, oto sprężyny precyzyjnego mechanizmu teatru „Rewja”. Bogatą część taneczną stylową i nowoczesną wykonują balety Tajcjan Wysockiej i Eugenjusza Koszutskiego.

Początek przedstawienia pierwszego „Kulig” o godz. 19.15, drugiego „Jazda na Wystawę” o godz. 22.15.

Bilety od 1.— do 14.— zł poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygariłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i ul. 27. Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. dw 1282/3

Teatr Wielki

Dziś — „Polska krew”, operetka Ned-bala.
Sroda, 24. 7. „Farinelli” operetka Zum-pego.

Teatr Polski

Dziś — „Maman do wzięcia”.
Sroda, 24. 7. „Maman do wzięcia”.

Teatr Nowy

Dziś — „Bracia Karamazow” występ teatru moskiewskiego (Stanisławskiego).
Sroda 24. 7. „Wuj Wania” — Ostatni występ teatru moskiewskiego (Stanisławskiego).

Teatr „Rewja” na P. W. K.

Dziś i codziennie: o godz. 19.15 wielka rewja polska w 19 obrazach „Kulig”. — o godz. 22 arcywesoła rewja „Jazda na wystawę”.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygariłowskiego narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K. Dwór Huggera, Centr. Restauracja PWK.

Zdrowie dziecka powinno być największą troską rodziców. Czekolada oraz kakao Piaseckiego, wyrabiane z najszlachetniejszych i najczystszych surowców, w największej fabryce czekolady w Polsce A. Piasecki i S. A. w Krakowie, urządzonej wg. najnowszych zdobyczy techniki, daje dziecku najlepsze siły, które są fundamentem jego późniejszego rozwoju. Pw 11 203-70-367

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Jak upamiętnić tegoroczny jubileusz prasy polskiej

Gdy w r. 1911 minęło ćwierć tysiąca lat od daty narodzin pierwszego regularnie wydawanego w Polsce czasopisma pod postacią „Merkurjusza Polskiego” z r. 1661, kilka organów prasy ówczesnej, a wśród nich i „Kurjer Poznański” rzuciło było myśl upamiętnienia owej rocznicy jubileuszowej za pomocą urządzenia: 1) kongresu pisarzy polskich, 2) wystawy dziennikarskiej i 3) kursów dziennikarskich, a nadto wydawnictwo nasze zaznaczyło, że „najlepszym uczczeniem roku jubileuszowego byłoby wydanie zbiorowej historii prasy polskiej, której brak oddawna daje się odczuwać”...

W r. 1911 doszedł do skutku tylko zjazd dziennikarski, który m. in. zaakceptował w uchwałach swoich w Krakowie myśl zajęcia się wydaniem zbiorowej historii prasy polskiej, a nadto wypowiedział się był bardzo przychylnie o rzuconej przez niżej podpisanego na łamach jednego z miesięczników ówczesnych, a mianowicie „Przeglądu Narodowego”, myśli powołania do życia archiwum lub muzeum prasy polskiej.

Lecz mimo tych uchwał żadna z projektowanych spraw nie doczekała się w r. 1911 nawet zaczątków realizacji.

Sprawy te jednak, widać, były aktualne, skoro w latach następnych w sferach prasowych powracano do nich niejednokrotnie, a nawet zaczęto niektóre z nich realizować.

Zjazdy pisarzy polskich, które od r. 1911 odbywały się już częściowo w Polsce, doprowadziły w r. 1920 do wyeliminowania się sfer dziennikarskich ze sfer ogólnoliterackich oraz do wytworzenia się osobnych organizacji literackich (Związki zawodowe literackie), osobnych organizacji dziennikarskich (Syndykaty dziennikarskie) tudzież osobnych organizacji wydawców prasowych (Związek Wydawców gazet i czasopism), niezależnie od istniejących po dziś dzień instytucji mieszanych dziennikarsko-literackich (Towarzystwo Literatów i Dziennikarzy Polskich oraz Kasa Literacka w Warszawie, dwie instytucje, które w r. b. obchodzić mogą swe jubileusze: 20-lecia T. L. i D. P. oraz 30-lecia Kasa literacka). Zorganizowały się więc od r. 1911 do chwili obecnej czynniki, tworzące piśmiennictwo i prasę.

Doczekała się też swej realizacji w ciągu minionych lat 18-tu od r. 1911 myśl kursów dziennikarskich. Istnieje bowiem już rok 13-ty Wyższa Szkoła Dziennikarska, która jednak ciągle jeszcze walczyć musi z różnego rodzaju trudnościami, a przede wszystkim z brakiem funduszy potrzebnych do uzyskania odpowiednio urządzonej własnej siedziby i pomocy szkolnych...

Doszła do skutku od r. 1911 niejedna nawet wystawa prasowa polska, gdyż było ich już kilka: w r. 1916 — niewielka wystawa gazet i czasopism z lat 1905—1915 w Warszawie, w r. 1920 — wystawa ówczesnej prasy w Polsce na Targach Wschodnich we Lwowie i podobna wystawa na Targu Poznańskim w r. 1921. Poza tem uczestniczyła prasa polska na pierwszej powojennej międzynarodowej wystawie prasy w r. 1922 w Pradze Czeskiej, powtarzając swe wystąpienie praskie pod postacią pokazu prasowego na Polskiej Wystawie Przemysłowej w Konstantynopolu w r. 1924, a nadto wystąpiła z większym już pokazem, ogarniającym całokształt dziejów swoich i stanu współczesnego, w r. 1928 na międzynarodowej wystawie prasy w Kolonii n. Renem. Wreszcie wystąpiła prasa Polski na PWK w r. b. Nadto w r. b. projektowana jest na jesieni r. b. specjalna wystawa prasy w szerszym zakresie w Warszawie.

Natomiast nie doszedł wcale do skutku projekt wydania zbiorowej historii prasy polskiej, mimo, że nad urzeczywistnieniem jego pracował w latach 1912—15 zarząd Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy Polskich w Warszawie, zamierzając nawet w r. 1915 przystąpić do wydawnictwa rocznika p. t. „Prasa Polska” i opublikować w nim szereg prac, któreby zobrażowały rozwój prasy od najwcześniejszych jej związków w Polsce aż do chwili ówczesnej. Atoli warunki doby wojennej uniemożliwiły zrealizowanie

tego zamierzenia, aczkolwiek teka redakcyjna rocznika była już zasilona nieomal kompletnie.

Część znaczna prac, przeznaczonych dla rocznika, a specjalnie do części, mającej zobrazować „dni minione” prasy w Polsce, wyszła po r. 1915 w rozproszeniu w różnych wydawnictwach, powiększając w pewnym stopniu stan posiadania literatury polskiej, dotyczącej prasy, przeważnie pod postacią przyczynków monograficznych...

Pozostało jednak w tece redakcyjnej rocznika parę prac nieopublikowanych dotychczas, a wśród nich takie, które mogą stanowić zamknięte jakby rozdziały projektowanej księgi zbiorowej o prasie polskiej...

Poza tem gromadzenie przyczynków do badań prasoznawczych postawiło sobie za zadanie rozpoczęte w r. 1921 wydawnictwo „Biblioteki Prasowej Polskiej” z inicjatywy niżej podpisanego sumptem „Informacji Prasowej Polskiej”. Wydawnictwo to dotychczas opublikowało 5 zeszytów, zawierających parę przyczynków dość ciekawych, lecz po przejściu go przez Tow. Popierania Wyższej Szkoły Dziennikarskiej ograniczyło się na wypuszczeniu w świat jednego tylko zeszytu (5).

W ten sposób sprawa, czy wydania jednej zbiorowej księgi o prasie w Polsce, czy też wydawania stałej publikacji, gromadzącej w sobie przyczynki prasoznawcze, — stoi od r. 1911 właściwie na martwym punkcie.

To samo z większą jeszcze stanowczością powiedzieć można i o sprawie utworzenia archiwum lub muzeum prasowego w Polsce, aczkolwiek sprawa tworzenia tego rodzaju instytucji zagranicą posuwa się z dniem każdym coraz dalej. Wyrazem tego najwyraźniejszym jest już funkcjonowanie kilku nawet zbiorów tego rodzaju naprzykład w Niemczech, bądź przy istniejących uczelniach dziennikarskich, lub przy uniwersytetach i in. instytucjach prasoznawczych.

Sprawa ta była u nas już parokrotnie poruszana lecz bezskutecznie. Uruchomienie instytutu prasoznawczego w Polsce, mimo usilnych zabiegów inicjatorów, napotyka wciąż na trudności, wynikające głównie z powodu braku odpowiedniego pomieszczenia. Zbiory dla Instytutu i nad ich należytem przygotowaniem do użytku praca osób, zajmujących się badaniami prasy, są jakby już ofiarowane. W lamusowym przechowaniu w pakach, po strychach lub piwnicach zbiory te marnują się i niszczą.

Poza tem z roku na rok przybywa sporo materiału, ważnego dla archiwum prasowego a zbieranego przez niżej podpisanego za pomocą „Informacji Prasowej Polskiej”, nie tylko w zakresie prasy polskiej ale i prasy obcej. I materiał ten z trudem daje się już przechowywać dla braku odpowiedniego pomieszczenia; gromadzi się posekregowany, choć segregacja jego już teraz niezbędna.

Z powodu przypadającego w r. b.

Z i P W K.

Na konkursie koni do gry w polo nagrodę za najlepiej utrzymanego i osiodlanego konia uzyskał „Decorum”; właściciel dr. Błociszewski.

jubileuszu 200-letniego nieprzerwanego istnienia prasy w Polsce, o czym przypominała ogółowi społeczeństwa wystawa prasy na PWK, gdyż uwidoczniała odpowiednio, że ani Górczynowy „Merkurjusz” ani późniejsze odefi próby czasopiśmiennicze wieku XVII i pierwszego ćwierćwiecza XVIII stulecia, nie zapoczątkowały stałego nieprzerwanego istnienia prasy w Polsce, lecz, że dopiero uczyniło to wydawnictwo pijara Naumańskiego p. n. „Nowiny Polskie”, przemianowane w pierwszym roku swego istnienia (w r. 1729) na „Kurjera Polskiego” w Warszawie, — niektóre gazety dały artykuły okolicznościowe, omawiające lapidarnie rozwój prasy w Polsce, podkreślając mimochodem ubóstwo naszych badań w dziedzinie historii i stanu obecnego prasy.

Zdaniem naszym, takie „upamiętnienie” tak ważnej rocznicy czynnika tak ważkiego w życiu publicznym, jak prasa, jest zbyt szablonowe i zdawkowe. I dlatego poruszyliśmy sprawę, jak zamierzano upamiętnić przypadający w r. 1911 jubileusz prasy polskiej i zapytujemy jak upamiętnić tegoroczny jej jubileusz.

Zdaniem naszym należałoby co rychlej przystąpić do zrealizowania tych projektów, które były rzucone w r. 1911, a nie doczekały się dotychczas urzeczywistnienia.

Urządzenie projektowanej wystawy prasy, nie załatwi sprawy, gdyż wystawa ta da nie wiele więcej, niż daje wystawa prasy na PWK. Natomiast uruchomienie przynajmniej archiwum prasowego, jako zaczątku muzeum prasowego w odpowiedniej siedzibie, byłoby już poważnym krokiem naprzód do realizacji projektu instytutu prasoznawczego, w którym

o wiele łatwiej będzie myśleć o zorganizowaniu pracy zbiorowej nad publikacją, poświęconą przeszłości prasy oraz obrazowaniu stałemu jej stanu obecnego.

Do zrealizowania tego projektu trzeba tylko zgodnej, popartej czynnie i finansowo, współpracy i kierownictwa Wyższej Szkoły Dziennikarskiej i organizacji dziennikarskich: Związku Wydawców i Związku Syndykatów oraz tych, którzy zajmowali się dotychczas i zajmują nadal badaniami w dziedzinie prasy.

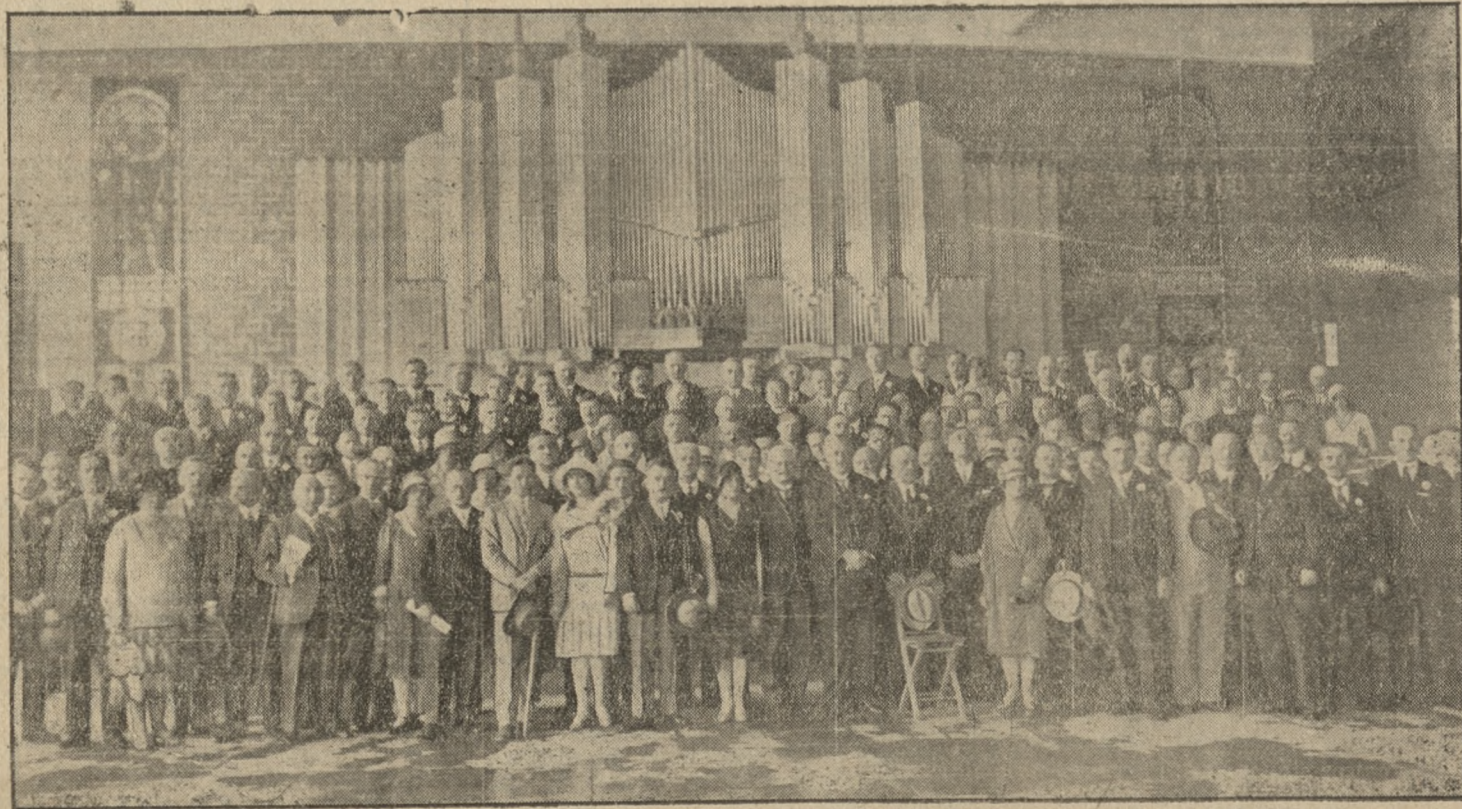
Należałoby przede wszystkim wystarzać się o tymczasowe przynajmniej umieszczenie pozostałości po wystawach prasy, jak to uczyniła Kolonja z pozostałościami po zeszlorocznej międzynarodowej wystawie prasy, z których utworzyła otwarte przed paru tygodniami muzeum prasoznawcze przy istniejącej tam uczelni prasowej. Następnie należałoby zająć się zgromadzeniem w przeznaczonych już dla Instytutu prasoznawczego przez Komisję likwidacyjną pokazu polskiego w Kolonii gablotach i stoiskach, tych pozostałości i racjonalnym zbiorowym gromadzeniem materiałów, dotyczących prasy.

Wreszcie należy zorganizować biuro prac przygotowawczych do projektowanej stałej publikacji prasoznawczej, wzorem prac, jakie w tym zakresie czynione są w innych krajach.

Sprawy tej nie można odwlekać.

Rozpoczęcie jej realizowania w roku bieżącym jako w roku jubileuszowym prasy będzie istotnie poważnym i racjonalnym upamiętnieniem tego roku jubileuszowego.

Stanisław Jarkowski.

W Poznaniu na PWK. bawiła ostatnio wycieczka uczestników kongresu Polaków z zagranicy w liczbie przeszło 140 osób.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Konjunktury

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	15. 7.	16. 7.	17. 7.	18. 7.	19. 7.	20. 7.
Pszonica						
Warszawa	52,00	52,00	—	52,00	52,00	—
Poznań	51,00	—	—	—	51,50	—
Lwów	47,75	—	—	—	—	—
Katowice	48,50	48,00	—	48,75	—	—
Zyto						
Warszawa	28,10	28,10	—	27,75	27,75	—
Poznań	27,25	—	—	—	27,00	—
Lwów	—	—	—	—	—	—
Katowice	26,25	25,25	—	26,00	—	—
Jęczmień						
Warszawa	—	—	—	—	—	—
Poznań	29,00	—	—	—	29,00	—
Lwów	24,75	—	—	—	25,27	—
Katowice	25,50	25,75	—	26,75	—	—
Owies						
Warszawa	29,00	29,00	—	29,00	29,00	—
Poznań	27,25	—	—	—	27,25	—
Lwów	24,00	—	—	—	—	—
Katowice	24,75	24,25	—	24,50	—	—

Tendencja na zboże kształtowała się w okresie sprawozdawczym niejednolicie. Pszenica w dalszym ciągu była poszukiwana, podaź była niedostateczna. Ceny jej utrzymywały się na ogół na jednolitym poziomie, wykazując na giełdach prowincjonalnych nieznaczny wzrost. Dla żyta natomiast panowała tendencja zniżkowa, choć spadek cen nie był zbyt wielki, najsilniej dał się odczuć na giełdzie stołecznej, gdzie wyniósł on 35 gr. na kwintalu. Zniżkę cen żyta spowodowała przede wszystkim ta okoliczność, że podaź była znacznie większą od zapotrzebowania rynku. Dla owsa utrzymuje się od dłuższego już czasu tendencja mniej więcej stała i ceny utrzymują się na jednym poziomie. W dziale otrąb tak pszenicznych jak i żytnich zaznaczyła się pewna poprawa, wskutek otwarcia granicy i wznowienia eksportu, co pociągnęło za sobą większe ożywienie w tych artykułach i wzrost cen. Obroty na giełdach były ogółem niewielkie, mniejsze niż w okresie poprzednim.

Europejskie centra handlu pszenicy stały w ub. tygodniu pod znakiem haussy silniejszej niż się spodziewano. Spowodowały ją doniesienia o suszy i nieurodzajach w U. S. A. i Kanadzie. Według brzmienia ostatnich doniesień z tych krajów sytuacja uległa zmianie na lepsze dzięki silnym deszczom. Giełdy amerykańskie sygnalizują naskutek tego zniżkę, która niewątpliwie odbije się również na rynkach europejskich.

Owoce i warzywa

Rynek warzyw wykazuje tendencję mocniejszą wskutek mniejszych dowozów, najbardziej stosunkowo zdrożały ogórki, ponieważ kończą się już inspektowe, a gruntowych jeszcze jest mało na rynku. W Warszawie płacono za pomidory cieplarniane 4—5 zł za 1 kg., za kopę ogórków 24—32, kalafiorów 32—16, kalarepy 40—24. Na rynku owoców dowozy duże. W roku bież. znaczny urodzaj malin, poziomki, porzeczki i agrestu, natomiast wiśni i czereśni wymarży wskutek

czego i cena tych ostatnich jest dość wygórowana. Notowano w Warszawie za 1 kg. w hurcie: truskawki 5—3,50, poziomki 4,50—3,00, maliny 3,25—2,80, agrest 2,80—1,20, czereśnie 5,50—4,00 w zależności od gatunku.

Nawozy sztuczne

Zapotrzebowanie na nawozy sztuczne znacznie zmniejszyło się w związku z niepomyślną sytuacją w rolnictwie, a w szczególności znaczny spadek cen zboża spowodował pewne załamanie się konjunktury w przemyśle nawozów sztucznych. W ładunkach wagonowych płacono w Warszawie za 100 kg.: azotniak 23 proc. sproszkowany zł 39,79 za gotówkę franco wagon Chorzów łącznie z opakowaniem w workach, brutto za netto, azotniak granulowany chorzowski 23 proc. zł 44,39 f-co wagon Chorzów z opakowaniem w beczkach blaszanych brutto za netto, żuźle Thomasa 18,5 proc. zł 15,91 f-co wagon Gdańsk z dostawą w czerwcu. Wapno nawozowe zł 58,00, luzem f-co wagon st. Chęciny.

Przemysł wódczano-likierowy

W przemyśle tym panuje spokój, jak zwykle od szeregu lat w miesiącach letnich. Zastój ten po majowej wyżycie cen jest tem silniejszy, że większa część zleceń wpłynęła już przed wyżyciem. Spodziewać się należy, że koniec lipca r. b. przyniesie polepszenie. Wyplacalność klienteli nadal na b. niskim poziomie, ściąganie pretensyj pochłania dużo energii i kosztów.

Materiały budowlane

Na rynku papy panuje zastój, fabryki skarżą się na brak zamówień. Konkurencja w tym dziale przemysłu jest wielka, wobec czego fabryki w celu utrzymania klienta obniżają ceny, względnie udzielają przy zapłacie gotówkowej większego rabatu.

Jeszcze gorzej przedstawia się sytuacja na rynku drzewnym. Tartaki przeważnie stoją nieczynne, niektóre tylko wykonują stare zlecenia albo też sporadycznie przecierają na cudzy rachunek. Ponieważ zbliża się termin płatności za drzewo z lasów państwowych, sytuacja jest obecnie ciężka. Miesiąc maj i czerwiec przyniosły przede wszystkim dalsze ograniczenia eksportu do Niemiec. Stoi to w związku z silniejszym, niż dotychczas, wpływem niekorzystnych stosunków gospodarczych w Niemczech na polsko - niemiecki handel drzewem. Popyt ze strony Niemiec znacznie spadł, a warunki płatności, ofiarowane przez niemieckich importerów pogorszyły się. Wzmogły się w szczególności żądania kredytów długoterminowych, gdy normalnie interes eksportowy, zwłaszcza w drzewie okrągłym był gotówkowy, a conajmniej krótkoterminowy.

Mimo utrzymującego się słabego zbytu na drzewo do Niemiec, ceny jego jednak nie uległy zmianie. O ile idzie o eksport do Holandji, to sytuacja nie uległa wyraźniejszej zmianie. Utrzymujący się na tamtejszym rynku nastrój ospały łącznie z tendencją zniżkową nie pozwolił na żywszy rozwój eksportu.

Szkło

Sytuacja na rynku szkła szybowego jest niepomyślna. Obroty zmniej-

szyły się w związku z zastojem w ruchu budowlanym, co ujemnie odbiło się na sytuacji krajowych hut szkła. Wysokie koszty produkcji powodują podrożenie wyrobów, wskutek czego ceny szkła szybowego ostatnio uległy wyżycie. Krajowa produkcja szkła szybowego wystarcza zaledwie na pokrycie zapotrzebowania rynku wewnętrznego. Sprzedaż odbywa się w 50 proc. za gotówkę a w 50 proc. na kredyt, dochodzący do 3 i 4 miesięcy. Wyplacalność klienteli jest niezła, weksli protestowanych jest naogół mało. Tłumaczyć to należy zmniejszonymi obrotami i ostrożnością, z jaką udzielane są kredyty.

KRONIKA GOSPODARCZA

(z) Zwyczajne walne zebranie Związku Fabrykantów T. z. w Poznaniu odbyło się dziś przed południem w lokalach Koła Towarzystwa. Zebranie zagał i przewodniczył mu na życzenie uczestników przez Związku p. Sew. Samulski. Sprawozdanie roczne przedstawił p. dyr. Łyczywek. Wśród całego szeregu spraw organizacyjnych należy wymienić przyjęcie nowego statutu Związku. Obszerne sprawozdanie z zebrania umieścimy jutro.

(K) Naładunek dzienny P. K. P. W tych dniach odbyło się w ministerstwie komunikacji posiedzenie komisji międzyministerjalnej w sprawie opracowania planu przewozów towarowych na miesiąc sierpień r. b. Jako normę naładunku dla wszystkich trzech zagłębi węglowych ustalono 8000 wagonów 15-tonnowych dziennie, zaś jako ogólną normę naładunku na P. K. P. i w Gdańsku — 20 150 wagonów 15-tonnowych na dzień roboczy.

(K) Walne zebranie T. A. „Brzeskiauto“ w Poznaniu. Zwyczajne Walne Zebranie akcjonariuszów odbyło się dn. 18 b. m. w lokalach Spółki przy ul. Dąbrowskiego 29. Zebranie zagał i przewodniczył p. Zygmunt Stabrowski z Czerlejna. Z szczegółowego przedłożonego sprawozdania Zarządu oraz bilansu za r. 1928 wynika, że rok gospodarczy był bardzo korzystny. Szybki rozwój automobilizmu w Polsce szczególnie w zachodnich jej częściach spowodował dalsze trwanie korzystnej dla przedsiębiorstwa konjunktury i stał pomysłny wyniki finansowe. Czysty zysk za rok sprawozdawczy wynosi 614 401,15 zł. W roku gospodarczym poczyniła Spółka również szereg inwestycji, mianowicie wybudowano przy ul. Dąbrowskiego 29 obok warsztatów halę wystawową na kilkadziesiąt samochodów, co w znakomity sposób ułatwia klientowi wybór odpowiedniej maszyny, a przez co stał się zbytni lokal wystawowy przy ul. Gwarnej, który zniszczono. Celem scentralizowania warsztatów rozpoczęła Spółka budowę murowanej wielkiej hali warsztatowej mogącej pomieścić znaczną część rozsypanych poprzednio na większej przestrzeni działów budowy karoseryj. Bilans na 31-go grudnia 1928 roku zamykający się po obu stronach sumą 2573 280,51 zł plus udzielone gwarancje z tytułu transakcji, wzgl. zobowiązania za udzielone gwarancje 1 141 641,11 zł przyjęto i udzielono jednogłośnie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej. Zysk w kwocie 614 401,15 zł. podzielono w formie proponowanej tak, że na dywidendę i superdywidendę przypada 20 proc. Zarząd spoczywa w rękach p. St. Brzeskiego.

(k) Zainteresowanie w Niemczech na polski miód i wosk pszczelny. W wyniku rozpisanej ankiety przez Konsulat Generalny R. P. w Berlinie, szereg firm niemieckich zainteresował się polskim miodem i woskiem pszczelnym. W związku z powyższym Konsulat Generalny informuje, że przywóz miodu i wosku pszczelnego z Polski do Niemiec jest dozwolony. Cło na wosk pszczelny wynosi RM. 10.— od 10kg., na miód pszczelny RM. 40.— od 100 kg. Obecne ceny rynkowe za wosk pszczelny wahają się — według otrzymanych informacji — od 300 do 320 RM. za 100 kg. Rodzaj opakowania nie odgrywa — według doniesień firm niemieckich — poważniejszej roli, a kładzie się jedynie nacisk na celowe opakowanie, np. o ile chodzi o wosk to w blokach po 25—30 kg. owiniętych worka-

mi jutowymi, a miód w skrzyniach po 2 kanistry à 25 kg. netto lub także w beczkach po ca 300 kg. brutto. — Po bliższych informacjach i adresach niemieckich importerów należy się zwracać do Państw. Instytutu Eksportowego w Warszawie.

(k) Eksport ubrań gotowych. Przeprowadzane już od dłuższego czasu badania w przedmiocie możliwości zbytu, wyrabianych w Polsce (w wielkich ilościach) ubrań gotowych dobiegają końca, w związku z czem zainteresowane sfery przemysłowe w ścisłym porozumieniu z Izłą Przemysłowo - Handlową w Łodzi i P. I. E. przystępują do praktycznego rozwiązania zagadnienia eksportu. Celem ostatecznego wyrobienia sobie opinii co do możliwości konsumpcyjnych poszczególnych rynków zbytu oraz nawiązania tamże bezpośrednich stosunków i konekcyj wśród odbiorców, udaje się w najbliższym czasie zagranicę delegacja wyłoniona z grona zainteresowanych przemysłowców. Delegacja odwiedzi Kopenhagę, Hamburg, Rotterdam, Amsterdam i Londyn. Po zrealizowaniu wyników podróży analogiczna delegacja ma się udać do krajów południowych i południowo - wschodnich. (P. I. E.).

Z ZAGRANICY

(z) Rozwój przemysłu polskiego. „Financial News“ z 12 lipca br. oceniając konjunkturę na rynku polskim dla przemysłu angielskiego dowodzi, że pojemność tego rynku coprawda dla zwiększenia, ale wobec konkurencji innych krajów szanse wzmoczenia eksportu angielskiego do Polski nie są wielkie. W r. 1927 eksport z Anglii do Polski stanowił 6,3 miliona funtów, a w r. 1928 — 7,3 miliona f. Lecz jeszcze bardziej niż konkurencja zagraniczna powstrzymuje import towarów angielskich konkurencja przemysłu polskiego. Zdolność produkcyjna tego przemysłu nietylko wzmaga się z roku na rok, ale również znakomicie podnosi się gatunek jego wyrobów.

(z) Wydatki turystów amerykańskich. „New York Times“ zamieszcza artykuł, w którym wyszczególnia sumy wydatkowane w poszczególnych krajach przez turystów amerykańskich. Na 1-em miejscu stoi Francja, gdzie w roku 1927 255.000 turystów wydało ogółem 190.000.000 dolarów. Turysty amerykańscy wydali w innych krajach europejskich następujące sumy: Austria 2.700.000, Belgja 10 milj., Czechosłowacja 900.000, Danja 1.500.000, Niemcy 20.000.000, Węgry 3 milj., Irlandja 8 milj., Włochy 31.250.000, Holandia 750.000, Norwegja 804.000, Polska 6 milj., Rosja 1.200.000, Hiszpanja 1.500.000, Szwecja 4 milj., Szwajcarya 15 milj., Anglja 40.788.000, Egipt 7 milj., Chiny 8.500.000, Japonja 7 milionów.

(z) Nieuctwo, czy zła wola? Według gazety angielskiej niema przemysłu papierniczego w Polsce. W jednym z ostatnich numerów gazety londyńskiej „Daily Express“ ukazała się notatka pt. „Wyrób papieru w Polsce“, którą podajemy w dosłownym tłumaczeniu: „Donoszą mi, że Brytyjski i Europejski Związek (Trust) Drzewny S. A. (i. d.), który został utworzony w maju br. z kapitałem 1.000.000 £., będzie mógł niedługo zorganizować pomocnicze Towarzystwo dla wyrobu masy drzewnej i papieru w Polsce. Obecnie są w toku pertraktacje z rządem polskim co do zapewnienia równomiernej dostawy drzewa na pewną ilość lat zgóry i, jeżeli wynik pertraktacji będzie korzystny, projekt ten zostanie natychmiast wprowadzony w życie. W rzeczywistości krajowy wyrób papieru obecnie w Polsce nie istnieje, sądzą też, że rząd polski, chcąc poprzeć założenie tego przemysłu, zadeklaruje sam część kapitału zakładowego dla nowego przedsiębiorstwa“. Jak widać, autor powyższej notatki zdradza zupełną ignorancję w sprawach gospodarczych, a w szczególności w sprawach dotyczących przemysłu polskiego; wiadomo bowiem, że w Polsce obecnie istnieje 26 fabryk papieru, zatrudniających około 10.000 robotników, które w r. 1928 wyprodukowały 127.662 tony papieru i 25.791 tonn tektury. Jest dla nas rzeczą zupełnie niezrozumiałą, jak poważne pismo może zamieszczać bezkrytycznie podobne kompromitujące je informacje.

Dnia 22. b. m., zmarł nagle, ś. p.

Stanisław Adamski

dyrektor Banku Pożyczkowego Spółdzielczego w Poznaniu-św. Łazarz.

Zmarły jako współzałożyciel i długoletni członek Zarządu położył wielkie zasługi w prowadzeniu i rozwoju Spółdzielni, pozostawiając po sobie szczery żal i jaknajlepszą pamięć.

Zarząd.

Rada Nadzorcza.

dw 1331

W poniedziałek, dnia 22 bm. o godz. 6,30 rano, zasnęła w Bogu, po ciężkich i długich cierpieniach i operacji, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najdroższa matka, siostra, teściowa, babcia i prababcia, ś. p.

z Deuczów

Antonina Franciszkowa Sowińska

b. obywatelka ziemska

przeżywszy lat 72, o czem donosi

w ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Szymkówko, Gortatowo, Poznań, w lipcu 1929 r.

Eksportacja zwłok z Lecznicy Powiatowej w Brodnicy odbędzie się w środę, dnia 24 bm. o godz. 6 po poł. do kościoła parafjalnego w Szczuce, nabożeństwo żałobne nazajutrz dnia 25 bm. o godz. 9,30 rano a następnie odprowadzenie zwłok i złożenie do grobowca rodzinnego w Gortatowie.

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

nw 2645

W dniu 21 lipca 1929 r. rozstał się z tym światem po krótkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy ojciec, dziadek i wuj, ś. p. zw 17730

Antoni Borowski

przeżywszy lat 80.

W smutku pogrążeni
dzieci, wnuki i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się dnia 24 b. m. o godz. 6 po poł. z kostnicy cmentarza O. O. Zmartwychwstańców. Nazajutrz t. j. w czwartek, msza św. za duszę ś. p. Zmarłego o godzinie 8-mej w kościele O. O. Zmartwychwstańców.

Poznań — Ostroróg w lipcu 1929 r.

W dniu 21 lipca 1929 r., zasnął w Bogu, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy i jedyny syn, brat, wnuk, bratanek i siostuzeniec, ś. p.

Stefan Zbierski

przeżywszy lat 19. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 lipca 1929 r. o godzinie 18 z domu żałoby przy ul. Obornickiej 37a (Poznań-Winiary)

W ciężkim i nieutulonym smutku pogrążeni

zw 17732

rodzice z córkami i rodzina.

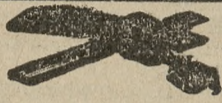
Dnia 21 lipca 1929 r. o godz. 6,30 po południu zasnęła w Bogu opatrzona Sakramentami św., po krótkich i ciężkich cierpieniach, nasza kochana i najdroższa siostra, ś. p. zw 17733

Władysława Siwówna

Eksportacja odbędzie się dnia 24 b. m. o godz. 17 z domu żałoby do kościoła parafjalnego w Rogoźnie. Nazajutrz msza św. i odprowadzenie zwłok na wieczny spoczynek.

W ciężkim smutku pogrążeni
siostra i bracia.

Rogoźno, Ostrowo-kośc., Warszawa, Poznań.

W poniedziałek, dnia 22 lipca 1929 o godz. 8,15 wieczorem zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i najtroskliwszy ojciec, dziadek, brat, wuj i stryj, ś. p.

Jan Średziński

em. sekr. pocztowy

przeżywszy lat 78. Pogrzeb odbędzie się z kostnicy cmentarnej św. Marcina przy ul. Bukowskiej, dnia 25 b. m., o godz. 6 wieczorem. Msza św. za duszę Drogiego Zmarłego odprawi się w kościele św. Marcina nazajutrz o godz. 9 rano.

W głębokim smutku pogrążeni

Poznań, Bydgoszcz, Mchy, Krotoszyn.

żona, dzieci i rodzina.

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

zw 17738

Dnia 22 b. m. 1929 roku, o godzinie 18,30, zmarł nagle, opatrzony Sakramentami św., mój ukochany mąż, nasz drogi ojciec, teść, brat, wuj i szwagier, ś. p.

Stanisław Adamski

przeżywszy lat 59.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, o godzinie 17,30 z domu żałoby, ulica Marszałka Focha 47 (Głogowska 98).

Stroskana

Poznań-Warszawa.

żona z dziećmi i rodziną.

zw 17739

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal”, Poznań, Towarowa 25, tel. 31-80.

W poniedziałek, dnia 22 b. m. zmarł nagle nasz nieodżałowanej pamięci Dyrektor, ś. p. dw 1332

Stanisław Adamski

W Zmarłym straciłmy gorliwego oraz troskliwego Dyrektora i Opiekuna. Pamięć o Nim zawsze towarzyszyć będzie naszej pracy.

Urzednicy Banku Pożyczkowego Spółdzielczego Poznań.

Dywany

K. Kużaj

27 Grudnia 9

K. K.

P.

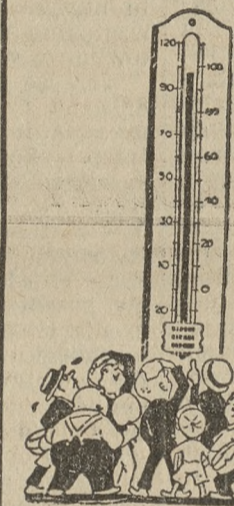
TYLKO

Lakiery - Emalie - Farby
marki

„SMOK“

są najlepsze i najtrwalsze.
Kto „Smokiem“ maluje,
Nigdy nie żałuje. K. 1829

PIEKIELNIE GORĄCO!!

Poco siedzisz w mieście, — idź wykąp się, po kąpieli pospaceruj w parku lub w lesie, — choćby przez kilka godzin dziennie oddychaj świeżym powietrzem, a nie będziesz odczuwać tego, że w lipcu musisz siedzieć w dusznym mieście!

Nie chodź samotnie

samotność dłuższa pobudza do pesymizmu a nadmiar ciężkich myśli źle usposabia człowieka! Weź z sobą aparat fotograficzny a przekonasz się, ile radości daje fotografowanie! —

Wstąp dziś jeszcze na ul. 27 Grudnia nr. 20 do największej tego rodzaju w Polsce specjalnej firmy:

KAZIMIERZ GREGER

i kup wreszcie aparat choćby za 75 zł.

Jeśli dawno zdecydowałeś się już, — nie warto dłużej zwlekać! —

Pw 3756-30,17

KAPITALIŚCI!!

potrzebuję 40000,— zł

na bardzo korzystnych warunkach dla wypożyczającego na I. hipotekę, bardzo wartościowych kamienie handlowych miasta powiatowego. Łaskawe zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod dw 1310

KARBOLINEUM
NAITANIEJ
F.G. FRASNAST
POZNAŃ - UL. MELKA 14

ŚRUTOWNIK

„Saxonia“ nr. 3, z motorem benzynowym Deutz 6 P. S., produkuje 12 ctr. na godzinę, bardzo mało używany, na sprzedaż. Obejrzeć można w Gdańsku, Hundegasse 25, Gebr. Heydasch, telef. 237-17 i 425-68. zw 17 734

SPRZEDAŻ POSEZONOWA

10-15%

upustu przy gotówce na

ARTYKUŁY SPORTOWE

CAMERA

FOTO-SPORT

UL. FR. RATAJCZAKA 3.

TELEFON NR. 53-41.

Pw 3745-28,175

NIGDY SŁOŃCE

nie zaszkodzi świeżości Waszej cery, jeśli smarować będziecie twarz, jeszcze wilgotną po umyciu, rano i wieczorem

Crème Simon

pozbawionym wszelkich składników tłustych, a jednak doskonale przenikającym pory skóry. Rozsmarować lekko, aby krem wniknął w naskórek, następnie wysuszyć i przypudrować Pudrem Simon'a.

W czasie upałów nos Wasz nie będzie błyszczał, cera zachowa świeżość i będziecie zabezpieczone przed spiekotą.

Crème, Poudre & Savon Simon
PARIS

nw 2028

Słynne z lekkiego biegu i najlepszego materiału

złowiarki MELICHARA

jako i części zapasowe do maszyn żniwnych wszelk. systemów, jak:

Melichar, Eckert, Deering, Epple & Buxbaum, Mc. Cormick i inne

poleca po tanich cenach

NITSCHKE i S-KA

Fabryka Maszyn w Poznaniu, ul. Kolejowa 1-3.

Pw 3579-28,169

DO SPRZEDANIA

w **POZNANIU**: dwie parcele powierzchni 4366 m² i 15460 m² z zabudowaniami przemysłowymi, mieszkalnymi oraz bocznkami;

w **TORUNIU**: parcela powierzchni 18918 m² z zabudowaniami mieszkalnymi i bocznica.

Blizsze informacje: **Biura F-y „Karpaty“**

w **POZNANIU**: ul. Fr. Ratajczaka 16, tel. 14-29, 14-30,
w **TORUNIU**: ul. Chelmińska 15, tel. 1-40,
we **LWOWIE**: ul. Batorego 26, tel. 3-62.

Pw 3690-29,102

Znana na całym świecie fabryka samochodów

poszukuje

PRZEDSTAWICIELI

we wszystkich większych miastach Polski. Zasobne firmy zechcą kierować szczegółowe oferty z podaniem referencji sub: „WPa. 11391“ do Towarzystwa Reklamy Międzynarodowej, S. z o. o., gen. repr. Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124.

Pw 94

Stenotypistka-Korespondentka

polsko-niemiecka, z dłuższą praktyką, potrzebna zaraz. — Zgłoszenia pisemne z odpisami świadectw i życiorysem

M. CZUBEK i S-ka.

POZNAŃ, ul. Gwarna nr. 8. Pw 3771-30,42

Lokal handlowy

obszerny, na parterze, przy ul. Franc. Ratajczaka 7, na odcinku pomiędzy ul. św. Marcina a placem Wolności, do **wydzierżawienia zaraz**. Oferty wraz z określeniem ofertowanej wysokości czynszu należy kierować do „**VESTA**“, Bank Wzajemnych Ubezpieczeń w Poznaniu, św. Marcin nr. 61. Pw 3772-30,43

Instytucja bankowa i rolniczo - handlowa poszukuje

elewów

z ukończoną szkołą handlową lub 6 klas gimnazjalnych. Oferty z dołączeniem życiorysu odpisem świadectw szkolnych uprasza się do ekspedycji Kurjera Pozn. pod dw 1302

Najlepiej ODNAWIA FARBuje OBUWIE wszelkie wyroby SKÓRZANE

P 10906-62,49

PIEGI

oraz wszelkie nieczystości skórne usuwa radykalnie od lat wypróbowany i niezawodny

Krem Bella

wysyła każdej ilości. Cena za słoik 2,50 zł. **Mydło Bella 1,25 zł** do nabycia w aptekach i drogerjach lub wprost we wytwórni.

Apteka p. Koroną, Poznań, Górna Wilda 61. Kw 18:0

Na raty

miesięcznie **18 zł.**

Pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński

Poznań Aleje Marcinkowskiego 5. bpw 4/2/8

Piegi - plamy - wyrzuty usuwa krem i mydło

BENEGNINA

Puder Benegnina jako konieczny dodatek nadaje cerze przepiękny wygląd i naturalną świeżość. Cena kremu 2,- zł, mydła 1,50 zł, pudru 1,- zł. **Magister Jan Stenzel, aptekarz, Apteka pod Łabędziem, Grudziądz, Rynek 20. Tel 142. zw 17 504**

Uśmiech szczęścia

zapromieniujcie na waszym obliczu a dobrobyt i powodzenie będą waszym udziałem, o ile nabeździecie szczęśliwe, wartościowe kamienie-amulety lub biżuterię zaopatrzoną w nie. Leez jedynie firma F. Tarkowskiej w Poznaniu może was zaopatrzyć w te kosztowności po bardzo niskich cenach, dając niezamownym urzędnikom dogodne warunki spłaty.

F. TARKOWSKA

Poznań, Pl. Wolności 11.

Pw 3757-26,102

Płachty żniwne

Płachty nieprzemakalne

Worki do wszelk. celów

poleca po niskich cenach

Fa. SZULC i KUNERT

Fabryka Namotów, Płach i Worków **POZNAN, ul. Woźna 12** Telefon nr. 5802.

Wypożyczamy

płachty nieprzemakalne do krycia stogów i wagonów na korzystnych warunkach. Kw 619

Cegły szamotową

zaprawę szamotową i koryta glazurowane (toby) w znanej dobrej jakości. dostarcza

CERAMIKA LUDWIKOWO

p. Mosina.

Pw 3758-8,19

Przy chorobach żołądka —
jelit — serca — wymianie
T w 37 materji.
Zdrowisko cały rok otwarte.

Kissingen Rakoczy

Informacji co do Zdrojowiska
i Kuracji domowych
jak również prospekty:
MICHAŁ KANDEL — Poznań,
Masztalarska 7, tel. 1895.

Mamy stale na składzie w kraju
i oddajemy na korzystnych warunkach
w partjach wagonowych i mniejszych

Siemię lniane 96% „La Plata“

KUPUJEMY

na eksport dla poważnych firm zagranicznych
żyto nowe, jęczmień zimowy i owies.

Płacimy pełną gotówkę za wtornikiem
Prosimy żądać ofert! Prosimy składać oferty!

Borak & Horn, Poznań

Aleje Marcinkowskiego 2a.

Telefon 54-73, 54-74.

zw 17736

Adres tel. „BOHORN“

B. URZĘDNIK POCZTOWY

obeznany z ekspedycją gazetową znajdzie
zaraz stałą posadę w prywatnym przedsię-
biorstwie. Zgłoszenia do ekspedycji niniej-
szego pisma pod „Kurjer Poznański“
zw 17700-1

Poszukujemy za wysokim wynagrodzeniem

STENOTYPISTKI

Wymagana jest dobra znajomość języka polskiego
i niemieckiego, stenografji conajmniej polskiej i biegle
pisanie na maszynie. — Oferty z życiorysem i od-
pisami świadectw uprasza Pw 3684-29,116

Herzfeld & Victorius, Spółka Akcyjna w Grudziądzu.

Podróżującego

z branży zbożowej

inteligentnego, obeznanego dobrze z klientelą, władającego
polskim i niemieckim językiem, poszukuje się do mlyna na
provincję. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 17735

UWAGA!

Dla rozpowszechnienia nadszydzaj ważnego i wszędzie po-
trzebnego wynalazku, opatentowanego we wszystkich kra-
jach, poszukuje się solidnych

generalnych przedstawicieli
we wszystkich województwach. Artykuł poważny, sprzedaż
owocna, egzystencja zapewniona. Oferty przyjmuje eksped.
Kurjera Poznańskiego pod nw 2644

MONTERA

dzielnego do radjofonji na stałą posadę **poszu-**
kuje firma „EMKA“, ul. Wrocławska 30. Zgło-
szenia od godz. 9—10 rano. Pw 8774-30,44

OGŁOSZENIE

Dobrze utrzymane jednokonne maszyny do zamlatania
ulic z wałkami zapasowymi i 2 wazy do skrapiania, sprzeda
natychmiast dw 1324

Magistrat — Wydział V. Budownictwo.
Grudziądz.

Kocioł parowy

rukowy systemu Ferberna
160 m², oraz rur kotłowych do
sprzedania. Oferty do eksp.
Kurjera Pozn. zw 17726

Wileę

w Puszczykowie lub
blisko Poznania ku-
pię. Łask. zgłoszenie
do Kurjera zw 17729

Oszukuje

się ten sam, kto kupuje za
słabą maszynę do szycia.
Jako doświadczony zawodo-
wiec i z nakazu sumienia,
prowadzę maszyny tylko
takie, które przewyższają
ameryk. „Singer“ i tani
je oddaję.

W. Konikiewicz, Poznań
plac Nowomiejski 1a, parter,
wejście z bramy.
Pw 8589/90-28,193/4

DOBRODZIEJSTWO DLA WSZYSTKICH
BALSAMICZNA
SÓL DO NÓG
RAZ-DWA-TRZY
DOSKONAŁE
ZAPOBIEGA USUWA
NABRZMIENIA
ODPARZENIA
POCENIE NÓG
STWARDNIENIA SKÓRY
SPRZED. APTEKI, DROGERJE, PERFUMERJE
ST. MÜLLER LABORAT. POZNAŃ 1.

Pocoż przepłacać drogie
zagraniczne preparaty, je-
żeli krajowy fabrykat pod
nazwą

Tajfun

tepi radykalnie muchy, ko-
mary, pluskwy, pchły, mole,
karaluchy etc. i jest o po-
łowę tańszy.

1/2 ltr. — 3.25 zł
1/1 „ — 6.— „
10/1 „ — 45.— „
Tajfun rozpyla się za
pomocą pompki lub ustnego
rozpylacza w ubikacjach
mieszkalnych, stajniach o-
borach etc. i po kilkun-
stu minutach wszelkie ro-
bactwo opada martwe.

Do nabycia: Pw 8355-27,79

w Drogerji
UNIVERSUM
Poznań
ul. Fr. Ratajczaka nr. 38.

PROSZEK
„KOGUTEK“
DLA DOROSŁYCH
USUWA NAJOPORUŻYSZY
BÓL GŁOWY

OSTRZEZENIE:
Chcąc nabyć proszek nasze-
go wyrobu, należy przy kup-
nie akcentować i wyraźnie
żądać oryginalnych prosz-
ków z „Kogutkiem“ Gasec-
kiego, znanych od lat trzy-
dziestu. Zwracajcie uwagę
i odrzucajcie uporeczywie
polecane naśladownictwa
w podobnym do naszego
opakowania. aw 8975

Pomorzanka

szuka zaraz lub później
posady ekspedjentki w pie-
karni lub cukierni. Wład
językiem polskim w słowie
i piśmie. Oferty do Kurjera
pod nw 2631

Stenotypistka

biegła w stenografji pol-
skiej i niemieckiej po-
trzebną zaraz za do-
brem wynagrodzeniem.
Oferty uprasza się pod
dw 1322 Kurjera Pozn.

2 uczni

z ukończoną szkołą han-
dlową do składu narzę-
dzi i żelaza potrzebnych.
Zgłoszenia do firmy
Hurt Polski - Poznań
ul. Wrocławska 9.
zw 17767

Porzeczek czerwone

(+ 13 000 kg), mają na sprze-
daż Zakłady Ogrodn. W. I. R.
w Janowcu w Wielkop.
dpw 1215

Oprawy książek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Torunlu
ul. św. Katarzyny 4.

Gospodarstwo
50 mórg pszenno-żytniej ziemi bez
żywego inwentarza, martwy na
miejsce, z pełnym żniwem na 12
lat wydzierżawie, objęcie 3 000 zł.
Strab. Poznań, Wierzbicice 43.
ad 81 07

Zal. 1899 **Dachy** Zal. 1899
rozmaite nowo pokrywa, stare naprawia i smoli. Wy-
konanie izolacji, murów i posadzek asfaltowych. Do-
godne warunki spłaty. K w 2838
Przedsiębiorstwo pokrywania dachów. Skład Materiałów Budowlanych.
JAN SOBECKI - Poznań
Fabryka papy na dachy i asfaltu,
plac Wolności 17 — Tel. 32-50

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku
odżywczego „PLENUSAN“. W krótkim czasie znaczny
przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała.
Wzmocnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy
i profesorów. 1 pudełko 6,— zł; 3 pudełka 15,— zł. Przy
zapłacie zgóry wysyłka franco Pw 3247-0,1100

DR. GEBHARD & SP. — GDAŃSK, ODDZ. 153a.

W dniu 20 b. m., zostałem przed południem na ulicy
27 Grudnia w Poznaniu napadnięty i skradziono mi portfel,
który zawierał oprócz 2 kart myśliwskich oraz jednej prze-
puszki pogranicznej niżej wyszczególnione weksle:
weksel na zł 100,— per 10. 10. 1929, przedzryant Kujawska
Spółka Drzewna w Inowrocławiu.

- „ „ „ 500,— per 9. 10. 1929, jak powyżej.
- „ „ „ 400,— „ 9. 10. 1929, jak powyżej.
- „ „ „ 257,— „ 12. 10. 1929, przedzryant Br. Siew-
kowski w Janowcu, woj. Pozn.
- „ „ „ 600,— per 12. 10. 1929, jak powyżej.
- „ „ „ 900,— „ 14. 10. 1929, jak powyżej.
- „ „ „ 600,— „ 20. 10. 1929, jak powyżej.
- „ „ „ 800,— „ 20. 10. 1929, jak powyżej.
- „ „ „ 700,— „ 2. 11. 1929, przedzryant St. Lipe-
ka, Wronki, woj. Pozn.
- „ „ „ 700,— per 5. 11. 1929, jak powyżej.
- „ „ „ 300,— „ 5. 11. 1929, jak powyżej.
- „ „ „ 100,— „ 5. 11. 1929, jak powyżej.
- „ „ „ 500,— „ 18. 10. 1929, wystawca Józef Miko-
łajczak, Mrowino, per Rokietnica, woj.
Pozn.

Powyższe weksle były już w moje żyro zaopatrzone (czer-
wony stempel firmowy FR. HAASE. MIAŁY, podpis FRANZ
HAASE. MIAŁY. dw 1334

Ostrzegam wyraźnie przed nabyciem wyżej podanych
papierów, które już w wystawców unieważniłem. Również
doniosłem o stracie ich Policji.

OBWIESZCZENIE. W rejestrze spółdzielni zapisano
dzisiaj pod nr. 199 przy spółdzielni „Spółdzielnia Spożywcza
Pracowników Banku Związku Spółek Zarobkowych w Po-
znaniu“ z ograniczoną odpowiedzialnością Poznań. W miej-
sce ustępującego Władysława Janowskiego wybrano proku-
ranta bankowego Stefana Wrześniewicza z Poznania. Po-
znań, dnia 11 czerwca 1929 r. nw 2145
Sekretariat Oddział XVIII Sądu Grodzkiego.

UCHWAŁA. Na wniosek kupca **Anny Szenderowej z Po-**
znania o udzielenie odroczenia wypłat wyznacza się na dzień
29 lipca r. b., godz. 11, w pokoju 23, tutejszego Sądu termin
celem rozpoznania wniosku. Wierzycieli! wzywa się na po-
wyższy termin celem udzielenia Sądowi potrzebnych wyja-
śnień. Poznań, dnia 17 lipca 1929 r. nw 2144
Sąd Grodzki IIa.

UCHWAŁA. W sprawie nadzoru sądowego nad Tow.
Akc. **St. Radomscy w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego,**
zwołuje się walne zebranie wierzycieli celem rozpatrzenia
proponycji układowych firmy i ewentualnie zawarcia ukła-
du zapobiegawczego na dzień 2 sierpnia 1929, godz. 11 przed
południem, pokój 23 tutejszego Sądu. Poznań, dnia 10 lipca
1929 r. **Sąd Grodzki IIa.** nw 2142

Małopolskie Towarzystwo Rolnicze Oddział Lwów
ul. Kopernika 20 — ogłasza niniejszem
KONKURS

- na posady:
1. Inspektorów i Instruktorów rolniczych.
 2. Inspektorów i Instruktorów sadowniczych.
- Wymagane warunki dla kandydatów:
a) ukończone conajmniej średnie studia rolnicze
względnie ogrodnicze;
b) dłuższa praktyka rolnicza względnie sadownicza.
Ubiegający się o powyższe posady kandydaci zechcą
przedłożyć do dnia 1 sierpnia 1929 r., podania wraz z odpisami
świadectw z ukończonych studiów i praktyk oraz
krótki życiorys.
Płaca dla kandydatów od 380—450 zł miesięcznie, zależ-
nie od kwalifikacyj oraz zwrot kosztów podróży i djet przy
wyjazdach służbowych. nw 2632
Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi i
bez zwrotu.
Sekretarz: W. Prezes:
Dr. M. Gubrynowicz m. p. K. Łuszczewski m. p.

PRZETARG
Magistrat miasta Gdyni w Gdyni, ul. Starowiejska, roz-
pisuje niniejszem przetarg publiczny na dostawę
OPALU

dla budynków Magistratu oraz szkoły powszechnej na rok
1929/30: dw 1323

- a) **koku hutniczego, grubego, 150 000 klg.**
- b) **koku hutniczego, drobnego, 70 000 klg.**
- c) **węgla kamiennego „Orzech“, 60 000 klg.**
- d) **drzewa jodłowego**
na podpałkę 20 000 klg.

Warunki dostawy i zapłaty otrzymać można w Wydzia-
le Finansowo - Gospodarczym Magistratu m. Gdyni, pokój 3.
Oferty należy składać do dnia 1 sierpnia 1929 r., godz. 12
w Wydziale Finansowo - Gospodarczym.
Otwarcie ofert nastąpi dnia 3 sierpnia 1929 r., godz. 13.
Do oferty należy dołączyć kwit na wpłacone wadium
w **Główniej Kasie Miejskiej** w wysokości 5% oferowanej
sumy.
Magistrat zastrzega sobie prawo oceny i dobrowolnego
wyboru złożonych ofert.
Prezydent miasta w z. (—) M. BILER.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10-

Nagle ogłoszenia

wieczorem po zamknięciu

ekspedycji (godz. 18,30) do wydania tylko porannego przyjmuje portjerna. Wejście bramą św. Marcin 70 — dzwonek nocny przy bramie na prawo. Telefon portjerni nr. 35-25 Portjerna nie jest upoważniona do przyjmowania ogłoszeń do wydania wieczornego

1 SPRZEDAŻE

Naręczonym pierścionki, obrączki ślubne, zegarki szwajcarskie na minucie regulowane poleca C. Chwilkowski, Poznań, św. Marcin 40. zdw 31 041

Piękna jadalnica rzadki okaz, mało używana korzystnie sprzedam. Florczakowa, ul. Marszałka Focha 27. zdw 30 778

Morga żyta na pieńku zaraz na sprzedaż. Ciesiółka, Dąbrówki 15. zdw 30 783

Odzież zawodowa dla lekarzy, malarzy, monterów, piekarzy i t. p. Wykonanie własne. Zalatwiam przesyłki zamiejscowe. Wielki wybór białizny na składzie. Pietraszak, Poznań, Wielka 14. Pw 3 266-30,24

Polowczyk tanio do sprzedania. Kruszczyński, Górna Wilda 103. zdw 30 872

Sprzedam dobrze zaprowadzona filija piekarska przy ruchliwej ulicy z powodu objęcia piekarni od 1. 8. 29. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 30 865. Pośrednicy wykluczeni.

2 łóżka z materacami, mocny stolik z płytą marmurową, tanio sprzedam. St. Adamczak, Ostrowski 19, Śródka. zdw 30 782

Za 8,50 serwis do kawy porcel. 6 osob. za 35 zł, serwis obiadowy 12 osob. za 55 zł, serwis obiadowy 12 osob. porcel., lecz tylko w Hurtowni Porcelany Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 30 529

Wilczek 3 miesięczny, czysty w domu na sprzedaż. W. Gruszczyński, ul. Żydowska 30, I. zdw 30 799

Gospodarstwo 25 mórg ziemi żytnio-kartoflanej, w tym jest trzy morgi łaki torfowej. Inwentarz żywy i martwy kompletny. Budowa maszynowa, twarogownia. Natychmiast do sprzedania tylko za gotówkę. Bolaćka, Babiliniec, pow. Oborniki. zdw 30 759

Dom z oficyną 12 lokatorów, roczna dzierżawa 5,400 zł do 50,000 zł przy wpłacie 18,000 zł do sprzedania, dla kupującego 2 pokoje kuchnia, warsztat rzeźniczy, stajnia, szopy, ogródek z altaną, woje. Adres wskazuje Kurjer zdw 30 762

Warsztat rzeźniczy, nadający się na wszelkie inne przedsiębiorstwa z przy należnym jednym pokojem zaraz do wynajęcia. Łaskawe zgłoszenia Marszałka Focha 189. zdw 30 861

Sprzedam magiel. Nowy Rynek 9/10. zdw 30 847

Skład z mieszkaniem 4,500 sprzedam Malecki, Poznań, Rybaki 20 a. zdw 30 897/8

Maszyny do pisania stolikiem fuzję z futerałem, centryfugę, skrypcę wygrane tanio sprzedam. Poznańska 38. III. lewo. zdw 30 874/5

Gościniec przy Poznaniu mieszkaniem trzy pokojowe, kolonijalka, sala ogrodem oddam, objęcie 3 000. Wiesner, restauracja, Chwałiszewo 58. zdw 30 957-8

Zakopane Biuro J. Kubińskiego sprzedawille 10 pokoi 85 000 zł. nw 2 638

Jadalnica eleganckie kanapy, leżanki, materace, nakładki najtaniej za gotówkę na raty. Ludwik Dohna Wilda 76. bwp 3 439-40

Meble na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13. Klienteli zamiejscowych odstawiamy własnym samochodem. Pw 3115/16-0.472

Motocykl Indian K. M. 7 dobrze utrzymanym sprzedam. Roman Błażyński, Zabikowo pod Poznaniem, zdw 30 770

Lokal z mieszkaniem 2 pokoje kuchnia na sprzedaż. Gdzie? wskazuje Kurjer zdw 30 781

Maszyny do pisania „Smith Premier” z biureczkiem 285 złotych oraz „Adlera 15” sprzedam. Towarowa 21. IV. zdw 30 709

Pierwszorządny skład cukrowo - cukierniczy, luksusowo urządzone, obrót około stu tysięcy, fachowość niewymagana, kapitał obrotowy niepotrzebny, bez ryzyka, w górskiej klimatycznej miejscowości, sprzedam poważnym reflektantom za czterdzieści tysięcy złotych. Oferty „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.325. Pw 3 759-55.325

Sprzedam zegar, firany, kapy. Adres wskazuje Kurjer zdw 30 904

Pościele dobrze utrzymana na sprzedaż. Adres wskazuje Kurjer zdw 30 903

Akademik artysta sprzedaje okazynie obraz akt kobiecej. Cena kosztu materiału. Okazja. Panowie amatorzy, zechcą zgłosić pod Akademickie Kolo Kwaternkowe, ul. Marszałka Focha dla Przyjeźdnego. zdw 30 821

Majątek 720 mórg, ziemia pszenna w kulturze, bogate inwentarze, gorzelnia, suszarnia, budynki wielkopolskie, światło elektryczne, kanalizacja, centralne ogrzewanie, ogród, park czteromorgowy przy wpłacie 230 000 złotych sprzedam „Spółdzielnia Osadnicza”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 17a, III. zdw 30 909

Skład papieru, galanterji i cygar z pokojem na sprzedaż. Adres wskazuje Kurjer zdw 30 912

Na artykuły posezonowo udzielam 10 do rabatu. Polecam przepiękną bieliznę damską, koronki, hafty, najmodniejszą biżuterję, artykuły kąpielowe, dziecięce, sukienki, ubranka, fartuszki, czapeczki, wyprawki dla niemowląt, zabawki. Wybór olbrzymi. Ceny najniższe. Jankowska Podgórna 10. Pw 3264-29,192

Dwie parcele tanio do sprzedania. Zgłoszenia Jana Paszke, Mechelenki, pow. Morski, poczta Kossakowa. nw 2603

Gospodarstwo 80 mórg budynki dobre, dom 5 pokoi, stacja, kościół, szkoła w miejscu, cena 60 000, wpłaty 40 tys. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. zdw 30 916

Skład żywnościowy do tego 30 mórg ziemi przy Poznaniu natychmiast wydzierżawie, objęcie 11 000, włącznie roczna dzierżawa. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. zdw 30 913

Model statku holenderskiego Fregaty z pełnym ożaglowaniem z 18 wieku korzystnie do nabycia. Czechowski, Wielkie Garbary 8. zdw 30 939

Meble tanio poleca Pluciński, Wodna 7. zdw 30 466

Rekord maszyna pożycznicza okazynie do sprzedania. Wiadomość Wierzbiciele 13. u p. Moller. zdw 30 470

Skład wystawowym oknem kompletnym urządzeniem, mieszkaniem w rynku blisko Poznania za 2,500 zł sprzedam. Nowak, Poznań, Górna Wilda 50, I. piętro. zdw 30 995

Restauracja - skład z koncesją, maszyny wolne, miasto powiatowe, blisko Poznania natychmiast oddam, objęcie 15 tysięcy. Zgłoszenia Kurjer zdw 31 001

Willa 7 pokojowa 1 1/2 morgi ogrodu. Puszczykowo 40.000, wpłaty 25.000, 9 pokojowa z ogrodem 37.000, — wpłaty 20.000 cała wolna, miasto powiatowe blisko Poznania sprzedam: Biuro Handlowe, Romaia Szymańskiego 1 zdw 31 013

Biurko stół rozciągany, kufer duży do podróży, kanapa, 2 fotele czerwone, lampa gazowa, dobrze utrzymane sprzedam. F. Stanisław, Nowa 2. rw 5 942

Wózki dziecięce i lalkowe F-a A. Likowski, Poznań, Szkolna 3. Żal. 1855. Tel. 1207. Przyjmuje się reparacje. zdw 30 418

Gościniec z urządzeniem hotelowym oraz 25 mórg dobrej ziemi, położony przy krzyżowaniu szos Poznań-Bydgoszcz-Gniezno w miejscu. 2 kościoły, 2 szkoły, wielka spółdzielnia młczarska, za umiarkowaną cenę na sprzedaż. Zgłoszenia w języku niemieckim Poelchen, Łekno, pow. Wągrowiec. zdw 31 027

Rower półwysięgowy sprzedam Żurawicz Gasiorowskich 5. zdw 31 033

Koń gniady walach 8 lat stary, półcieńczy, zdrowy na sprzedaż. St. Barełkowski, Woźna 18, telefon 39-00, 56-56. Pw 3764-30,40

Folwark 820 mórg, cena 600 tys., wpłaty 300.000, folwark 500 mórg 26 tys. dolarów, folwark 500 mórg 180 tys., wpłaty 120, wszystkie majątki pszenno-buraczane, budynki I. kl., inwentarz żywy i martwy, nadkompletny, pełne żniwo. Hotel pierwszorządny zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia do K. Peisert, Trzemeszno. nw 2646

Folwarczek 150 mórg odległość 10 kilometrów od Poznania, blisko Puszczykowa, piękna okolica, dogodna komunikacja, prywatny, bez długów, całkowite obfito żniwo, piękny inwentarz, budynki murowane, mieszkanie 4 pokojowe zaraz wolne, odrestaurowane na letnisko. Cena 80 000 przy połowie wpłaty zaraz sprzedam. Wiadomość Poznań, Bukowska 32, I. piętro, lewo, u p. N. Kostowskiej. rw 5 945

Dom murowany, chlew, morga ogrodu przy Lubaniu, cena 6 500, bez długu. „Centrum”, Żydowska 5. rw 5 946

Wózek Brenabor granatowy dobrze utrzymanym tanio sprzedam. Sikorska, Grotzgera 13. zdw 31 039

Dzierżawa gospodarstwa 52 morgi pszennej ziemi, zabudowania maszynowe z pełnym żniwem żywym, martwym inwentarzem, z morgi 150 funtów na 8 lat, objęcie wraz kaucją 11.000 zł, okolica Gniezna „Krakus”. Poznań, Pocztowa 30. zdw 29 977

Rzeźniczy sprzedam bardzo korzystnie maszynę rzeźniczą Wolf i Kutter oraz motor gazowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 30 511

Poszukuje dzierżawę gospodarstwa od 15—25 mórg celem założenia ogrodnictwa. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 30 478

Pianino bardzo korzystnie sprzedam „Trickot”, Romana Szymańskiego 10, obejrzeć można 8—12. zdw 30 414

Parcele w Puszczykowie przy kościele, szosie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 203

Hurtownia kolonijalna do odstąpienia lub przyjmie się udziałowców czynnych. Zgłoszenia podaniem gotówki do Kurjera zdw 30 204

Antyki wielki wybór. Biuro Pióro, Aleje Marcinkowskiego 23. Kw. 612

Willa nowoczesna z ogrodnictwem z oranżerią i inspektami, bardzo dośnośna dla ogrodnika zaraz korzystnie sprzedam za gotówkę. F. Jarecki, Mogilno, Plac Wolności 13. zdw 30 800

Lokomobila 8 PS w dobrym stanie na sprzedaż. Pfeiffer, Poznań, Winiary, ul. Włociańska 3. zdw 31 015

Wyborowe koszule męskie gotowe lub na miarę własnych oraz powierzonych materiałów tanio gdyż własnej pracowni. Wierzbiciele 24 a. Grochowski. bwp 401

Singera maszynę i rower sprzedam. Warsztat Mechaniczny, Szamarzewskiego 31. zdw 30 941-2

Zakopane Biuro J. Kubińskiego sprzedawille 18 pokoi — 65.000 zł. nw 2637

Antyki używane. Wielki wybór. Pocztowa 22. Pw 30 64-55,141

Motocykl Puch 3 KM sprzedam za gotówkę lub na dogodnych warunkach odpłaty. Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 1. zdw 29 47

Piękna willa 6 pokojowa Puszczykowie urocze położenie, 2 morgi wspaniałego ogrodu, cała wolna, okolicznościowo za 37.000 natychmiast na sprzedaż. Zgłoszenia Olszański, św. Marcin 22, I. piętro, podwórze, lewo, nad „Farmacją”. zdw 30 365

Meble we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanikowski, Woźna 12. (Butel ska) bwp 384

Zakopane Biuro J. Kubińskiego sprzedawille 5 pokojowa 20 000 zł. nw 2 635

Sprzedam natychmiast moją dobrze prosperującą piekarnię z większym mieszkaniem w Poznaniu, cena przystępna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 30 739

Piekarnia w pełnym biegu 2 pokoje kuchnia, spiżarni, 3 chlewy, sklep, koź i wóz z powodu stosunków rodzinnych tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 30 707

Samochód Opel 6 osobowy mało używany bardzo dobrym stanie sprzedam tanio. Matejki 67, III. prawo. zdw 30 713

Limuzyna Peugeot nowa 4 osobowa okazynie sprzedam Autolux, św. Marcin 43. zdw 30 711

Samochód Fiat 501 dobrze utrzymany, jak nowy korzystnie do sprzedania. Oferty „Par”. 27 Grudnia 18, pod 58.420. Pw 3752-58.420

Wózki dziecięce tanie i dobre poleca „Gumy”, 27 Grudnia 15. podw. zdw 29 618

3 Fordy samochody nowe osob. i ciężarowe tanio sprzedam (model 1929) „Komna” Sp. z o. p. Automobile Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85, telefon 77-67 i 54-78. nw 11 014

Plachty Gniatne i nieprzemakalne St. Gniatczyński, Poznań, Wielkie Garbary 5. telefon 33-18. Kw 544

Witold Leworski Wrocławską 36, najtaniej obraby i oprawa obrazów. Kw 602-3

Grotzger Zmurko, Falat, Juliusz Kossak, Wojciech Kossak, Jacek Malczewski, Jerzy Kossak, Masłowski, Pilatti, Prauziński, Grabowski, Bulewski, Górski, Perle, Szkoła Flamandzka, południowo-niemiecka włoska, Van Dyck, Kramerscheidt, Gudin Singleton, Reynolds, Grasi, Angelica Kaufmann, Morland, Marco Rizzi wiele innych okazynie. Antykarnia Braci Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Kw 620

Mahoniowe salony, sypialnie, witryny, biblioteki, biurka, krzesła, fotele, dywany, Aubissson, Keshan, Smyrna kilim polski haft polski na kanwie, broń starożytna, srebra, porcelana, kryształy, bilonz oraz wiele innych pięknych mebli i zbiorów poleca okazynie Antykarnia Braci Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Kw 619

5 KUPNA ziemiach różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze Włocławek nw 2289

Majątków różnego poszukuje w mieście podaniem gotówki Kurjer zdw 28 414

Składu oddam na pierwszą hipotekę 2 proc. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 885/6

Kupię brylant 1 1/2 karat, czysty okazynie. Kurjer zdw 30 609

Kupuje za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2. Pw 30 705

Poszukuje kupna dubeltówki używanej, lecz w dobrym stanie cal. 16 lub 20. Proszę podać cenę. Oferty Kurjer zdw 30 816

Kupię dom ze składem rzeźniczym lub nadający się na takowy. Szczegółowe oferty proszę nadesłać pod adres Franciszek Hoffmann, Miłostaw, ul. Józefa Kościelskiego 2 zdw 30 811

Kupię okazynie jadalnie, biurko męskie, szafę na książki, Wszystko w dobrym stanie. Oferty Kurjer zdw 30 771

Poszukuje mlyna do kupna o przemiele od 150 centnarów do 500 centnarów. Zgłoszenia do Kurjera zdw 30 767

Łóżeczko dziecięce, żelazne lub drzew. kupię. Oferty z ceną Kurjer zdw 30 793

Kupię domek piętrowy, ewtl. małą willę z ogrodem lub sadem najwyżej do 7 kilometrów od Poznania, komunikacja kol. lub autobusowa, wpłata 20.000, reszta podług umowy Agencji wykluczeni. Zgłoszenia pod zdw 30 775

Pianino kupię. Cena Kurjer zdw 30 845

Sypialnię jadalnię, salonik i leżankę, używane w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 844

Skład kolonijalny, dobrze prosperujący w Poznaniu kupię z przyłączeniem mieszkaniem w cenie do 15.000 zł. Szczegółowe oferty do Kurjera zdw 30 835

Kupię dom ogrodem miasteczka prowincji, wpłata 10—12 000, Murawski, Poznań, Górna Wilda 96. zdw 30 974

Konia i rolwagę kupię. Oferty z ceną Kurjer zdw 31 004

Kupię willę mniejszą w Poznaniu lub na przedmieściach także w Puszczykowie wprost od właściciela. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 981

Kupiny 3 tonnowy samochód ciężarowy nowoczesny na oponach dętych. Bracia Gończ, Brodnica. zdw 30 980

Willę kupię natychmiast z wolnym mieszkaniem do 40 tysięcy. Zgłoszenia Leszno, Wolności 12, Konieczka. zdw 30 978

Wózek dla dziecka poszukuje. Dąbrowskiego 10, skład 984. tow. zdw 30 984

Dom mniejszy na prowincji w ruchliwej ulicy z składem ewentualnie bez do 15 tys. gotówką kupię. Oferty Kurjer zdw 30 992

6 KAMIENICZKI w Krakowie przy Rynku 2 piętrowa z powodów rodzinnych sprzedamy, (możliwość nadbudowy 16 okien frontu, 8 sklepów). Dla nabywców natychmiast wolne mieszkanie, (5 pokoi, 2 przedpokoje, komfort). Zgłoszenia pod „Kamienica” w wolnym mieszkaniem” Kraków, „Ruch” Szczepańska. nw 2 588

Kamienicę w Krakowie przy Rynku 2 piętrowa z powodów rodzinnych sprzedamy, (możliwość nadbudowy 16 okien frontu, 8 sklepów). Dla nabywców natychmiast wolne mieszkanie, (5 pokoi, 2 przedpokoje, komfort). Zgłoszenia pod „Kamienica” w wolnym mieszkaniem” Kraków, „Ruch” Szczepańska. nw 2 588

Willę w Puszczykowie lub blisko Poznania kupię. Łaskawe zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer zdw 30 863

Kamienica komfortowa 4 składy, dochód roczny 10 000 złotych, cena 85 000, wpłaty 50 000, mieszkanie 6 pokojowe wolne, sprzedam „Krakus”. Poznań, Pocztowa 30, zdw 30 966

Kamienicę nowoczesną, dochód roczny 21.600, cena 200, wpłaty 150.000. Kamienica komfortowa roczny dochód 8.000, cena 85.000, wpłaty 40.000, willa w Poznaniu, ładny ogród, wolne mieszkanie, cena 26.000 — sprzedam Dom Handlowy Jaśkiewicz, Poznań, Fredry 6. Kw 649

Posługaczka poszukuje posługi. Zgłoszenia do Kurjera zdw 31 034

7 PIENIĄDZ 1.000—2.000 poszukuje. Dam dobry procent i gwarantuję właściciela domu. Oferty Kurjer zdw 30 713

Kilka tysięcy zł oddam na pierwszą hipotekę 2 proc. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 885/6

Poszukuje 15 do 18.000 na I hipotekę na prowincji domu wartościowego dam 15 proc. i na 1 rok zgóry procent. Oferty Kurjer zdw 30 535

30—40.000 zł poszukuje na kupno większego majątku z rak niemieckich za zapewnieniem I. hipoteki. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 758

Do nowo wybudowanej mechanicznej parowej piekarni w bliskości Poznania szukam współnika piekarza i cukiernika z kapitałem ca. 10.000 zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego rw 5933

Wypożyczę od 8—10 tysięcy za podwójnym zabezpieczeniem. Oferty do Kurjera Pozn. z podaniem wysokości procentu zdw 30 854

Poszukuje pożyczki 15—20.000 złotych na prowincji na I. hipotekę. Ubezpieczenie ogniewe 60.000 zł dam 15 proc. lub podług umowy. Oferty Kurjer zdw 30 534

350 zł pożyczki poszukuje na 3 miesiące w tem 100 zł procentu, spłaca ratami miesięcznymi. Spieszne oferty do Kurjera Poznańskiego pod dw 1325

Pożyczki 8.000 dolarów poszukuje na I. hipotekę wartościowej kamienicy w centrum Poznania. Zgłoszenia Kurjer zdw 31 042

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie 3 i 4 pokojowe dwa piękne mieszkania z ogrodem przy dworcu spokojnym lokatorem natychmiast wynajmę. Jan Byczyk — Steszew, Ślusarska 1 Pw 3730-21,192

Mieszkanie pokój kuchnia od 1. 9. 29, wprost od gospodarza za 3 letnim czynszem do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 766

Mieszkania jeden do trzechpokojowych za dzierżawę. „Agentura”, Strzelecka 3a. zdw 30 987-8

2 pokoje umebl. także na biura, ptr. osobne wejście, telefon elektryka, św. Marcin. Oferty Kurjer zdw 30 850

Mieszkanie 3 pokojowe z kuchnią w śródmieściu za zgodą gospodarza z meblami w cenie 5 000 złotych sprzedania zaraz. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 30 914

Pięciopokojowe mieszkanie okolica Gimnazjum Marii Magdaleny, czynsz miesięczny 250 za kilkuletnim czynszem wprost od właściciela. Adres wskazuje Kurjer zdw 31 002

Mieszkanie 5 pokojowe, słoneczne, komfortowe odstąpię. Oferty Kurjer zdw 31 018

Pokój używaniem kuchni wynajmę za pożyczkę 600 zł. Kurjer zdw 30 983

2 pokoje kuchnia od gosp. dzierż. zgóry. Adres Kurjer zdw 30 993

Mieszkania 1, 2, 3 pokojowe kuchnia wprost od gospodarza. Zgłoszenia Wroniecka 12, I. front, lewo. zdw 31 032

Mieszkania każdej wielkości za dzierżawę „Komis”. Sew. Mielżyńskiego 28. zdw 31 047

Mieszkania 2—3 pokojowe poszukuje bezdzietne małżeństwo, cena i okolica obojętna. Oferty Kurjer zdw 31 045

9 SZUKA MIESZK. Potrzebne dwa trzy pokoje, kuchnia, gazem. Miesięczny czynsz Kurjer zdw 28 884

Mieszkania 3 pokojowe z kuchnią, możl. I. piętro za czynszem zgóry, ewtl. z innem odszkodowaniem płatnem natychmiast poszukujemy. Zgłoszenia do „Par” Aleje Marcinkowskiego 11, pod 29.41 Pw 3650-29.41

Siodlarz-tapicer żonaty, młody człowiek szuka mieszkania, próżnego pokoju i kuchni, najchętniej w matem mieście. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 30 814

2.000 za pokój z kuchnią zapłace zgóry lub wypożyczę 4—5 000. Oferty Kurjer pod zdw 30 973

Szuka młode małżeństwo 2—3 pokojowego mieszkania, czynsz za 2 lata zgóry za dobrym wynagrodzeniem. Wiadomość K. Mamet ul. Mateckiego 37. zdw 30 905

Poszukuje
1-3 pokoju z kuchnią wprost od gospodarza. Czynnosc zgory, posrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 30 869

Wlasciciel
domu szuka mieszkani dla swego przyjaciela 2-3 pokojowego, placi czynsz zgory wedlug ugody. Adres wskaze Kurjer zdw 30 867

Pokoju
z kuchnia poszukuje zaraz ewtl. dzierzawe zgory. Zgloszenia Kurjer zdw 30 864

Mieszkania
4 pokojowego mozliwie na Lazaru poszukuje zaraz lub pozniej. Zgloszenia z warunkami Kurjer zdw 30 862

1.500
zaplace za mieszkanie pokój kuchnia lub dam pożyczkę 5-10.000. Oferty do Kurjera zdw 30 827

Poszukuje
mieszkan z portjerstwem. Zgloszenia Kurjer zdw 30 871

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Pokoje
4 kuchnia, wszelkie wygody, zamienie na dwa „Centrum”. Zy-dowska 5. rw 5 947

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany z światłem elektrycznym lepszym panu do wynajęcia. Pościel i bielizna pożądana. Śniadeczek 18. drugie piętro, lewo. zdw 95 950

Miesięczne
pokoje odnajmie Hotel Francuski zdp 29 202

Pokój
dobrze umeblowany dla dwóch panów. Półwiejska 29, parter, prawo. zdw 30 152

Przyjmę
panów na wspólny pokój Pocztowa 13, IV, Królak. zdw 30 810

Pokój
na 1-2 osób wolny. Sarnowska, Ogrodowa 2, I. zdw 30 925

Pokój
dla 2 panów zaraz od wynajęcia. Adres Kurjer zdw 30 761

Pokój
umeblowany, czysty dla 2 osób z inteligencji zaraz. Polna 13, I. zdw 30 755

Pokój
frontowy umeblowany panu zaraz wynajmie. Matejski 38, IV, lewo. zdw 30 750

Przyjmę
kilka kształcących się panienek na stancję z utrzymaniem. Pokoje słoneczne, czyste, fortepian w domu, troskliwa opieka. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 798

Pokój
na 2 osoby. Spokojna 27, I. zdw 30 795

Pokój
umeblowany dla dwóch osób lub małżeństwa wynajmie. Ul. Mateckiego 35, II., lewo. zdw 30 776

Frontowy
pokój tylko dwóm lepszym paniom wynajmie. Rybaki 8, I., lewo. zdw 30 870

Pokój
solidnemu panu św. Józefa 9a, parter, prawo. zdw 30 857

Pokój
dla przyjezdnych lub na stałe. W. Garbary 5, II. front, prawo. rw 5032

Pokój
umeblowany oddam zaraz lub od 1. Kantaka 2, I. pr. zdw 30 672

Pokój
noblwie umeblowany wynajmie lepszym panu. Seweryna Mielżyńskiego 3, II. I. zdw 30 852

Pokój
duży, lub dwa mniejsze, elektryczność od III. pietra, średniemu poszukujemy na stałe dla solidnego bezdzietnego małżeństwa, zajmującego się cichą pracą w domu. Oferty Kurjer zdw 30 828

2 panienki
przyjmę zaraz na stancję. Zygmanski, Jeżycka 32, II. iw 2 249

Pokój
dla inteligentnych panów. Zórawia 13, I. ptr., lewo (Rynek Jeżycki). iw 2 250

Informator
poleca pokoje umeblowane od 30 zł miesięcznie dla przyjezdnych złotych 3-5 dziennie. Ratajczaka 15 Pasaż Apollo, telefon 53-17. zdw 30 590

Pokój
umeblowany wolny 2 sypnia. Romanowska, Mostowa 4. zdw 30 901

Biuro
jeden pokój umeblowany elektryczność, I. piętro, telefon wydzierżawie zaraz. Gdzie? wskaze Lazarska filja Kurjera Adama Czewski. zdw 30 857

Eleganckie
pokoje. Pomorska, Zygmunta Starego 6. zdw 30 952

Pokój
dla pani Młyńska 12, III. lewo. zdw 30 877

Pokój
umeblowany dla dwóch panów, ul. Reya 3, dom ogrodowy, niekrepujące wejście. zdw 30 765

Pokój
umeblowany 1-2 panom wynajmie. Sulewska, Mostowa 5, I. ptr. zdw 30 921

Pokój
dla spokojnych panów. Wielkie Garbary 21, Filarska zdw 30 881

Pokój
na 1 lub 2 osoby do wynajęcia. Działynskich 8, III. lewo. zdw 30 873

Wspólny
pokój frontowy i słoneczny dla dwóch panów wynajmie od 1. S. Jankowiak, Gen. Prądyńskiego 55, IV. p. zdw 30 907

Pokój
elegancki, słoneczny utrzymaniem lub bez zaraz wynajmie. Dąbrowskiego 23, III. p., pr. zdw 30 911

Ogrodowa
19, III. lewo z utrzymaniem lub bez jedna lub dwie osoby. zdw 30 906

Gwarna 10
pokój umeblowany od 1. S. wynajmie III. lewo. zdw 30 931

Pokój
duży z światłem elektr. dla pana wynajmie. Słowackiego 29, I. prawo. zdw 30 932

Pokój
frontowy do wynajęcia w lepszym domu Aleje Marcinkowskiego 2 a. m. 3. zdw 30 933

Pokój
lepszy 2 panom (paniom) Bielawska, Łąkowa 18. zdw 30 936

Pokój
frontowy I. ptr. prawo na stałe do wynajęcia na 1-2 osoby zaraz lub 1. Sw. Marcin 39. zdw 30 938

Pokój
1-2 panom wynajmie Wały Zygmunta Augusta 2, III. lewo. zdw 30 943

Śródmieście
pokój dobrze umeblowany 1. S. wynajmie. Kaysiewicz, Wały Zygmunta Augusta 10 a. zdw 31 003

Śródmieście
pokój dwulóżkowy frontowy przyjezdny. Aleje Marcinkowskiego 17 a. II. piętro, lewo. zdw 30 997

Pokój
panom utrzymaniem. Wrocławska 13, IV. prawo, front. zdw 31 019

Pokój
umeblowany, elektryka, telefon zaraz wynajmie Prusa 20, IV. prawo. zdw 31 020

Pokój
Szamarzewskiego 38, I. lewo. zdw 31 021

Pokoje
umeblowane do wynajęcia Matejski 45, II. lewo. zdw 31 026

Do
wynajęcia od 1 października dla małżeństwa 2 pokoje umeblowane na I. piętrze, elektryczność, balkon, łazienka, położenie bardzo spokojne, blisko tramwaju, autobus. Adres wskaze Kurjer zdw 31 055

Pokój
od 1. S. do wynajęcia. św. Wojciech 2, III. prawo. zdw 31 053

Pokój
wynajmie Antkowiak, Zielona 1. zdw 31 056

12 SZUKA POKOJU

Próżnego
lub skromnie umeblowanego pokoju bez pościeli używaniem kuchni poszukuje starsze małżeństwo. (W pobliżu Drogi Debińskiej). Oferty Kurjer zdw 30 147/8

Pokoju
umeblowanego poszukuje zaraz lub 1. S. Oferty Kurjer zdw 31 022

Pokoiku
skromnie umeblowanego, niekrepującego na stałe poszukuje pan. Zgłoszenia z ceną Kurjer zdw 30 801

Ładnego
pokoju niekrepującego poszukuje od 29. bm. na Jeźcach. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 30 756

Krawcowa
poszukuje 2 pokoi umeblowanych, lub bez mebli w centrum. Oferty Kurjer zdw 30 780

Pokój
dobrze umeblowany, zupełnie niekrepujący w spokojnym mieszkaniu w centrum, ile możliwości z telefonem poszukuje na stałe kłec, który dużo wyjeżdża. Od 1. S. Oferty zdw 30 868

Pan
poszukuje od 1. S. rb. pokoju umebl. z niekrepującym wejściem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 30 833

Poszukuje
próżnego pokoju najchętniej od gospodarza. Łaskawe oferty Kurjer zdw 30 894

Pokoju
ładnie umeblowanego dla pani niekrepującej ewentl. z obiadem. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 896

Lokaliki
Natychniam potrzebne dwie ubikacje, woda, możliwe gaz, płatne miesięcznie. Oferty Kurjer zdw 30 199

2 urzędniczk
poszukują pokoiu skromnie umeblowanego od 1. S. 29. Oferty Kurjer zdw 30 832

Młode
małżeństwo bezdzietne szuka pokoju próżnego lub umeblowanego bez używania kuchni. Oferty do Kurjera iw 2 251

Poszukujemy
umeblowanych pokoi dla stałych i przyjezdnych. „Informator”, Ratajczaka 15. zdw 30 929

Pokoju
umebl. bez lub z pościelą najchętniej niekrepującą poszukuje zaraz lub od 1. S. Oferty Kurjer zdw 30 948

Rodzeństwo
poszukuje 2 pokoi umeblowanych od 1. S. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 30 963

Pokoju
skromnie umeblowanego lub próżnego poszukuje. Zgłoszenia Kurjer rw 5 937

13 LOKALE

Do wynajęcia
w najbliższym czasie pokój na I. piętrze z osobnym wejściem na biuro na Wildzie. Wiadomość w Kurjerze Poznańskim zdw 30 784

14 DZIERŻAWY

300 mórg
dzierżawę poszukuje natychmiast Agenci wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 30 241

Dzierżawa
Kujawy, Kongresówka 420 ha ziemia pszenno-buraczana. szosa w miejscu, blisko cukrowni, 110 pszenicy, 420 żyta, 150 buraków, inwentarze kompletne, wpłaty 150 000 złotych odstąpi natychmiast dom komisowy Frankel & Koroluk, Włocławek, Rolińskiego 11, tel. 463. nw 2 611

Wydzierżawie młyn
motorowy w bogatej okolicy, dzierżawa podług ugody, kaucja pożądana. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 30 385

Cegielnię
wydzierżawie lub poszukuje wspinika. Kapitał w gotówce potrzebny 20-30.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 757

Plac
oplotowany z szopa lub bez na Łazarzu, Górczynie poszukiwany. Oferty Kurjer zdw 31 036-7

Willa
do wydzierżawienia na czas Wystawy, z restauracją i prawem wyszynku, bufet i kuchnia. Zgłoszenia osobiste Koszary 57 pułku, ul. Grunwaldzka, biuro garaży. zdw 30 856

Składnica
najmłodziej urządzona, murowana z dwoma bocznymi kolejkami, winda i światłem elektrycznym, położona przy Tamie Garbarskiej w porcie miejskim okolicznościowo bardzo korzystnie do odstąpienia. Poważni reflektanci zechcą złożyć pisemne oferty do „Par”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod 30.32. Pw 3 762-30.32

Poszukuje
gospodarstwa do dzierżawy, wpłata 4 000 zł. Oferty z warunkami Kurjer zdw 30 971

Dzierżawy
poszukuje gościnea lub kolonjalki na większej wsi kościelnej, ośkołwik ziemni konieczne. Stefan Kulczak, Września, ul. Sienkiewicza 4. zdw 51 054

15 LETNISKA

Zakopane - Bystre
Pensjonat Wojciakówka. Pokoje z utrzymaniem 10,50 zł. zdw 30 522

Zakopane
Chramcówki 31 Pensjonat - hotel Złota Pantera Otwarty cały rok. zdw 30 591

Krynica centrum
pensjonat „Zofia” pokoje z utrzymaniem od 12 zł. Mecenasowa Jarzebińska. zdw 30 379

W Puszczykowie
lub Puszczykówku dalej od szosy poszukuje 2 pokoi z kuchnią zaraz z dobrem umeblowaniem bezwzględnie czystych. Oferty proszę nadsyłać. Poznań, skrzyżka pocztowa 45. zdw 30 789

Poszukuje
się pokoju na letnisko względnie na wsi na przeciąg 14 dni. Oferty Kurjer zdw 30 990

Letnisko
pod Poznaniem przyjmie gości z dobrem sułem utrzymaniem na sierpnie. Mechowo, p. Kobylnica zdw 31 049

16 OSOBISTE

List
otrzymałem w sobotę, nie mogłem spotkać w piątek, czekam codziennie róg O. R. g. 8 w czerwcu. Blazowicz. zdw 30 876

Obelge
rzucaną na budowlanego Szyma na Władysława Giełnika w Poznaniu ul. Młyń 10 niniejszem cofam. Marjan Tomyslak, ul. Polna 30. zdw 30 791

21 ZGUBY

Zginął
piesek biały (szpic) jednoroczny. Proszę odprowadzić za wynagrodzeniem Kawka, św. Wojciech 14/15, kawiarnia. zdw 30 515

Zgubiłem
papiery wojskowe na nr...isko Czesław Dziekański unieważniam. zdw 30 823/24

Żółta teczka
zginęła w piątek, 19. bm. z handl. listami i katalogami oraz z mniejszą kwotą gotówki drobniemi przedmiotami i portfelem. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot według w tece znajdującego się adresu, po zatrzymaniu pieniędzy za wysokim wynagrodzeniem. zdw 30 751

Dnia 20. 7.
skradziono okragłą pieczęć harcereką z krzyżem „Wydział Zagraniczny G. K. Z.” Wszelkie dokumenty opatrzone tą pieczęcią po dacie kradzieży uważać za nieważne. zdw 30 792

Teke
bronzową podał chłopiec przez pomyłkę znanym ludziom w Puszczykówku, których proszę o zwrot teki, z wynagrodzeniem. Strumykowa 9, Nowakowa. zdw 30 873

Unieważniam
weksel mój na zlecenie własne wystawiony w dniu 22 lipca 1929 na zł 50 a płatny w dniu 15 sierpnia 1929, ponieważ takowy zgubiłem. Zygmunta Witkowskiego, ul. Szkolna 7-8, u p. Cichockiej. zdw 30 858

22 ROZMAITE

Każda elegancka pani
ubiera się tylko w salonie mój „Kresowianka”, św. Marcin 16/17 wejście litera F. Dla pp. urzędniczek dogodne warunki. bpw 375

Wszelkie
reparacje zegarków ora- naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tanio firma F. Tarowska, plac Wolności 11 (pokoje filarami). Pw 1726-052,96

Fryzjerna
dla pań i panów w hotelu „Polonia” otwarta od 7-22. Także w niedziele i święta. bpw 394

Przeprowadzki
do wszelkich miejscowości na prowincji oraz wózki towaru, bagażu itd w miejscu uskuteczniłem samochodem ciężarowym Zgłoszenia Nowy Rynek 3, telefon 14-51. zdw 28 422

Ważne dla pań
zapobiegać starzeniu się lepiej, niż ratować utracone - zasada kosmetyki. Masaże, maski, leczenie skóry pod kierownictwem lekarza specjalisty. Zakład Kosmetyczny „Chrysis” dyplomy paryskie 27. Grudnia 16. dom ogrodowy. bpw 392

Obiady znakomite
od złotych 1,50 do 3,50 z 4 dań z leguminami wykwinntami, lodami wydają Stowownie Szkoły Gospodarczej 1) św. Marcin 69, 2) Aleje Marcinkowskiego 1) kuchnia zdrowia nw 2564/5

Krawcowa
poleca się. Suknie 5 zł, płaszcz 10 zł. Spokojna 27, I. zdw 30 797

Kapelusze
damskie przerabiam tanio w przeciągu 24 godzin. Sokołowska, Plac Wolności 7, I., front. zdw 30 779

Uwaga
Wszelkie sprawy hipoteczne, majątkowe, mieszkaniowe, podatkowe i t. p. przepisywanie na maszyna, powielanie, szybko i fachowo załatwia biuro procesowe Poznań, Podgórna 7, I. piętro. zdw 30 999-31 000

Kto
robi siatkę (filet). Oferty Kurjer zdw 30 822

Robótki ręczne
monogramy rysuje. Jankowska, Stary Rynek 48, II. bpw 369

Akuszerka
Reszelewska mieszka ul. św. Marcin 8, wejście ul. Wysoka 12, II. piętro. zdw 30 853

Kto
ceruje skarpetki? Zgłoszenia Kurjer zdw 30 831

Tapicera
który pokryje samochód w godzinach wolnych poszukuje. Zgłoszenia Mickiewicza 15, Śmigaj. zdw 30 953

Kuchmistrz
dzielny w swym zawodzie poleca się na wszelkie uroczystości lub przejściowo. Wiadomość u p. Kozackiego, Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 30. j 2 248

23 OZENKI

Kawaler
lat 26, posiadający 90 tys. złot. gotówki, pragnie poznać pannę celem ożenku, która posiada odpowiednią kamienicę w Poznaniu. Dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia z fotografią, która się zwraca do Kurjera Pozn. zdw 30 809

Dla
inteligentnej panienki przystojnej blondynki lat 20 poszukuje starszego majątnego pana celem ożenku. Oferty z fotografią uprasza się Kurjer zdw 30 820

Kawaler agronom
posiadający 80-100 tys. zł gotówki, przystojny, lat 27, poszukuje panny lub młodej wdówki, która posiada odpowiedni majątek ziemski albo większą dzierżawę. Cel matrymonjalny. Dyskrecja zapewniona. Oferty wraz z fotografią, która się zwraca do Kurjera Pozn. zdw 30 808

Kawaler
lat 26, prawego charakteru, nie dzisiejszych zasad, znający gospodarstwo rolne, dzierżawca sklepu wraz z koncesją w miasteczku w Malopolsce, pozna panienkę tychże zasad możliwie długowłosa. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia możliwie z fotografią do Kurjera zdw 30 745

Przyjaźni
starszego kulturalnego pana dla obopólnego szczęścia dusz szuka wdowa w średnim wieku. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 787

Blondyna
przystojna, inteligentna, muzyczna, niebiędna, lat 24, pragnie poznać meżczyznę inteligentnego, szlachetnego charakteru, z dobrej rodziny, materialnie niezależnego. Oferty możliwie z fotografią uprasza się nadesłać do Kurjera Pozn zdw 30 78

Wykształcona
starsza panna, gospodarna, posiadająca 6.000 zł i umeblowanie wyjdzie zamaż za inteligenta, kawalera lub wdowca na stałym stanowisku, w wieku od 45-60. Kurjer zdw 30 774

Dla
mej kuzynki, posiadającej w Poznaniu dwupokojowe mieszkanie szukam meża, wdowca lub kawalera na pewnym stanowisku w wieku od 50-60 Kurjer zdw 30 773

Wdowiec
ślusarz na stałej posadzie, bezdzietny pragnie poznać pannę lub wdówkę do lat 45. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 30 860

Ziemianin
przystojny, dobrze wychowany, włada siedmioma językami, z wyższym wykształceniem, posiada kilkadziesiąt tysięcy gotówki, pragnie poznać odpowiednią pannę w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer zdw 30 849

Kawaler
brunet lat 27, posiadający 60 morgów gospodarstwo, z powodu braku znajomości poszukuje panny gospodarną (młode wdówki nie wykluczone), posag pożądana. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia z fotografią do Kurjera zdw 30 899

Pani
dobrze sytuowana, piękne duże mieszkanie pragnie poznać pana w wieku 50-60 na poważnym stanowisku lub majątnego. Oferty Kurjer zdw 30 826

Poznańczyk
i Krakowianin chce założyć ognisko domowe. Ktorem panem do lat 25 zależy na dobrych meżach, zechca złożyć oferty możliwie z fotografiami (za zwrot siewo). Zgłoszenia Kurjer zdw 30 879

Kawaler
inteligentny, przystojny, lat 20, na stałym kierownictwem stanowisku, poszukuje odpowiedniej partii. Cel matrymonjalny, posag pożądan. Łaskawe zgłoszenia z fotografią, która się zwraca Kurjer pod zdw 30 972

24 NAUKA

Angielskiego
lekcyj codziennych od dobrego nauczyciela poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 802

Angielka
rodowita z Londynu udziela lekcyj konwersacji. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 796

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1, II. piętro. bpw 381-2

Kursy
stenografji polskiej, niemieckiej, pisania na maszynach, księgowości dla początkujących i uzupełniających miesięcznie, kwartalnie i półroczne Zgłoszenia przyjmuje Kancelaria Kursów Tyran-Zaworskiej, ul. Strzelecka 35, narożnik Pl. Świętokrzyskiego i Jeżyce Poznańska nr. 28/30 III. bpw 398/99

Polonistę
dobrego korespondenta na kilka godzin w tygodniu. Oferty Kurjer zdw 30 841

25 MUZYKA

Duet
trio lub kwartet dancngowy wolny. Guziński, Aleje Marcinkowskiego 28. Tel. 39-27. bpw 405

Kwartet
lub trio salonowo-jazzbandowy wolny od 1 sierpnia ewentl. większa obsada. Repertuar obfity. Najchętniej do kina. Oferty do Kurjera nw 2 634

Duet
damski lub mieszany na stałą posadę potrzebny. Restauracja Marszałka Focha 23, telefon 75-7 zdw 30 839

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia o 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Szofer - kowal
z praktyką ślusarską, znający obsługę maszyn parowych, z dobrami świadectwami poszukuje posady zaraz. Greser Czesław, Sanniki, poczta Pobiedziska, powiat Środa. Pw 3679-55.295

Gospodyni
samodzielną przyjmie posadę u samotnej osoby lub

Uczeń rolniczy
lat 18, nk. 4 kl. gimnazjalne, poszukuje posady jako uczeń rolniczy. Kanzyer, W. Hajduki, J. Sobieskiego 20. zdw 30 979

Samodzielny młynarz
lat 34, z chlubnymi świadectwami trzeży, sumienny, mający poza sobą 17 lat praktyki we większych młynach, obeznanym z najnowszymi urządzeniami młynów, poszukuje zaraz lub później stałej posady. Oferty z podaniem warunków Kurjer Pozn. zdw 30 976

Posady
za inkasenta, magazyniera lub woźnego za kaucją gwarantowaną Banku 5 000 złotych. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 986

Pomocnik
fryzjerski biegły w ondulacji, strzyżeniu pań, zmiany posade. Oferty Kurjer Pozn. rw 5 944

Posługaczka
poszukuje posługi. Zgłoszenia do Kurjera zdw 31 048

Inteligentna
panienka lat 19 szuka posady jako początkująca bufetowa. Oferty Kurjer Poznański zdw 31 046

Wspólnika
z kapitałem od 20.000 zł poszukuje do założenia przedsiębiorstwa dającego od 50-100 proc i wyżej zysków. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 31 043

Osoba
z dobrymi świadectwami samodzielnym gotowaniem, czysta, uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 31 050

Panienska
nawskroś uczciwa, pracowita, przyjmie jakakolwiek prace, chętnie wyuczy się jako ekspedjentka. Oferty Kurjer zdw 31 052

Pokojowa
z dobrego domu szuka posady 1. 3. Zgłoszenia Kurjer zdw 31 051

Propagandzistka
lat 28 poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 30 722

Osoba
lat 28 poszukuje posady jako gosposia możliwie do samotnego pana. Oferty Kurjer zdw 30 725

Panienska
z ukończonym kursem handlowym poszukuje posady biuralistki ewentl. kasjerki. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 140

Szuka
posady jako bufetowy, kierownik kelner, lub bufet na rachunek - kaucją 3.000 zł. Oferty Kurjer zdw 28 161

Pokojowa
poszukuje posady w hotelu lub na majątku ziemskim. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 30 818

Młynarz!
Dla czeladnika obeznanego w swym zawodzie, uczciwego i rzetelnego, któremu można powierzyć zastępstwo poszukuje posady od 1. 8. 29. z powodu sprzedaży młyna. Oferty Kurjer zdw 30 812

Stenotypistka polsko-niemiecka
z dłuższą praktyką poszukuje posady od 15. 8. z jednorazowym urzędowaniem. Oferty Kurjer zdw 30 806

Stenotypistka polsko-niemiecka
poszukuje posady od 15. 8. rb. ewtl. kilka godz. przed południem. Oferty Kurjer zdw 30 805

Szofer-ksiazkowy
z praktyką słuarską, znający się na obsługach maszyn parowych szuka posady. Greser Czesław, Sanniki, poczta Pobiedziska, pow. Środa. zdw 30 803

Młoda
freblanka szuka posady na wsi do dzieci od 3 lat z nauczaniem. Wiadomość Września, telefon 38. zdw 30 709

Szofer-słusarz
trzeży, sumienny z czerwonym dyplomem szuka posady zaraz lub pierwszego. Oferty Kurjer zdw 30 768

Książkowy
bilansista poszukuje posady, ustawia bilanse, reguluje książki. Oferty Kurjer zdw 30 764

Prokurent
banku szuka posady w banku lub poważnym przedsiębiorstwie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 30 754

Książkowy bilansista
z maturą-akademją handlową, 8 lat praktyki poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 30 794

Szofera
dobrego montera który gruntownie remonty przy samochodach samodzielnie przeprowadza, uczciwego i punktualnego, może polecić z powodu sprzedaży samochodu. Oferty Kurjer zdw 30 819

Służąca
z gotowaniem poszukuje posady od 1. 8. lub zaraz. Oferty Kurjer zdw 30 895

Szofer
rok praktyki, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 28 914

Garbarz
chromowy, z krajową i zagraniczną praktyką jako majster w wyrobieniu skór chromowych, nauca, ewentualnie obejmując posadę. Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji Stary Rynek rw 5934

Panna
poszukuje posługi najchętniej w restauracji, ewtl. prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 853

Mistrz młynarski
kawaler lat 32, absolwent szkoły młynarskiej, dzielnym sumiennym z praktyką młynarską w większych i średnich młynach poszukuje posady kierowniczej lub samodzielnej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 30 843

Szofer-kowal
znający słuarsztwo z praktyką, dobrem poleceniem, wolnych chwilach zajęcia się strzelaniem dżicyzmy, szuka posady prywatnej od 1 sierpnia. Miejsowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 834

Dziewczyna
ucziwa z gotowaniem poszukuje posady do 1-3 osób. Łaskawe oferty Kurjer zdw 30 891

Pałacowy
służący samotny lat 26, skromne warunki szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 890

Młody
inteligent w krytycznym położeniu szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer zdw 30 889

Dobrze
reprezentujący inteligent szuka posady celem popagandy na czas wystawy. Oferty Kurjer zdw 30 893

Przyjmę
posadę woźnego lub portjera, 1.000 zł kaucji. Woźna 15, Hryharowicz. zdw 30 900

Szofer
samotny poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 30 924

Chłopak
zdrowy i silny ze wsi chce się wyuczyć rzeźnictwa poszukuje miejsca. Oferty proszę nadesłać do Kurjera zdw 30 928

Szofer
z kaucją 1.000 zł dłuższą praktyką dobrze polecony poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 582

Czeladnik
piekarski z dobrymi świadectwami poszukuje posady celem douczenia się w zawodzie cukierniczym jako wolontariusz. Zgłoszenia w ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 30 587

Biegła
krawcowa szyć tania poza domem i w domu. Matejki 38, IV lewo. zdw 30 916

Szofer
kawaler inteligentny, dobrze obeznanym z samochodem, poszukuje prywatnej posady z kaucją lub bez. Łaskawe oferty Kurjer zdw 30 663

Osoba
miła zaufana zna dobrą kuchnię i wszelkie prace domowe, poszukuje posady najchętniej do 2 osób od 1. 8. 29. Oferty Kurjer zdw 30 659

Służąca
znająca dobrze gotowanie i prowadzenie gospodarstwa domowego poszukuje posady do księdza od 1. 8. Zgłoszenia filija Kurjera Marsz. Focha 36. zdw 30 653

Ogrodnik
kaw. lat 23, dzielnym w swym zawodzie szuka posady przy willi, ewentualnie z wszelkimi innymi pracami. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 30 666

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna od 1 sierpnia ul. 3 Maja 7, skład. zdw 30 788

Służąca
umiejąca zupełnie samodzielnie, dobrze gotować, pracować przy szyciu bielizny, z pierwszorzędnymi, długoletnimi świadectwami potrzebna. Plac Świątkrzyński 2, II. zdw 30 785

Wolna
posada dla pani lub pana w jadłodajni kierownika lub na własny rachunek, gotówki 2 000-2 500. Informacje Agentura, plac Sapieżyński 7, I. zdw 30 946-7

Pielęgniarki
poszukuje się do 3 dzieci w wieku 1-4 lat. Wymagane łagodne usposobienie. Zgłoszenia z podaniem warunków i odpisem świadectw do Kurjera Pozn. dw 1315

Żelazniak
dobrze polecony, starszy, obeznanym z branzą może się zgłosić do składu żelaza i artykuł. budowlanych. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem pensji przy wolnym stole i stacji do Kurjera Pozn. dw 1314

Ucznica
do hurtowni perfumeryj i galanterji potrzebna. Zgłoszenia W. Bagaziński, Poznań, Poczta 29. zdw 30 859

Młodszy
pomocnik fryzjerski z wolnym utrzymaniem może się zaraz zgłosić. Posada stała. Stanisława Stroińska. Szamotoły, Poznańska 1. zdw 30 838

Potrzebna
służąca do prac domowych z praniem od 1. 8. Majewicz, Dąbrowskiego 164. zdw 30 837

Służąca
do wszystkiego może się zgłosić. Zacisze 2, I. nar. Jasnej. zdw 30 923

Uczeń
z ukończoną szkołą wydziałową lub równorzędnym wykształceniem może się zgłosić do „Drogerji Merkur”. M. Thiel, Mogilno. dw 1285

Chłopcy
do sprzedaży na P. W. K. na dobrych warunkach potrzebni. Zgłoszenia Głogowska 42, pokój 12, od godz. 4 do 6 po połud. zdw 30 168

Syna
uczniwych rodziców przyjmuje w naukę. Piśmienne zgłoszenia Jg. Cieśliński, mistrz malarSKI w Buksu. zdw 30 888

Kierownik samodzielny
dla Parowej Cegielni obznajmiony dokładnie z produkcją drenaż (szaki) zaraz poszukiwany. Wyuczupające oferty, referencje z podaniem terminu z podaniem ewentualnego obciążenia stanowiska należy kierować do Biura Ogłoszeń Teofil Pietraszek, Warszawa, ul. Marszałkowska 115, pod: „Siła pierwszorzędną”. nw 2 615

Energicznych
panów przymie do sprzedaży pokupnych, artystycznych nowości. Tadeusz Krauss, Wolności 11. zdpw 30 866

Służąca
potrzebna zaraz. Przemysłowa 28, skład. zdpw 30 840

Poważna
instytucja dobroczynna poszukuje inkasenta do zbierania składek w Wojew. Pozn. Zgłoszenia z dobrymi poleceniami nadesłać do Kurjera Poznańskiego Stary Rynek nr 5925

Młody pomocnik
fryzjerski może się zaraz z podaniem warunków zgłosić. Sroczewski Bronisław, fryzjer, Łobżenica, powiat Wyrzysk. zdw 30 815

Starszej
rutynowanej kucharki poszukuje się do mniejszego szpitala. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 484

Posługaczka
pracząca potrzebna. Chwaliszewo 1, prawe I. piętro. zdw 30 807

Służącej
uczciwej z dobrymi świadectwami poszukuje od 1 sierpnia. Zgłoszenia pomiędzy 4-5 po południu. Mazurowa, Skarbowska 14, I. zdw 30 772

Kucharka
do wszystkiego, bardzo dobrem gotowaniem potrzebna od 1. 8. Gniatczyńska, Słowackiego 8, I. 6-7. zdw 30 763

Panienska
sumienna i sprytna, która może całkiem zastąpić przy bufcie restauracyjnym. Życiorys i świadectwa. Oferty Kurjer zdw 30 761

Ucznica
do biura potrzebna, panie piszące na maszynie mają pierwszeństwo. Hutrownia perfumeryjna, Libelta 12. zdw 30 752

Dziewczyna
do dzieci potrzebna zaraz. Ul. Piotra Wawrzyńskiego 13, Nagórski. zdw 30 749

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna od 1 sierpnia ul. 3 Maja 7, skład. zdw 30 788

Służąca
umiejąca zupełnie samodzielnie, dobrze gotować, pracować przy szyciu bielizny, z pierwszorzędnymi, długoletnimi świadectwami potrzebna. Plac Świątkrzyński 2, II. zdw 30 785

Wolna
posada dla pani lub pana w jadłodajni kierownika lub na własny rachunek, gotówki 2 000-2 500. Informacje Agentura, plac Sapieżyński 7, I. zdw 30 946-7

Pielęgniarki
poszukuje się do 3 dzieci w wieku 1-4 lat. Wymagane łagodne usposobienie. Zgłoszenia z podaniem warunków i odpisem świadectw do Kurjera Pozn. dw 1315

Żelazniak
dobrze polecony, starszy, obeznanym z branzą może się zgłosić do składu żelaza i artykuł. budowlanych. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem pensji przy wolnym stole i stacji do Kurjera Pozn. dw 1314

Ucznica
do hurtowni perfumeryj i galanterji potrzebna. Zgłoszenia W. Bagaziński, Poznań, Poczta 29. zdw 30 859

Młodszy
pomocnik fryzjerski z wolnym utrzymaniem może się zaraz zgłosić. Posada stała. Stanisława Stroińska. Szamotoły, Poznańska 1. zdw 30 838

Potrzebna
służąca do prac domowych z praniem od 1. 8. Majewicz, Dąbrowskiego 164. zdw 30 837

Biegłe
zawijaczki na cukierki i obciążaczki mogą się zaraz zgłosić. Fr. Kupczyk, St. Rynek 44. zdw 30 991

Wdowiec
kupiec poszukuje inteligentnej pani w średnim wieku do wychowania trojga dzieci, w wieku 4-8 lat i ewentl. zajęcie się gospodarstwem domowym. Zgłoszenia piśm. z fotografią pod „Wicz” w Agenturze gazet M. Kujański, Śrem. nw 2 641

Tapicera
i lakiernia na stałą pracę do budowy karoserji natychmiast poszukują „Auto - Warsztaty”, Zakłady reparacji aut i budowa karoserji, Toruń, Chelmińska Szosa 33. nw 2 642

Fryzjera
wykwalifikowanego poszukuje natychmiast za wynagrodzeniem 20 złotych tygodniowo i wolnym utrzymaniem. Zgłoszenia wraz z fotografią pod adresem Augustyn Schwedt, Wejherowo, ulica Klasztorna 3. dw 1231

Dwóch
pomocników fryzjerskich za wysokim wynagrodzeniem przyjmie zaraz. Helena Ramlowowa, Kcyńnia, ul. Poznańska. dw 1320

Umysłowi
bezrobotni zgłaszają się godz. 17. Głogowska 98, I. piętro, prawo, ogród. rw 5 935

Książkowy
od 1. 8. potrzebny do młyna pożądana kaucją. Oferty Kurjer St. Rynek nr 5 940

Panienska
początkująca z ukończoną Szkołą Handlową, pisząca biegłe na maszynie „Adler”, również do ekspedycji, wymagany język polski, niemiecki. F. Stanisł. Nowa 2. rw 5 941

Ucznica
córka porządnych rodziców potrzebna zaraz Cukiernia i Piekarnia, ul. Półwiejska 2. zdw 31 028

Bona
inteligentna do 2% letniego chłopczyka potrzebna zaraz. Poznańska Fabryka Kolder, Piekary 1 zdw 31 025

Fryzjerka
dzielną w zawodzie potrzebna zaraz. Drzewiecki, ul. Marszałka Focha 27. zdw 31 031

Fryzjer
dzielnym w zawodzie potrzebna zaraz. Drzewiecki, ul. Marszałka Focha 27. zdw 31 030

Zdolna ekspedjentka
z branzą bielizny może się zgłosić K. Fryzbylski, Poznań, Stary Rynek 56. Pw 3767-55.327

Osoby
skromnej i uczciwej do prowadzenia skromnego i małego domu, znającej wszelkie prace w zakresie gospodarstwa domowego poszukuje samotny pan z dzieckiem lat 12 do miasta powiatowego blisko Poznania zaraz lub 1. 8. 29 Oferty z odpisem świadectw, podaniem referencji, wieku i pensji Kurjer dw 1327

Buifetowy (a)
fachowiec z kaucją do większej restauracji, oraz kelner i uczeń kelnerski potrzebni od 1. 8. rb. Oferty do „Par”. 27. Grudnia 18, pod 58.421. Pw 3 760-58.421

Młoda
inteligentna panienska do lekkich prac biurowych i ekspedycji potrzebna. Oferty Kurjer zdw 30 902

Potrzebny
zaraz służący kawaler z pod tresury kamerdynera. Wymagane dobre świadectwa. Zgłaszac się osobicie Gościejowice, stacja Bojanowo Pozn., pow. Rawicz. dw 1264

Podróżujący
z kaucją przyjmie hurtownia galanterji. Oferty Kurjer zdw 30 922

Pokojowa
oraz służąca na wies do pomocy gospodyni potrzebna od 1. 8. Zgłoszenia maj. Głuszyna-leśna, p. Gadki. zdw 30 920

Uczeń
potrzebny zaraz do restauracji. Atlantic, Stary Rynek 80. zdw 30 919

Buifetowa
do restauracji z dobrymi świadectwami i pilna potrzebna do restauracji Atlantic, Stary Rynek 80. zdw 30 918

Uczciwego
chłopaka do rozwiezienia towarów poszukuje. Oferty Kurjer zdw 30 830

Blacharzy
do prac budowlanych poszukuje za dobrym wynagrodzeniem, piśmienne zgłoszenia Lisieziński, Brodnica (Pom.) Kopernika 10, part., lewo, pomiędzy 7-8. zdw 30 829

Uczeń
zaraz potrzebny K. Preuss, Zwierzyniecka 9a, skład kolonialny i delikatesów. zdw 30 817

Dziewczyna
do posyłek potrzebna zaraz „Muza”, Nowa 8. zdw 31 035

Dzielną
pomocnik fryzjerski potrzebny. św. Wojciech 2, fryzjer. zdw 30 917

Służąca
zaraz lub 1. 8. potrzebna. Głowińska, Kozia 3, skład. zdw 30 927

Uczeń
fryzjerski z dobrej rodziny może się zgłosić. Jan Pupka, mistrz fryzjerski, Poznań, Wierzbicice 49. zdw 30 945

Fryzjerkę
potrzebuję zaraz. Gerber, Wroniecka 4. zdw 30 944

Obuwniczego
czeladnika przyjmie zaraz. Półwiejska 16. zdw 30 956

Kontroler
na wyjazd z gotówką 1 500 potrzebny. Oferty Kurjer zdw 30 960

Chłopiec
do posyłek potrzebny zaraz. O. Herberg, Małe Garbary 7a. zdw 30 961

Dziewczyna
do dzieci potrzebna zaraz. Wecławka, Aleje Marcinkowskiego 26, II. dom ogrodowy. zdw 30 964

Panna
przychodnia do dziecka potrzebna. Zgłoszenia Kopernika 6, II., Jarzembowski. zdw 30 965

Stenotypistka
pisząca biegłe na maszynie Orzeł potrzebna. Zgłoszenia przyjmujecie od 4-6. St. Cichoński, Woźna 20. zdw 30 968

Furmani
z koźmi do zwózki cegły potrzebni. Suwalski, Focha 72. zdw 30 969

Posada
podróżującego - inkasenta za kaucją 500 zł zaraz wolna. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 970

Służąca
zaraz. Jasna 4, I. prawo. zdw 30 984

Pomocnika
fryzjerskiego na dobrą i stałą posadę przyjmie zaraz. Zgłoszenia Czesław Kamiński, Smigiel, ul. Lipowa 33. nw 2568

Pomocnik
fryzjerski z ondulacją lub bez potrzebny zaraz lub od 1 sierpnia. Zgłoszenia Hurtownia dla Fryzjerów, Poznań, św. Marcina 29. zdw 31 005

Pomocnik
piekarski młodszy potrzebny zaraz. Górna Włda 81, Piekarnia. zdw 31 012

30-50 zł
dziennie zarobka agenci. Zgłoszenia Kurjer zdw 31 024

Agenci
potrzebni na wysoką prowizję. Zgłaszac się w środy i czwartki od 4-6. Łukaszewicza 15, III, p. lewo. zdw 31 028

Dziewczyna
do dzieci potrzebna zaraz Cukiernia i Piekarnia ul. Półwiejska 2. zdw 31 020

Pomocnik
fryzjerski może się zgłosić. Górna Włda 88. zdw 30 985

Nauczycielka
domowa z zezwoleniem uczenia do lat 14, muzykalna potrzebna od 1. 9. 29 dla dwójga dzieci 13 i 8 lat. Pensja 75 zł mies. i wolne utrzymanie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 30 954

Pomocnik
fryzjerski samodzielny potrzebny zaraz. Zgłoszenia Zupańskiego 19, parter, lewo. zdw 30 994

Pomocnik
krawiecki na miarową pracę może się zgłosić. Zamkowa 4, III, p. lewo. w. z Pocztovej. zdw 30 926

Służąca
potrzebna do wszystkiego od 1 sierpnia. Zgłoszenia po południu, Śniadeckich 15, I. u Graf. zdw 30 884

Pomocnik
fryzjerski dzielną, biegły w swem zawodzie, strzyżeniu włosów „a la garson” pożądane. Może się zgłosić zaraz na stałą posadę, wolny stół i stacja, pensja podług umowy. Gorzelnik, Wolsztyn. zdw 30 883

Służąca
do wszystkich prac domowych młodsza, uczciwa może się zgłosić. Chojnacka, 27. Grudnia 10, III. zdw 30 910

Nauczycielka
kochająca dzieci, skromna z dobrego domu, z pierwszorzędnymi poleceniami, mogąca udzielać początków gry na fortepianie oraz francuskiego, która zająłaby się lekkiem pracami domowymi, potrzebna do dziewczynki 8 i chłopczyka 5 letniego od 1. 8. rb. Zgłoszenia z odpisami świadectw oraz podaniem wysokości pensji pod dw 1333 do Kurjera Pozn.

Biurowa
może się zgłosić. Dom Handlowy Fredry 6, Jaskiewicz. Kw 643

Poszukuję
dziewczyny z gotowaniem do restauracji. Plac Sapieżyński 7. zdw 30 915

Dziewczyna
starsza dobrze polecona z gotowaniem dla 2 osób potrzebna. Adres wskaze Kurjer St. Rynek rw 5 943

Biegłe
maszyniarki na cajołowe rzeczy zaraz potrzebne. Słusarska 2, I. lewo. rw 5 949

Ekspedjentka
z kaucją do składu piekarskiego może się zgłosić. Chwaliszewo 7-8. rw 5 933

Poszukuję
się woźnego, inkasenta / gotówka do 1.000 zł zaraz. Oferty Kurjer zdw 31 038

Kucharka
samodzielna uczciwa, dobrze polecona potrzebna zaraz lub 1. 8. 29. Zgłoszenia A. Halaziński, -Pleszew. zdw 31 040

Uczeń
potrzebny zaraz do składu porcelany i artykułów kuchennych. Jan Czechak, Śrem, Rynek 10. dw 1326

Apteka
w Zninie poszukuje zaraz sprawnej siły pomocniczej do pisania rachunków. dw 1329

Młody
pomocnik fryzjerski umiejący ondulować i fryzjerka potrzebni zaraz. Krotoszyn, ul. Zdunowska 16, Wilczyński. dw 1328

Niania<